

**Публічне акціонерне товариство
“Державний експортно-імпортний банк
України”
Річна консолідована фінансова звітність**

*За рік, що закінчився 31 грудня 2015 року
зі Звітом незалежного аудитора*

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

РІЧНА КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Консолідований звіт про фінансовий стан (Консолідований баланс).....	1
Консолідований звіт про прибутки та збитки (Консолідований звіт про фінансові результати).....	2
Консолідований звіт про сукупний дохід	3
Консолідований звіт про зміни у капіталі (Консолідований звіт про власний капітал).....	4
Консолідований звіт про рух грошових коштів	5

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1.	Основна діяльність	7
2.	Основа складання фінансової звітності	7
3.	Основні положення облікової політики	8
4.	Суттєві облікові судження та оцінки.....	22
5.	Інформація за сегментами.....	22
6.	Грошові кошти та їх еквіваленти.....	25
7.	Заборгованість кредитних установ	27
8.	Кредити клієнтам	27
9.	Інвестиційні цінні папери	30
10.	Інвестиційна нерухомість	31
11.	Основні засоби	31
12.	Нематеріальні активи	33
13.	Податок на прибуток	34
14.	Резерви під зменшення корисності та інші резерви.....	36
15.	Інші активи та зобов'язання.....	36
16.	Заборгованість перед Національним банком України.....	37
17.	Заборгованість перед кредитними установами	38
18.	Заборгованість перед клієнтами	39
19.	Емітовані єврооблігації	40
20.	Субординований борг	41
21.	Капітал	42
22.	Договірні та умовні зобов'язання	44
23.	Чисті комісійні доходи	46
24.	Витрати на персонал та інші операційні витрати	46
25.	Управління ризиками	47
26.	Передача фінансових активів	58
27.	Справедлива вартість активів та зобов'язань.....	59
28.	Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення.....	65
29.	Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки	66
30.	Операції зі зв'язаними сторонами.....	66
31.	Достатність капіталу.....	69
32.	Події після звітного періоду.....	70

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Акціонерам та Правлінню Публічного акціонерного товариства “Державний експортно-імпортний банк України”:

Ми провели аудит поданої нижче консолідованої фінансової звітності Публічного акціонерного товариства “Державний експортно-імпортний банк України” та його дочірніх компаній (далі – “Банк”), що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан (консолідованого балансу) станом на 31 грудня 2015 року та консолідованих звітів про прибутки і збитки (про фінансові результати), про сукупний дохід, про зміни у капіталі (про власний капітал) і про рух грошових коштів за 2015 фінансовий рік, а також опису основних принципів облікової політики та інших пояснювальних приміток до консолідованої фінансової звітності.

Відповідальність керівництва за консолідовану фінансову звітність

Керівництво Банку несе відповідальність за підготовку та достовірне подання цієї консолідованої фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, а також за функціонування системи внутрішнього контролю у тому обсязі, в якому керівництво вважає за необхідне для забезпечення підготовки консолідованої фінансової звітності, яка не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилок.

Відповідальність аудиторів

Ми відповідаємо за висловлення думки щодо цієї консолідованої фінансової звітності на основі проведеного нами аудиту. Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання вимог етики, а також планування і проведення аудиту для отримання достатньої впевненості стосовно відсутності у консолідованій фінансовій звітності суттєвих викривлень.

Аудит передбачає проведення процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум та розкриття інформації у консолідованій фінансовій звітності. Вибір процедур залежить від професійного судження аудитора, в тому числі від оцінки ризиків суттєвих викривлень у консолідованій фінансовій звітності внаслідок помилки або шахрайства. При здійсненні оцінки ризиків аудитор розглядає систему внутрішнього контролю, що стосується підготовки і достовірного представлення організацією консолідованої фінансової звітності, з метою розробки аудиторських процедур, доцільних за існуючих обставин, а не з метою надання висновку стосовно ефективності внутрішнього контролю організації. Аудит також включає оцінку відповідності застосування облікової політики та обґрунтованості облікових оцінок, здійснених керівництвом, а також оцінку загального представлення консолідованої фінансової звітності.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми та відповідними і надають підстави для висловлення нашої думки.

Висловлення думки

На нашу думку, подана нижче консолідована фінансова звітність достовірно відображає, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Банку на 31 грудня 2015 року та результати його діяльності і рух грошових коштів за 2015 фінансовий рік відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Пояснювальний параграф

Не вносячи застережень до нашої думки, ми звертаємо Вашу увагу на примітки 2, 22 і 32 до цієї консолідованої фінансової звітності. Діяльність і операції Банку, так само як і діяльність інших компаній в Україні, перебувають і будуть перебувати найближчим часом під впливом триваючої невизначеності в економічному та політичному середовищі. Наша думка не була модифікована з цього приводу.

LLC AF PricewaterhouseCoopers (Audit)

05 квітня 2016 року
м. Київ, Україна

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
(КОНСОЛІДОВАНИЙ БАЛАНС)
станом на 31 грудня 2015 року
(в тисячах гривень)

	<i>Примітки</i>	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	24 241 179	16 790 414
Заборгованість кредитних установ	7	4 083 743	1 967 651
Кредити клієнтам	8	55 099 903	49 973 792
Інвестиційні цінні папери:	9		
- які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки		9 924 610	6 882 115
- доступні для продажу		41 191 570	40 426 199
- утримувані до погашення		230 912	820 866
Податкові активи	13	293 122	691 771
Інвестиційна нерухомість	10	1 566 942	1 986 087
Основні засоби	11	2 170 944	2 251 643
Нематеріальні активи	12	17 584	14 078
Відстрочені податкові активи	13	1 730 750	1 307 279
Інші активи	15	797 253	418 288
Усього активи		141 348 512	123 530 183
Зобов'язання			
Заборгованість перед Національним банком України	16	2 979 775	5 248 980
Заборгованість перед кредитними установами	17	19 298 870	16 556 455
Заборгованість перед клієнтами	18	79 317 943	61 995 129
Емітовані єврооблігації	19	33 122 294	21 764 479
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	13	-	25 181
Субординований борг	20	9 375 369	6 140 035
Резерв під покриття інших збитків	14	22 213	400
Інші зобов'язання	15	292 387	223 946
Усього зобов'язання		144 408 851	111 954 605
Капітал			
Статутний капітал	21	21 689 042	16 689 042
Незареєстровані внески в статутний капітал	21	-	5 000 000
Резерв переоцінки	21	664 823	1 255 595
Непокритий збиток		(25 577 130)	(11 531 985)
Резервні та інші фонди банку	21	162 926	162 926
Усього капітал	2, 32	(3 060 339)	11 575 578
Усього капітал та зобов'язання		141 348 512	123 530 183

Затверджено до випуску та підписано

05 квітня 2016 року

Голова Правління

Начальник Управління обліку і звітності –
головний бухгалтер

Чух А.І.
247-89-16

О.В. Гриценко

Н.А. Потьомська

**КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ І ЗБИТКИ
(КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ)**

за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	2015 рік	2014 рік
Процентний дохід			
Кредити клієнтам		7 333 783	5 912 411
Інвестиційні цінні папери, крім тих, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки		4 696 434	3 685 254
Заборгованість кредитних установ		642 360	165 357
Заборгованість Національного банку України		247 309	23 707
		<u>12 919 886</u>	<u>9 786 729</u>
Інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки		291 524	309 378
		<u>13 211 410</u>	<u>10 096 107</u>
Процентні витрати			
Заборгованість перед клієнтами		(5 218 921)	(3 969 626)
Емітовані єврооблігації		(2 795 722)	(1 445 808)
Заборгованість перед Національним банком України		(904 487)	(1 090 596)
Заборгованість перед кредитними установами		(1 013 118)	(387 246)
Субординований борг		(885 991)	(525 277)
		<u>(10 818 239)</u>	<u>(7 418 553)</u>
Чисті процентні доходи		<u>2 393 171</u>	<u>2 677 554</u>
Нарахування резерву під зменшення корисності кредитів	7,8	(10 326 225)	(11 430 955)
Чисті процентні витрати після створення резерву під зменшення корисності кредитів		<u>(7 933 054)</u>	<u>(8 753 401)</u>
Комісійні доходи		1 102 590	598 170
Комісійні витрати		(392 045)	(168 359)
Чисті комісійні доходи	23	<u>710 545</u>	<u>429 811</u>
Чисті прибутки від інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки		3 886 182	3 340 677
Чисті прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу:			
- торгові операції		32 871	13 944
- збитки від зменшення корисності		(2 955 590)	(493 418)
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами:			
- торгові операції		878 047	746 076
- курсові різниці		(6 823 654)	(4 292 128)
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з банківськими металами:			
- торгові операції		9 592	10 457
- переоцінка		(13 874)	20 297
Інші доходи		105 603	70 848
Непроцентні доходи		<u>(4 880 823)</u>	<u>(583 247)</u>
Витрати на персонал	24	(864 949)	(899 960)
Знос та амортизація	11,12	(105 939)	(104 776)
Інші операційні витрати	24	(965 679)	(2 497 486)
Збиток від первісного визнання фінансових активів		(18 633)	(53 278)
Резерви під зменшення корисності інших активів та покриття інших збитків	14	(11 961)	20 564
Непроцентні витрати		<u>(1 967 161)</u>	<u>(3 534 936)</u>
Збиток до оподаткування		<u>(14 070 493)</u>	<u>(12 441 773)</u>
Доходи з податку на прибуток	13	6 721	1 192 456
Збиток за рік		<u>(14 063 772)</u>	<u>(11 249 317)</u>

Затверджено до випуску та підписано

05 квітня 2016 року

Голова Правління

О.В. Гриценко

Начальник Управління обліку і звітності –
головний бухгалтер

Н.А. Потьомська

Чух А.І. 247-89-16

Примітки на сторінках 7-70 є невід'ємною частиною цієї річної консолідованої фінансової звітності

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД
за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року
(в тисячах гривень)

	<i>Примітки</i>	<i>2015 рік</i>	<i>2014 рік</i>
Збиток за рік		(14 063 772)	(11 249 317)
Інший сукупний збиток:			
Інший сукупний (збиток)/дохід, який буде рекласифіковано до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати):			
Чистий (збиток)/прибуток від інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу	21	(572 145)	220 000
Податок на прибуток, пов'язаний з компонентами іншого сукупного доходу	13, 21	-	(41 191)
Інший сукупний дохід, який не буде рекласифіковано до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати):			
Переоцінка основних засобів	21	-	169 294
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	13, 21	-	(34 219)
Інший сукупний (збиток)/дохід за рік, за вирахуванням податків		(572 145)	313 884
Усього сукупний збиток за рік		(14 635 917)	(10 935 433)

Затверджено до випуску та підписано

05 квітня 2016 року

Голова Правління

Начальник Управління обліку і звітності –
головний бухгалтер

Чух А.І.
247-89-16

О.В. Гриценко

Н.А. Потьомська

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ
(КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ)
за рік, що закінчилися 31 грудня 2015 року
(в тисячах гривень)

	Незареє- стровані внески до		Резервні та інші			
	Статут- ний капітал	статут- ного капіталу	Резерви перео- цінки	Непокри- тий збиток	фонди банку	Усього капітал
На 1 січня 2014 року	16 514 051	-	974 461	(28 394)	151 203	17 611 321
Збиток за рік	-	-	-	(11 249 317)	-	(11 249 317)
Інший сукупний дохід за рік	-	-	313 884	-	-	313 884
Усього сукупний збиток за рік	-	-	313 884	(11 249 317)	-	(10 935 433)
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків (Примітка 21)	-	-	(16 234)	16 234	-	-
Резерв переоцінки майна, переведеного до категорії інвестиційної нерухомості, за вирахуванням податків (Примітка 21)	-	-	(16 510)	16 510	-	-
Реалізований результат переоцінки, віднесений на непокритий збиток	-	-	(6)	6	-	-
Сплата частини прибутку акціонеру (Примітка 21)	-	-	-	(100 310)	-	(100 310)
Розподіл прибутку до резервних та інших фондів	-	-	-	(11 723)	11 723	-
Збільшення статутного капіталу (Примітка 21)	174 991	5 000 000	-	(174 991)	-	5 000 000
На 31 грудня 2014 року	16 689 042	5 000 000	1 255 595	(11 531 985)	162 926	11 575 578
Збиток за період	-	-	-	(14 063 772)	-	(14 063 772)
Інший сукупний збиток за період	-	-	(572 145)	-	-	(572 145)
Усього сукупний збиток за період	-	-	(572 145)	(14 063 772)	-	(14 635 917)
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків (Примітка 21)	-	-	(18 627)	18 627	-	-
Збільшення статутного капіталу (Примітка 21)	5 000 000	(5 000 000)	-	-	-	-
На 31 грудня 2015 року	21 689 042	-	664 823	(25 577 130)	162 926	(3 060 339)

Затверджено до випуску та підписано

05 квітня 2016 року

Голова Правління

Начальник Управління обліку і звітності –
головний бухгалтер

Чух А.І.
247-89-16

О.В. Гриценко

Н.А. Потьомська

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ
за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року
(прямий метод)
(в тисячах гривень)

	<i>Примітки</i>	<i>2015 рік</i>	<i>2014 рік</i>
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності			
Проценти отримані		11 552 900	8 762 270
Проценти сплачені		(10 583 546)	(7 039 741)
Комісії отримані		906 363	599 308
Комісії сплачені		(389 930)	(168 359)
Результат від торгових операцій з іноземними валютами та банківськими металами		887 639	756 533
Витрати на персонал		(842 730)	(913 030)
Інші операційні доходи		105 334	70 681
Інші операційні та адміністративні витрати		(497 409)	(602 439)
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		1 138 621	1 465 223
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів:</i>			
Заборгованість кредитних установ		(1 580 103)	(491 637)
Депозит в Національному банку України		-	755 193
Кредити клієнтам		3 249 513	721 660
Інші активи		(417 117)	79 662
<i>Чисте збільшення/(зменшення) операційних зобов'язань:</i>			
Заборгованість перед кредитними установами		(1 590 752)	347 740
Заборгованість перед Національним банком України		(2 221 039)	(4 356 529)
Заборгованість перед клієнтами		(2 207 107)	840 610
Інші зобов'язання		112 608	65 435
Чистий рух грошових коштів, сплачений у процесі операційної діяльності до сплати податку на прибуток		(3 515 376)	(572 643)
Податок на прибуток сплачений		(43 282)	(167 143)
Чистий рух грошових коштів, сплачений у процесі операційної діяльності		(3 558 658)	(739 786)
Рух грошових коштів у процесі інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів		19 015 540	31 279 319
Придбання інвестиційних цінних паперів		(9 814 312)	(23 689 358)
Дивіденди отримані		580	594
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(35 275)	(134 575)
Надходження від реалізації основних засобів		84	461
Придбання інвестиційної нерухомості		-	(6 937)
Надходження від реалізації інвестиційної нерухомості		715	14 705
Чистий рух грошових коштів, отриманий у процесі інвестиційної діяльності		9 167 332	7 464 209
Рух грошових коштів у процесі фінансової діяльності			
Сплата частини прибутку акціонеру		-	(100 310)
Погашення емітованих єврооблігацій		-	(2 385 050)
Надходження від позик, отриманих від кредитних установ		1 021 013	4 387 084
Погашення позик, отриманих від кредитних установ		(4 511 602)	(4 296 333)
Чистий рух грошових коштів, використаний в процесі фінансової діяльності		(3 490 589)	(2 394 609)
Вплив змін обмінних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти		5 332 680	4 139 530

Примітки на сторінках 7-70 є невід'ємною частиною цієї річної консолідованої фінансової звітності

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ
за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року
(прямий метод)
(в тисячах гривень)

	<i>Примітки</i>	<i>2015 рік</i>	<i>2014 рік</i>
Чиста зміна грошових коштів та їх еквівалентів		7 450 765	8 469 344
Грошові кошти та їх еквіваленти на 1 січня		16 790 414	8 321 070
Грошові кошти та їх еквіваленти на 31 грудня	6	24 241 179	16 790 414

Затверджено до випуску та підписано

05 квітня 2016 року

Голова Правління

Начальник Управління обліку і звітності –
головний бухгалтер

Чух Л.І.
247-89-16

О.В. Гриценко

Н.А. Потьомська

1. Основна діяльність

Публічне акціонерне товариство “Державний експортно-імпорتنний банк України” (далі – “Укресімбанк” або Банк) засновано у 1992 році. “Укресімбанк” здійснює свою діяльність на підставі Банківської ліцензії №2 від 05.10.2011 та Генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій №2 від 05.10.2011.

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років 100% статутного капіталу “Укресімбанку” належить державі в особі Кабінету міністрів України.

Головний офіс “Укресімбанку” знаходиться у м.Києві по вул. Антоновича, 127. Банк має 27 філій та 75 безбалансових відділень (31 грудня 2014 року: 27 філій та 93 безбалансові відділення) і два представництва в Лондоні та Нью-Йорку. Банк та його філії є єдиною юридичною особою.

Історично складалося так, що основна діяльність “Укресімбанку” включала обслуговування різних експортно-імпорتنних операцій. Наразі “Укресімбанк” має диверсифіковану клієнтську базу, що включає значну кількість великих промислових і державних підприємств. “Укресімбанк” приймає вклади від фізичних та юридичних осіб і надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну іноземних валют, інвестує кошти, здійснює розрахунково-касове обслуговування клієнтів та надає інші банківські послуги.

Однією із головних функцій “Укресімбанку” є сприяння, від імені Уряду України, обслуговуванню кредитних договорів, що підписані Урядом України та урядами інших держав. “Укресімбанк” виступає агентом Уряду України та обслуговує кредити від іноземних фінансових установ у відповідності до зазначених договорів.

Місія банку - фінансування інвестиційних проектів (державних і приватних), спрямованих на розвиток галузей з високою доданою вартістю, підприємств-виробників експортоорієнтованої та імпортозамінної продукції, залучення зовнішніх кредитних ресурсів для поліпшення ефективності економіки України (у тому числі впровадження енергозберігаючих технологій), обслуговування зовнішньоекономічних операцій клієнтів, виконання функцій фінансового агента Уряду України.

Банк складає окрему річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність, яка включає консолідовані показники діяльності Банку та його дочірніх підприємств “Лізингова компанія “Укресімлізинг” та ТОВ “Ексімлізинг”.

Дочірнє підприємство “Укресімлізинг”, що повністю належить Банку, було засноване у 1997 році та зареєстроване в Україні і здійснює торгові та лізингові операції.

Дочірнє підприємство ТОВ “Ексімлізинг”, що повністю належить Банку, було засноване у 2006 році та зареєстроване в Україні.

2. Основа складання фінансової звітності

Загальна інформація

Ця річна консолідована фінансова звітність складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (“МСФЗ”).

Ця річна консолідована фінансова звітність складена на основі принципу історичної вартості, крім зазначеного в розділі “Основні положення облікової політики”, наприклад, інвестиційні цінні папери, доступні для продажу, інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, будівлі та інвестиційна нерухомість, які оцінюються за справедливою вартістю.

Ця річна консолідована фінансова звітність представлена в тисячах гривень (“тис. грн.”), якщо не зазначено інше.

Безперервність діяльності

Керівництво підготувало цю річну консолідовану фінансову звітність на основі принципу безперервності діяльності. Допущення безперервності ґрунтується на сильній позиції по ліквідності Банку, підтримці Банку державою (Примітка 21), програмі капіталізації та трирічному бізнес-плані, підготовленому менеджментом.

Збиток “Укресімбанку” за 2015 рік склав 14 063 772 тис. грн., переважно за рахунок збитку від знецінення у сумі 13 293 776 тис. грн. та збитку від курсової різниці за операціями в іноземній валюті у сумі 6 823 654 тис. грн., який був частково компенсований за рахунок чистого прибутку від інвестиційних цінних паперів, віднесених до категорії інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю з віднесенням її змін на прибуток або збиток, у сумі 3 886 182 тис. грн.

Збиток від знецінення пояснюється економічною кризою, що спостерігається в Україні останнім часом, особливо втратою українською владою контролю на деяких територіях (АР Крим, «зона проведення АТО») та впливом знецінення національної валюти на позичальників, які мають кредити в іноземній валюті. Збиток від курсової різниці за операціями в іноземній валюті пояснюється значною девальвацією гривні у 2015 році (з 15,7686 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2014 року до 24,0007 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2015 року).

Держава, яка є власником Банку, демонструє готовність до надання підтримки у вигляді додаткових внесків до капіталу Банку та вже фактично зробила такі внески у сумі 5,0 мільярдів гривень наприкінці 2014 року (зарєєстрований у березні 2015 року) та у сумі 9,3 мільярда гривень у січні 2016 року. Згідно зі Стратегією державних банків, оголошеною у лютому 2016 року Урядом України, “Укресімбанк” залишається державним системним банком принаймні на наступні декілька років.

Крім того, Банк підготував та узгодив з Урядом та НБУ план капіталізації до кінця 2018 року, який передбачає збільшення акціонерного капіталу, яке вже проведене у січні 2016 року, та подальше його збільшення до кінця 2018 року. Відповідно, на момент випуску цієї фінансової звітності Банк дотримується плану капіталізації та вимог НБУ до капіталу.

Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу Банку становив 2,41% станом на 31 грудня 2015 року та збільшився до 10,47% станом на 1 лютого 2016 року після додаткового внеску до акціонерного капіталу у сумі 9,3 мільярда гривень. Норматив достатності капіталу, розрахований згідно з вимогами Базельської угоди, становив -4,14% станом на 31 грудня 2015 року. У відповідності до Постанови НБУ від 15.04.2015 №260, Банк та 20 найбільших банків України повинні мати позитивний власний капітал до 1 квітня 2016 року, а також норматив достатності капіталу (H2) не нижче 5% до 1 вересня 2016 року, 7% до 1 січня 2018 року та 10% до 1 січня 2019 року.

Ліквідність Банку є достатньою для виконання зобов'язань у найближчому майбутньому: грошові кошти та їх еквіваленти у сумі 24,2 мільярда гривень та інвестиційні цінні папери (за виключенням утримуваних до погашення) у сумі 51,1 мільярда гривень (з яких 47,1 мільярдів гривень представлені цінними паперами Уряду). Коефіцієнт покриття зобов'язань Банку зі строками погашення протягом одного року, зокрема, заборгованості перед кредитними установами та заборгованості перед клієнтами, цими ліквідними активами становить 92%, хоча видаток у такому обсязі є малоімовірним. Банк має позитивний розрив ліквідності за активами та зобов'язаннями зі строком погашення до 1 року у розмірі 17 мільярдів гривень станом на 31 грудня 2015 року.

Керівництво Банку впевнене у здатності Банку продовжувати подальшу безперервну діяльність у довгостроковій перспективі та відновленні прибутковості його діяльності у майбутньому. Збитки, понесені за останні два роки, мають розглядатися як надзвичайна подія, спричинена політичною та економічною нестабільністю в Україні.

3. Основні положення облікової політики

Зміни в обліковій політиці

Наступні змінені стандарти вступили в силу для Банку з 1 січня 2015 року, проте вони не мали суттєвого впливу на Банк:

- Зміни МСБО 19 – “Пенсійні плани із встановленими виплатами: внески працівників” (випущений у листопаді 2013 року і застосовуються для річних періодів, починаючи з 1 липня 2014 року).
- Щорічні удосконалення МСФЗ 2012 року (випущені у грудні 2013 року і застосовуються для річних періодів, які починаються з 1 липня 2014 року або після цієї дати).
- Щорічні удосконалення МСФЗ 2013 року (випущені у грудні 2013 року і застосовуються у силу для річних періодів, які починаються з 1 липня 2014 року або після цієї дати).

Основа консолідації

Консолідована фінансова звітність. Дочірні підприємства представляють собою такі об'єкти інвестицій, у тому числі структуровані підприємства, які Банк контролює, оскільки Банк (і) володіє повноваженнями, які надають йому можливість управляти значущою діяльністю, що суттєво впливає на дохід об'єкта інвестицій, (ii) наражається на

ризиків, пов'язаних зі змінним доходом від участі в об'єкті інвестицій, або має право на одержання такого доходу, та (iii) має можливість скористатися своїми повноваженнями щодо об'єкта інвестицій з метою здійснення впливу на величину доходу інвестора. Під час оцінки наявності у Банку повноважень щодо іншого підприємства необхідно розглянути наявність та вплив реальних прав, включаючи реальні потенційні права голосу. Право є реальним, якщо власник має практичну можливість реалізувати це право при прийнятті рішення щодо управління значущою діяльністю об'єкта інвестицій. Банк може володіти повноваженнями щодо об'єкта інвестицій, навіть якщо він не має більшості прав голосу в об'єкті інвестицій. У подібних випадках для визначення наявності реальних повноважень щодо об'єкта інвестицій Банк має оцінити розмір пакета своїх прав голосу по відношенню до розміру та ступеня розосередження пакетів інших власників прав голосу. Права захисту інших інвесторів, такі як пов'язані з внесенням корінних змін у діяльність об'єкта інвестицій або ті, що застосовуються у виключних обставинах, не перешкоджають можливості Банку контролювати об'єкт інвестицій. Консолідація дочірніх підприємств починається з дати переходу до Банку контролю над ними і припиняється з дати втрати контролю над їх діяльністю.

Дочірні підприємства включаються до консолідованої фінансової звітності за методом придбання. Придбані ідентифіковані активи, а також зобов'язання та умовні зобов'язання, одержані при об'єднанні бізнесу, обліковуються за справедливою вартістю на дату придбання незалежно від розміру частки неконтролюючих учасників.

Банк оцінює частку неконтролюючих учасників, що є безпосередньою часткою участі та надає власнику право на пропорційну частку чистих активів у випадку ліквідації, індивідуально за кожною операцією або а) за справедливою вартістю, або б) пропорційно частці неконтролюючих учасників у чистих активах придбаного підприємства. Частка неконтролюючих учасників, яка не є безпосередньою часткою участі, оцінюється за справедливою вартістю.

Гудвіл визначається шляхом вирахування суми чистих активів придбаного підприємства із загальної суми таких величин: переданого відшкодування за придбане підприємство, суми частки неконтролюючих учасників у придбаному підприємстві та справедливої вартості частки участі у капіталі придбаного підприємства, що належала безпосередньо перед датою придбання. Від'ємна сума (“від'ємний гудвіл”) визнається у складі прибутку або збитку після того, як керівництво повторно оцінить, чи повністю ідентифіковані усі придбані активи, а також прийняті зобов'язання та умовні зобов'язання, і проаналізує правильність їхньої оцінки.

Відшкодування, передане за придбане підприємство, оцінюється за справедливою вартістю переданих активів, випущених часток участі у капіталі та зобов'язань, що виникли або були прийняті, включаючи справедливу вартість активів і зобов'язань, які виникли у результаті угод про умовне відшкодування, але не включаючи витрати, пов'язані з придбанням, такі як оплата консультаційних послуг, юридичних послуг, послуг з проведення оцінки та аналогічних професійних послуг. Затрати за угодою, понесені під час випуску дольових інструментів, вираховуються із суми капіталу; затрати за угодою, понесені у зв'язку з випуском боргових цінних паперів у межах об'єднання бізнесу, вираховуються із їхньої балансової вартості, а решта затрат за угодою, пов'язані з придбанням, відносяться до витрат.

Всі внутрішньогрупові операції, а також залишки та нереалізований прибуток за цими операціями повністю виключаються. Нереалізовані збитки також виключаються, окрім тих випадків, коли витрати не можуть бути відшкодовані. Банк та усі його дочірні підприємства застосовують єдині принципи облікової політики у відповідності до облікової політики Банку.

Частка неконтролюючих учасників – це частка чистих результатів діяльності та капіталу дочірнього підприємства, що припадає на частку участі у капіталі, якою Банк не володіє прямо або опосередковано. Частка неконтролюючих учасників представляє собою окремий компонент капіталу Банку.

Фінансові активи

Первісне визнання

Згідно з положеннями МСБО 39, фінансові активи класифікуються відповідно як

- фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки;
- кредити і дебіторська заборгованість;
- інвестиції, утримувані до погашення; або
- фінансові активи, доступні для продажу.

При первісному визнанні фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю плюс (у випадку, якщо інвестиції не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки) витрати, безпосередньо пов'язані зі здійсненням операції. Під час первісного визнання фінансових активів Банк присвоює їм відповідну категорію і потім може перевести фінансові активи у деяких випадках, зазначених нижче.

Дата визнання

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів відображаються на дату операції, тобто на дату, коли Банк бере на себе зобов'язання з придбання активу. До стандартних операцій з купівлі-продажу відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в рамках яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на ринку.

Фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки

Фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки при первісному визнанні включені до статті звіту про фінансовий стан (балансу) “Інвестиційні цінні папери”. Похідні фінансові інструменти також класифікуються як утримувані для торгівлі, за виключенням випадків, коли вони являють собою ефективні інструменти хеджування. Прибутки чи збитки від фінансових активів, утримуваних для торгівлі, відображаються у звіті про прибутки та збитки (звіті про фінансові результати).

Фінансові активи, що включені до цієї категорії, первісно визнаються керівництвом, якщо відповідають таким критеріям:

- віднесення до цієї категорії виключає або значно зменшує можливість непослідовності в оцінках, яка в іншому випадку виникла б при оцінці активів або визнанні прибутків чи збитків за ними; або
- активи є частиною групи фінансових активів, фінансових зобов'язань чи обох категорій, управління якими здійснюється і результати за якими оцінюються на основі справедливої вартості згідно з документально оформленою стратегією управління ризиками або інвестиційною стратегією.

Якщо неможливо визначити вартість вбудованого похідного інструмента окремо на дату придбання або на кінець наступного фінансового звітного періоду, Банк оцінює такі фінансові активи за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат.

Інвестиції, утримувані до погашення

Непохідні фінансові активи з фіксованими чи обумовленими платежами та фіксованим строком погашення класифікуються як утримувані до погашення у випадку, якщо Банк має намір і можливість утримувати їх до строку погашення. Інвестиції, які Банк має намір утримувати протягом невизначеного періоду часу, не включаються до цієї категорії. Інвестиції, утримувані до погашення, надалі обліковуються за амортизованою вартістю. Прибутки та збитки відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) при зменшенні корисності інвестицій, а також у процесі амортизації.

Кредити та дебіторська заборгованість

Кредити та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими чи обумовленими платежами, що не котируються на активному ринку. Кредити та дебіторська заборгованість не укладаються з метою їх негайного або короткострокового перепродажу та не класифікуються як торгові цінні папери або інвестиційні цінні папери, доступні для продажу. Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Прибутки та збитки відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) при припиненні визнання або зменшенні корисності кредитів та дебіторської заборгованості, а також у процесі амортизації.

Фінансові активи, доступні для продажу

Фінансові активи, доступні для продажу, являють собою непохідні фінансові активи, класифіковані як доступні для продажу або ті, що не включені до жодної з трьох вищезазначених категорій. Після первісного визнання фінансові активи, доступні для продажу, оцінюються за справедливою вартістю, при цьому прибутки та збитки відображаються як окремий компонент у складі іншого сукупного доходу до моменту вибуття або зменшення корисності інвестиції. У цьому випадку сукупний прибуток або збиток, раніше відображений у складі іншого сукупного доходу, включається до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати). При цьому проценти, що розраховуються за методом ефективного відсотка, відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Інвестиції у дольові інструменти, які не мають ринкової ціни на активному ринку у разі, якщо їхня справедлива вартість не може бути достовірно оцінена, обліковуються за собівартістю за вирахуванням будь-якого резерву під зменшення корисності.

Визначення справедливої вартості

Справедлива вартість це вартість, яка буде отримана від продажу активу або сплачена при передачі зобов'язання в рамках звичайної угоди між учасниками ринку на дату оцінки.

Справедлива вартість фінансових інструментів, по яким здійснюються торги на активному ринку на звітну дату, визначається за ринковими котируваннями або ціною дилерів (ціна покупця за довгою позицією та ціна продавця за короткою позицією) без будь-якого вирахування витрат на здійснення операції.

Справедлива вартість усіх інших фінансових інструментів, що не мають обігу на активному ринку, визначається з використанням відповідних методів оцінки, які включають використання чистої дисконтованої вартості, порівняння з ідентичними інструментами, стосовно яких існує інформація про ринкові ціни, моделі опціонного ціноутворення та інші відповідні методи оцінки.

Згортання

Згортання фінансових активів та зобов'язань з відображенням лише чистого сальдо в консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі) здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати згортання або наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання. Таке право на згортання (а) не повинне ставитися у залежність від майбутніх подій, і (б) повинне мати юридичну силу у всіх наступних обставинах: (I) в ході звичайної діяльності, (II) у разі невиконання зобов'язань (дефолту) та (III) у разі неплатоспроможності або банкрутства.

Перекласифікація фінансових активів

Якщо стосовно непохідного фінансового активу, класифікованого як утримуваний для торгівлі, Банк більше не має наміру продати його в найближчому майбутньому, він може бути перекласифікований із категорії фінансових активів за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, в таких випадках:

- фінансовий актив, що відповідає визначенню кредитів і дебіторської заборгованості, представлений вище, може бути перекласифікований до категорії кредитів і дебіторської заборгованості, якщо Банк має намір і можливість утримувати цей актив у найближчому майбутньому або до погашення;
- інші фінансові активи, первісно утримувані для торгівлі, можуть бути перекласифіковані до категорії доступних для продажу або утримуваних до погашення тільки в рідких випадках.

Фінансовий актив, класифікований як доступних для продажу, якщо він відповідає визначенню кредитів і дебіторської заборгованості, може бути перекласифікований до категорії кредитів і дебіторської заборгованості, якщо Банк має намір і можливість утримувати цей актив у найближчому майбутньому або до погашення.

Фінансові активи перекласифікуються за їх справедливою вартістю на дату перекласифікації. Доходи і витрати, визнані раніше у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати), не сторнуються. Справедлива вартість фінансового активу на дату перекласифікації стає його новою первісною або амортизованою вартістю.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, кошти в НБУ (крім обов'язкових резервів), заборгованість кредитних установ та договори зворотного “репо” зі строком погашення до дев'яноста днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями, та які не є знеціненими на індивідуальній основі.

Банківські метали

Золото та інші банківські метали відображаються за справедливою вартістю, яка приблизно відповідає цінам покупки НБУ з дисконтом стосовно котирувань Лондонської біржі металів. Зміни в цінах покупки НБУ відображаються як

результат переоцінки за операціями з банківськими металами у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Договори “репо” і зворотного “репо” та кредитування під заставу цінних паперів

Договори продажу та зворотної покупки цінних паперів (договори “репо”) розглядаються у звітності як забезпечені фінансові операції. Цінні папери, реалізовані за договорами “репо”, продовжують відображатись у консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі) та переводяться до категорії цінних паперів, наданих як застава за договорами “репо”, у випадку наявності у контрагента права на продаж або повторну заставу таких цінних паперів, що випливає з умов контракту або загальноприйнятої практики. Відповідні зобов'язання включаються до складу заборгованості перед кредитними установами, НБУ або клієнтами. Придбані цінні папери за договорами зворотного продажу (зворотного “репо”) відображається у складі грошових коштів та їх еквівалентів, заборгованості кредитних установ або кредитів клієнтам, залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотної покупки розглядається як проценти і нараховується протягом строку дії договорів “репо” за методом ефективної ставки відсотка.

Цінні папери, передані на умовах позики контрагентам, продовжують відображатись у річній консолідованій фінансовій звітності. Цінні папери, залучені на умовах позики, визнаються в річній консолідованій фінансовій звітності тільки при реалізації третім особам і відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) як результат від операцій з торговими цінними паперами. Зобов'язання щодо їх повернення відображається за справедливою вартістю в складі зобов'язань за торговими операціями.

Векселі

Придбані векселі включаються до складу інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу, або до складу заборгованості кредитних установ чи кредитів клієнтам, у залежності від цілей та умов їх придбання, та визнаються у відповідності до облікової політики, яка застосовується до цих категорій активів.

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи свопи, на валютному ринку. Ці фінансові інструменти призначаються для торгівлі й відображаються за справедливою вартістю. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтуються на поточній ринковій і договірній вартості відповідних базових інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються у складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю - у складі зобов'язань. Доходи і витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) у складі чистих прибутків/(збитків) за операціями в іноземній валюті та з банківськими металами.

Похідні фінансові інструменти, вбудовані в інші фінансові інструменти, вважаються окремими похідними фінансовими інструментами і відображаються за справедливою вартістю, якщо їх економічні характеристики і ризики тісно не пов'язані з економічними характеристиками і ризиками основного договору, а основний договір не призначається для продажу або не відображається за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Позикові кошти

Емітовані фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, причому сутність договірних домовленостей передбачає, що Банк має зобов'язання надати кошти чи інший фінансовий актив власнику чи виконати зобов'язання у спосіб, відмінний від обміну фіксованої суми коштів чи іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають заборгованість перед НБУ, перед кредитними установами, заборгованість перед клієнтами, емітовані боргові цінні папери, кредити, отримані від міжнародних та інших фінансових організацій та субординований борг. Після первісного визнання позикові кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Прибутки та збитки відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати), коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

В разі придбання Банком власної заборгованості вона виключається з консолідованого звіту про фінансовий стан (консолідованого балансу), а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та сумою сплачених коштів відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Оренда

i. Фінансова оренда – Банк як орендодавець

Банк визнає дебіторську заборгованість з орендних платежів у сумі, що дорівнює сумі чистих інвестицій в оренду, починаючи з дати початку строку оренди. Фінансовий дохід розраховується за схемою, що відображає постійну періодичну норму доходності на балансову суму чистих інвестицій. Початкові прямі витрати включаються до первісної суми дебіторської заборгованості з орендних платежів.

ii. Операційна оренда – Банк як орендар

Оренда майна, за умовами якої орендодавець фактично зберігає за собою всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на об'єкт оренди, класифікується як операційна оренда. Платежі за договорами операційної оренди рівномірно списуються на витрати протягом строку оренди і включаються до складу інших операційних витрат.

iii. Операційна оренда – Банк як орендодавець

Банк відображає в консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі) активи, що є предметом операційної оренди, відповідно до виду активу. Орендний дохід за договорами операційної оренди рівномірно відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) протягом строку оренди у складі інших доходів. Сукупна вартість знижок, що надаються орендарям, рівномірно відображається як зменшення орендного доходу протягом строку оренди. Первісні прямі витрати, понесені у зв'язку із договором операційної оренди, додаються до балансової вартості активу, що здається в оренду.

Зменшення корисності фінансових активів

Банк визначає, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності фінансових активів чи групи фінансових активів на кожен звітний дату. Фінансовий актив чи група фінансових активів є такими, корисність яких зменшилась, якщо і тільки якщо, існує об'єктивне свідчення зменшення корисності в результаті однієї чи кількох подій, що настали після первісного визнання активу (подія збитку), і така подія (чи події) збитку впливає на оцінені майбутні грошові потоки від фінансового активу чи групи фінансових активів, які можна достовірно оцінити. Об'єктивні свідчення зменшення корисності можуть включати ознаки того, що позичальник чи група позичальників зазнають суттєвих фінансових труднощів, порушують зобов'язання зі сплати процентів чи основної суми боргу, є ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації, а також свідчення, на підставі спостережуваної ринкової інформації, які вказують на зниження майбутніх очікуваних грошових потоків, наприклад, зміни в економічних умовах, що корелюють з невиконанням зобов'язань.

Заборгованість кредитних установ та кредити клієнтам

Для заборгованості кредитних установ та кредитів клієнтам, що обліковуються за амортизованою вартістю, Банк спочатку визначає, чи існують об'єктивні індивідуальні ознаки зменшення корисності заборгованості кредитних установ та кредитів клієнтам, що обліковуються за амортизованою вартістю, кожна з яких окремо є суттєвою, а також індивідуальні або сукупні ознаки зменшення корисності фінансових активів, кожен з яких окремо не є суттєвим. У випадку, якщо відсутні об'єктивні ознаки зменшення корисності індивідуально оціненого фінансового активу (суттєвого або несуттєвого), цей актив включається до групи фінансових активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику. Така група фінансових активів оцінюється на предмет зменшення корисності на сукупній основі. Активи, що оцінюються окремо на предмет зменшення корисності, і стосовно яких визнається або продовжує визнаватися збиток від зменшення корисності, не повинні оцінюватись на предмет зменшення корисності на сукупній основі.

За наявності об'єктивних ознак понесення збитку в результаті зменшення корисності фінансових активів сума збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активів та поточною вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків (за вирахуванням майбутніх очікуваних збитків за кредитом, які ще не були понесені). Балансова вартість активу знижується за рахунок використання рахунку резерву на зменшення корисності, і сума збитку від зменшення корисності відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Процентні доходи продовжують нараховуватись на знижену балансову вартість на основі первісної ефективної процентної ставки за активом. Кредити та відповідний резерв списуються, коли вже немає реальної перспективи відшкодування у найближчому часі, а все забезпечення було реалізовано чи передано Банку. Якщо у наступному році сума очікуваного збитку від зменшення корисності знижується, й таке зниження може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності, то раніше визнаний збиток від зменшення корисності зменшується шляхом коригування рахунку резерву. Якщо списаний резерв у подальшому відновлений, то сума відновлення відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Поточна вартість очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтується за первісною ефективною процентною ставкою за фінансовим активом. Якщо кредит надано під плаваючу процентну ставку, то ставкою дисконтування для визначення збитків від зменшення корисності буде поточна ефективна процентна ставка. Обчислення поточної вартості очікуваних майбутніх грошових потоків забезпеченого фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути в результаті реалізації забезпечення за вирахуванням витрат на одержання та реалізацію забезпечення, незалежно від імовірності реалізації забезпечення.

З метою сукупної оцінки зменшення корисності фінансові активи розподіляються на групи на основі внутрішньої системи кредитних рейтингів Банку, з урахуванням характеристик кредитного ризику, таких як вид активу, галузь економіки, географічне розташування, вид забезпечення, своєчасність платежів та інші відповідні фактори.

Майбутні грошові потоки за групою фінансових активів, які оцінюються на предмет зменшення корисності на сукупній основі, визначаються виходячи з історичної інформації щодо збитків за активами з характеристиками, які аналогічні характеристикам кредитного ризику такої групи. Збитки попередніх періодів коригуються на основі поточної спостережуваної ринкової інформації з метою відображення впливу існуючих умов, що не мали впливу на ті роки, за які наявна історична інформація щодо збитків, та усунення впливу умов у попередніх періодах, які не існують на даний момент. Оцінки змін у майбутніх грошових потоках відображають та відповідають змінам у відповідній спостережуваній ринковій інформації з року в рік (наприклад, зміни у рівні безробіття, цінах на нерухомість, товарних цінах, платіжному статусі чи інших факторах, що свідчать про понесені збитки та їх розмір). Методи та припущення, використані для оцінки грошових потоків, регулярно переглядаються з метою зменшення будь-яких розбіжностей між оціночним збитком та фактичними результатами.

Інвестиції, утримувані до погашення

Банк оцінює на індивідуальній основі наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестицій, утримуваних до погашення. В разі наявності об'єктивних ознак понесення збитків від зменшення корисності сума таких збитків визначається як різниця між балансовою вартістю активу та теперішньою вартістю оцінених майбутніх грошових потоків. Балансова вартість активу зменшується, а сума збитків визнається у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Якщо у наступному році сума очікуваних збитків від зменшення корисності зменшується внаслідок подій, що відбулися після визнання збитків від зменшення корисності, то раніше визнані суми відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Фінансові активи, доступні для продажу

На кожну звітну дату Банк визначає наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестиції або групи інвестицій, доступних для продажу.

Для дольових інструментів, класифікованих як доступні для продажу, об'єктивні ознаки зменшення корисності включають суттєве або тривале зменшення справедливої вартості інвестиції нижче її первісної вартості. В разі наявності ознак зменшення корисності накопичені збитки, що визначаються як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю, за вирахуванням збитків від зменшення корисності цієї інвестиції, визнаних раніше у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати), виключаються зі складу іншого сукупного доходу і визнаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Збитки від зменшення корисності інвестицій в дольові інструменти не сторнуються у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Збільшення їх справедливої вартості після зменшення корисності визнається безпосередньо у складі іншого сукупного доходу.

Для боргових інструментів, класифікованих як доступні для продажу, зменшення корисності оцінюється на підставі аналогічних критеріїв, що й для заборгованості кредитних установ та кредитів клієнтам. Майбутні процентні доходи нараховуються на основі зниженої балансової вартості з використанням процентної ставки, що застосовувалась для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від зменшення корисності. Процентні доходи відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Якщо в наступному році справедлива вартість боргового інструменту збільшується, і таке збільшення може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати), збиток від зменшення корисності сторнується у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Реструктуризовані кредити

Банк намагається, якщо можливо, реструктуризувати кредити, а не вступати у права володіння заставою. Це може включати продовження строків погашення та погодження нових умов надання кредиту.

Процедура обліку таких реструктуризованих кредитів є такою:

- Якщо валюту кредиту було змінено, визнання старого кредиту припиняється, і замість нього в обліку відображається новий кредит.
- Якщо причиною реструктуризації кредиту є не фінансові труднощі позичальника, а покращення умов отримання позичальником грошових коштів, кредит не визнається як такий, корисність якого зменшилась.
- Якщо корисність кредиту зменшилась після реструктуризації, Банк використовує первісну ефективну процентну ставку для нових грошових потоків з метою оцінки відновної вартості кредиту. Різницю між перерахованою теперішньою вартістю нових грошових потоків з урахуванням забезпечення та балансовою вартістю до реструктуризації включається до складу витрат на формування резервів за період.

Як тільки умови кредитування переглянуті, кредит більше не вважається простроченим. Керівництво постійно аналізує реструктуризовані кредити з тим, щоб переконатись у дотриманні всіх критеріїв та можливості здійснення майбутніх платежів. Такі кредити продовжують оцінюватись на предмет зменшення корисності на індивідуальній чи сукупній основі, а їх відновлювальна вартість розраховується з використанням первісної ефективної процентної ставки за кредитом.

Управління активами

Банк надає послуги з довірчого управління коштами фондів фінансування будівництва (“ФФБ”). Банк виступає агентом в рамках таких угод, і його відповідальність обмежується фідучіарними обов’язками, які широко застосовуються в діяльності з довірчого управління активами. Відповідно, Банк немає зобов’язань стосовно фондів в довірчому управлінні. Фонди в довірчому управлінні не є юридичними особами за законодавством України. Повноваження з управління діяльністю таких фондів фактично передані Банку. Фонди мають свої поточні рахунки в Банку, на яких утримуються грошові кошти, які ще не були інвестовані в активи, що відповідають вимогам інвестиційної програми певного фонду.

Припинення визнання фінансових активів та зобов’язань

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається у разі:

- якщо закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- якщо Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов’язання перерахувати їх у повному обсязі третій стороні на умовах “транзитної угоди”;
- якщо Банк або (а) передав практично всі ризики та вигоди, пов’язані з активом, або (б) не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов’язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

У разі, якщо Банк передав свої права на отримання грошових потоків від активу, і при цьому не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов’язаних з активом, а також не передав контроль над активом, такий актив продовжує відображатись в обліку в межах подальшої участі Банку у цьому активі. Подальша участь Банку в активі, що має форму гарантії за переданим активом, оцінюється за меншим із значень: первісною балансовою вартістю активу або максимальною сумою компенсації, яка може бути пред’явлена Банку до сплати.

У разі якщо подальша участь в активі набирає форми проданого та/або придбаного опціону (включаючи опціони, розрахунки за якими відбуваються грошовими коштами на нетто-основі, або аналогічні інструменти) на переданий актив, то розмір подальшої участі Банку – це вартість переданого активу, який Банк може викупити. Однак у випадку, коли проданий опціон “пут” (включаючи опціони, розрахунки за якими відбуваються грошовими коштами на нетто-основі, або аналогічні інструменти) на актив, який оцінюється за справедливою вартістю, обсяг подальшої участі Банку визначається як менша з двох оцінок: справедливої вартості переданого активу або ціни виконання опціону.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або в разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, в обліку припиняється визнання первісного зобов'язання, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Фінансові гарантії

У ході звичайної господарської діяльності Банк надає фінансові гарантії у формі акредитивів, гарантій та авалів. Договори фінансової гарантії первісно визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю в статті “Інші зобов'язання”, в розмірі отриманої комісії. Після первісного визнання зобов'язання Банку за кожним договором гарантії оцінюється за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії або найкращою оцінкою витрат, необхідних для врегулювання будь-якого фінансового зобов'язання, що виникає за гарантією.

Збільшення зобов'язання, пов'язане з договорами фінансової гарантії, відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Отримана комісія визнається у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) на рівномірній основі протягом строку дії договору гарантії.

Зобов'язання по видачі кредитів первісно відображаються по справедливій вартості, підтвердженій, як правило, сумою отриманих комісій. Дана сума амортизується лінійним методом протягом терміну дії зобов'язання, за винятком зобов'язань по видачі кредиту, у випадку, коли існує ймовірність того, що Банк укладе конкретну кредитну угоду і не буде планувати реалізацію кредиту протягом короткого періоду після його видачі; такі комісійні доходи, пов'язані із зобов'язанням по видачі кредитів, обліковуються як доходи майбутніх періодів і включаються в балансову вартість кредиту при первісному визнанні. В кінці кожного звітного періоду зобов'язання оцінюються по найбільшій з (i) неамортизованої суми первісного визнання; і (ii) найкращій оцінці витрат, необхідних для врегулювання зобов'язання станом на кінець звітного періоду.

Оподаткування

Розрахунок поточних податкових витрат здійснюється у відповідності до податкового законодавства України.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються стосовно всіх тимчасових різниць за методом балансових зобов'язань. Відстрочені податки на прибуток відображаються стосовно всіх тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає в результаті первісного відображення гудвілу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання бізнесу, і яка на момент здійснення не впливає ані на бухгалтерський прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочені податкові активи відображаються лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік цих тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, що будуть застосовуватись протягом періоду реалізації активу чи врегулювання зобов'язання на підставі законодавства, яке набуло або фактично набуло чинності на звітну дату.

Відстрочений податок на прибуток відображається стосовно всіх тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями у дочірні та асоційовані підприємства, а також спільні підприємства, за винятком випадків, коли час сторнування тимчасової різниці піддається контролю, та існує ймовірність того, що тимчасова різниця не буде сторнована в досяжному майбутньому.

Крім цього, в Україні існують різні операційні податки, що застосовуються до діяльності Банку. Ці податки відображаються у складі інших операційних витрат консолідованого звіту про прибутки і збитки (консолідованого звіту про фінансові результати).

Основні засоби

Обладнання відображається за фактичною вартістю або вартістю, скоригованою на ефект впливу гіперінфляції (стосовно активів, придбаних до 31 грудня 2000 року) без урахування вартості повсякденного обслуговування, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопиченого зменшення корисності. Будівлі оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням амортизації та зменшення корисності, визнаної після дати переоцінки.

Балансова вартість основних засобів оцінюється на предмет зменшення корисності, коли події або зміни в обставинах свідчать про те, що балансова вартість не може бути відшкодована.

Після первісного визнання за фактичною вартістю будівлі та земля відображаються за переоціненою вартістю, що є справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка проводиться з достатньою періодичністю, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

Приріст вартості від переоцінки відображається як резерв переоцінки основних засобів у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). В цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Зменшення вартості від переоцінки відображається у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) за вирахуванням безпосереднього згортання такого зменшення проти попереднього приросту вартості того ж активу, відображеного в резерві переоцінки основних засобів.

Щорічне перенесення сум із резерву переоцінки основних засобів до складу нерозподіленого прибутку/(непокритого збитку) здійснюється в розмірі різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активів, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активів. Крім цього, під час проведення переоцінки основних засобів накопичена на дату переоцінки амортизація вираховується з первісної (переоціненої) вартості об'єкта основних засобів, а отримана на нетто-основі балансова вартість переоцінюється до його справедливої вартості. При цьому переоцінена вартість об'єкта на дату переоцінки дорівнює його справедливій вартості, а накопичена амортизація дорівнює нулю. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку/(непокритого збитку).

Нарахування амортизації активу починається з дати його введення в експлуатацію. Амортизація нараховується прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	Років
Будівлі	15-75 років
Меблі, інвентар та інші активи	2-25 років
Обладнання та комп'ютери	2-15 років
Транспортні засоби	5 років

Амортизація на поліпшення орендованого майна (витрати на перебудову приміщень у договорі оренди) нараховується протягом строку, що не перевищує строк оренди.

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів переглядаються та коригуються, за необхідності, наприкінці кожного звітного року.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших операційних витрат у періоді, в якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбані програмне забезпечення та ліцензії. Нематеріальні активи, придбані окремо, первісно визнаються за собівартістю. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 5-10 років, та оцінюються на предмет зменшення корисності у разі наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу.

Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного фінансового року.

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість – це нерухоме майно, яке утримує Банк для отримання прибутку від надання його в оренду або від збільшення його вартості і яке не використовується Банком.

Інвестиційна нерухомість первісно визнається за собівартістю, включаючи витрати на проведення операції, і потім переоцінюється за справедливою вартістю, виходячи з її ринкової вартості. Ринкова вартість інвестиційної нерухомості Банку визнається на основі звітів незалежних оцінювачів, які мають визнану відповідну професійну кваліфікацію і нещодавній досвід оцінки майна аналогічного місцезнаходження і категорії.

Активи, утримувані для продажу

Банк класифікує необоротні активи як утримувані для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодовуватись в основному шляхом продажу, а не в ході їх використання. Для цього необоротні активи мають бути доступні для негайного продажу в їх теперішньому стані тільки на тих умовах, які є звичайними при продажу таких активів, при цьому їх продаж має характеризуватись високим ступенем імовірності.

Висока ймовірність продажу означає твердий намір керівництва Банку дотримуватися плану продажу необоротного активу. При цьому необхідно, щоб була розпочата програма активних дій з пошуку покупця й виконання такого плану. У подальшому необоротний актив має активно пропонуватись для продажу за ціною, що є обґрунтованою, з урахуванням його поточної справедливої вартості. Крім цього, відображення продажу як завершеної операції має очікуватись протягом одного року з дати класифікації необоротних активів як утримуваних для продажу.

Резерви під покриття інших збитків

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідним відтік ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк має додаткову пенсійну програму з визначеними внесками, крім участі в державній пенсійній системі України, що передбачає розрахунок і сплату поточних внесків роботодавця як відсотка від поточних загальних виплат працівникам. Відповідні витрати нараховуються в тих періодах, до яких відноситься зароблена заробітна плата. Сума внеску до сплати за програмою з визначеними внесками визначається з урахуванням вартості наданих працівниками послуг Банку, віку працівників та стажу їх роботи в Банку і відображається у складі витрат на персонал. Несплачені внески відображаються у складі зобов'язань. Крім цього, Банк не має програм додаткових виплат працівникам після припинення трудової діяльності або інших суттєвих компенсаційних програм, які вимагали б додаткових нарахувань.

Звітність за сегментами

Сегментна звітність Банку ґрунтується на таких операційних сегментах: роздрібний бізнес, корпоративний бізнес та фінансові установи та інвестиції.

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображаються у консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі). Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоімовірним. Умовні активи не визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі). Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних із ними економічних вигод є імовірним.

Визнання доходів та витрат

Доходи визнаються, якщо існує висока вірогідність того, що Банк отримає економічні вигоди, а доходи можуть бути достовірно визначені. Для визнання доходів у фінансовій звітності необхідне дотримання таких критеріїв:

Процентні та аналогічні доходи та витрати

Для всіх фінансових інструментів, визначених за амортизованою вартістю, а також для процентних цінних паперів, що класифікуються як торгові чи доступні для продажу, процентні доходи чи витрати відображаються за ефективною процентною ставкою, що є ставкою, яка точно дисконтує очікувані майбутні виплати та надходження протягом очікуваного строку дії фінансового інструмента (та, якщо доцільно, протягом більш короткого періоду) до чистої балансової вартості фінансового активу чи фінансового зобов'язання. При обчисленні ефективної ставки враховуються всі договірні умови за фінансовим інструментом (наприклад, право на дострокове погашення) та всі винагороди чи додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані з фінансовим інструментом та є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, але не враховуються майбутні збитки за кредитами. Балансова вартість фінансового активу чи фінансового зобов'язання коригується в разі перегляду Банком своєї оцінки платежів або надходжень. Скоригована балансова вартість обчислюється виходячи з первісної ефективної процентної ставки, а зміни балансової вартості відображаються як процентні доходи чи витрати.

При зменшенні відображеної у фінансовій звітності вартості фінансового активу чи групи аналогічних фінансових активів унаслідок зменшення корисності процентні доходи продовжують визнаватися з використанням первісної ефективної процентної ставки на основі нової балансової вартості.

Комісійні доходи

Банк отримує комісійні доходи від різних видів послуг, що надаються клієнтам. Комісійні доходи можна розділити на такі дві категорії:

- *комісійні доходи, отримані за надання послуг протягом певного періоду*

Комісійні доходи, отримані від надання послуг протягом певного періоду, нараховуються протягом цього періоду. Такі статті включають комісійні доходи та винагороди за управління активами, відповідальне зберігання та інші управлінські та консультативні послуги. Комісійні доходи за зобов'язаннями з надання кредитів, що, ймовірно, будуть використані, та інші комісійні доходи, пов'язані з наданням кредитів, переносяться на наступні періоди (разом із будь-якими додатковими витратами) та визнаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом.

- *комісійні доходи від надання послуг із проведення операцій*

Комісійні доходи, отримані за проведення або участь у переговорах щодо здійснення операцій від імені третьої сторони, наприклад, укладання угоди про придбання акцій чи інших цінних паперів або придбання чи продаж компанії, визнаються по завершенні відповідної операції. Комісійні доходи або частина комісійних доходів, пов'язана з певними показниками доходності, визнаються після дотримання відповідних критеріїв.

Дивідендний дохід

Дохід визнається у момент виникнення права Банку на отримання платежу.

Операції в іноземній валюті

Річна консолідована фінансова звітність представлена в гривнях (“грн.”), що є функціональною валютою та валютою подання фінансової звітності Банку. Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки в результаті перерахунку операцій в іноземній валюті відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) як результат від операцій в іноземній валюті – курсові різниці. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дати первісних операцій. Немонетарні статті, які обліковуються за справедливою вартістю, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості.

Різниця між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюті та офіційним курсом НБУ на дату такої операції також включаються до результату торгових операцій в іноземній валюті. Офіційні обмінні курси НБУ станом на 31 грудня 2015 та 2014 років становили 24,0007 та 15,7686 гривень за 1 долар США і 26,2231 та 19,2329 гривень за 1 євро відповідно.

Майбутні зміни в обліковій політиці

Були опубліковані окремі нові стандарти та тлумачення, що будуть обов’язковими для застосування у річних періодах, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати. Банк не застосовував ці стандарти та тлумачення до початку їх обов’язкового застосування.

МСФЗ 9 “Фінансові інструменти: класифікація та оцінка” (змінений у липні 2014 року і вступає в силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2018 року або після цієї дати). Нижче описані основні особливості нового стандарту:

- Фінансові активи вимагається відносити до трьох категорій оцінки: фінансові активи, які у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю, фінансові активи, які у подальшому оцінюються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на інший сукупний дохід, та фінансові активи, які у подальшому оцінюються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат.
- Класифікація боргових інструментів залежить від бізнес-моделі організації, що використовується для управління фінансовими активами, і результатів аналізу того факту, чи договірні грошові потоки є виключно виплатами основної суми боргу та процентів. Якщо борговий інструмент утримується для отримання грошових потоків, він може обліковуватись за амортизованою вартістю, якщо він також відповідає критерію виключно виплат основної суми боргу та процентів. Боргові інструменти, які відповідають критерію виключно виплат основної суми боргу та процентів і утримуються в портфелі, коли організація одночасно отримує потоки грошових коштів від активів і продає активи, можуть відноситись у категорію за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на інший сукупний дохід. Фінансові активи, що мають грошові потоки, які не є виключно виплатами основної суми боргу та процентів, слід оцінювати за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат (наприклад, похідні фінансові інструменти). Вбудовані похідні фінансові інструменти більше не відокремлюються від фінансових активів, а враховуються при оцінці відповідності критерію виключно виплат основної суми боргу та процентів.
- Інвестиції в інструменти капіталу завжди оцінюються за справедливою вартістю. Проте керівництво може зробити остаточний вибір представляти зміни справедливої вартості в іншому сукупному доході за умови, що інструмент не утримується для торгівлі. Якщо інструмент капіталу утримується для торгівлі, зміни справедливої вартості відображаються у складі прибутку чи збитку.
- Більшість вимог МСБО 39 щодо класифікації та оцінки фінансових зобов’язань були перенесені до МСФЗ 9 без змін. Основна відмінність полягає у тому, що організація буде зобов’язана показувати у складі інших сукупних доходів вплив змін у власному кредитному ризику фінансових зобов’язань, віднесених до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат.
- МСФЗ 9 вводить нову модель для визнання збитків від знецінення – модель очікуваних кредитних збитків. В основі цієї моделі лежить триетапний підхід, в межах якого аналізується зміна кредитної якості фінансових активів після їх початкового визнання. На практиці нові правила означають, що організації будуть зобов’язані негайно обліковувати збиток у сумі очікуваного кредитного збитку за 12 місяців при початковому визнанні фінансових активів, які не мають кредитного знецінення (чи для дебіторської заборгованості за основною діяльністю – у сумі очікуваного кредитного збитку за весь строк дії такої заборгованості). У разі суттєвого зростання кредитного ризику, знецінення оцінюється із використанням очікуваного кредитного збитку за весь строк дії фінансового активу, а не очікуваного кредитного збитку за 12 місяців. Ця модель передбачає операційні спрощення дебіторської заборгованості за орендою та основною діяльністю.
- Переглянуті умови до обліку хеджування забезпечують більш тісний зв’язок обліку з управлінням ризиками. Стандарт надає організаціям можливість вибору облікової політики, яка передбачає застосування вимог МСФЗ 9 до обліку хеджування або продовження застосування МСБО 39 до всіх хеджів, оскільки наразі в стандарті не вказані принципи обліку макрохеджування.

Очікується, що цей стандарт матиме істотний вплив на сформовані Банком резерви на покриття збитків від знецінення кредитів. Наразі Банк оцінює вплив цього нового стандарту на його фінансову звітність.

МСФЗ 15 “Виручка по договорах із клієнтами” (випущений 28 травня 2014 року і вступає у силу для періодів, які починаються з 1 січня 2018 року або після цієї дати). Цей новий стандарт вводить основний принцип обов’язкового визнання виручки за ціною операції у випадку передачі товарів чи послуг клієнту. Окремі партії товарів чи пакети послуг, які чітко ідентифіковані, повинні визнаватись окремо, а будь-які знижки та ретроспективні знижки з ціни контракту, як правило, повинні відноситись на окремі елементи. Якщо сума винагороди з будь-яких причин змінюється, слід визнавати мінімальні суми за умови відсутності значного ризику перегляду. Витрати, понесені у зв’язку з гарантіями за контрактами із клієнтами, необхідно капіталізувати та амортизувати протягом періоду надходження вигод від контракту. Наразі Банк оцінює вплив цього нового стандарту на його фінансову звітність.

МСФЗ 16 “Оренда” (виpuшений в січні 2016 року і вступає в силу для річних періодів, які починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати). Стандарт заміняє існуючий МСБО 17 та прибирає розмежування між фінансовою та операційною орендою. Новий стандарт вимагає визнавати зобов’язання з оренди, яке відображає майбутні орендні платежі, та “право користування активом” для всіх орендних договорів. Нова модель базується на логіці, що з економічної точки зору орендний договір ідентичний придбанню права використовувати актив, вартість якого сплачується частинами. Орендарі повинні визнавати процентні витрати на зобов’язання з оренди та амортизувати право використання активу. Виняток дозволяється лише для певних короткострокових договорів оренди та оренди малоцінних активів. Однак, це виключення може бути застосоване тільки орендарями. Для орендодавців облік залишається в основному таким, як був відповідно до вимог МСБО 17. При цьому з’явилися нові вимоги щодо розкриття інформації. Наразі Банк оцінює вплив нового стандарту на його консолідовану фінансову звітність.

Визнання відстрочених податкових активів за нереалізованими збитками – зміни МСБО 12 (випушені у січні 2016 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2017 року або після цієї дати). Зміна роз’яснює вимоги до визнання відстрочених податкових активів за нереалізованими збитками по боргових інструментах. Організація повинна буде визнавати податковий актив за нереалізованими збитками, які виникають у результаті дисконтування грошових потоків по боргових інструментах, із застосуванням ринкових процентних ставок, навіть якщо вона передбачає утримувати цей інструмент до погашення, і після отримання основної суми сплата податків не передбачається. Економічні вигоди, пов’язані з відстроченим податковим активом, виникають у зв’язку з можливістю власника боргового інструменту отримати у майбутньому прибуток (з урахуванням ефекту дисконтування) без сплати податків з цього прибутку. Наразі Банк оцінює вплив цих змін на його консолідовану фінансову звітність.

Ініціатива з покращення якості розкриття інформації зміни МСБО 7 (випушені 29 січня 2016 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2017 року або після цієї дати). Зміни, внесені в МСБО 7, вимагають розкриття інформації про зміни у зобов’язаннях, що виникають у результаті фінансової діяльності. Наразі Банк оцінює вплив цієї зміни на його консолідовану фінансову звітність.

Очікується, що наступні інші нові положення бухгалтерського обліку не матимуть суттєвого впливу на Банк після їх прийняття:

- МСФЗ 14 “Відстрочені рахунки тарифного регулювання” (випушений у січні 2014 року; застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Облік придбання часток участі у спільних операціях – зміни МСФЗ 11 (випушені 6 травня 2014 року; застосовуються до періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Роз’яснення методів нарахування амортизації основних засобів та нематеріальних активів – зміни МСБО 16 та МСБО 38 (випушені 12 травня 2014 року; застосовуються до періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Сільське господарство: рослини довготривалого вирощування – зміни МСБО 16 та МСБО 41 (випушені 30 червня 2014 року; застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року).
- Метод дольової участі в окремії фінансовій звітності – зміни МСБО 27 (випушені 12 серпня 2014 року; застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року).
- Продаж або внесок активів в асоційовану компанію або спільне підприємство інвестором – зміни МСФЗ 10 та МСБО 28 (випушені 11 вересня 2014 року; застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Щорічні удосконалення МСФЗ 2014 року (випушені 25 вересня 2014 року; застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Зміни МСБО 1 відповідно до Ініціативи з покращення якості розкриття інформації (випушені у грудні 2014 року; застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Застосування винятку з вимоги консолідації для інвестиційних компаній – зміни МСФЗ 10, МСФЗ 12 та МСБО 28 (випушені у грудні 2014 року; застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).

Якщо інше не вказано вище, не очікується суттєвого впливу цих нових стандартів та тлумачень на фінансову звітність Банку.

4. Суттєві облікові судження та оцінки

У процесі застосування облікової політики керівництво Банку використовувало свої судження та здійснювало оцінки при визначенні сум, відображених в річній консолідованій фінансовій звітності. Найбільш суттєве використання суджень та оцінок включає таке:

Резерв під зменшення корисності кредитів та дебіторської заборгованості

Банк регулярно проводить аналіз кредитів і дебіторської заборгованості на предмет зменшення корисності. Виходячи з наявного досвіду, Банк використовує своє судження при оцінці збитків від зменшення корисності в ситуаціях, коли позичальник зазнає фінансових труднощів і відсутній достатній обсяг фактичних даних про аналогічних позичальників. Банк аналогічним чином оцінює зміни майбутніх грошових потоків на основі даних спостережень, що вказують на несприятливу зміну в статусі погашення зобов'язань позичальниками в складі групи або зміну державних чи місцевих економічних умов, що співвідноситься з випадками невиконання зобов'язань за активами у складі групи. Збільшення або зменшення на 10% фактичних збитків порівняно з оціночними призведе до збільшення або зменшення суми знецінення кредитів на 1 449,8 млн. грн. та 4 084,8 млн. грн. (2014 рік: 844,5 млн. грн. та 2 572,7 млн. грн.) відповідно. При розрахунку вищезазначеної чутливості резерву до зміни фактичних збитків порівняно з оціночними, Банк відповідно збільшив або зменшив на 10% показник вірогідності дефолту (PD) по кожному окремому позичальнику та розрахував відхилення (збільшення або зменшення) суми знецінення кредитів порівняно з оціночним. Керівництво використовує оцінки, що ґрунтуються на історичних даних про структуру збитків стосовно активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику й об'єктивних ознаках зменшення корисності за групами кредитів і дебіторської заборгованості. Банк використовує своє судження при коригуванні даних спостережень стосовно групи кредитів або дебіторської заборгованості для відображення поточних обставин.

Відстрочені податкові активи

Визнаний відстрочений податковий актив у сумі 1 730 750 тис. грн. (на 31 грудня 2014 року – 1 307 279 тис. грн.) являє собою суму податку на прибуток, яка буде відшкодована за рахунок використання оподаткованого прибутку у майбутньому, і відображається у звіті про фінансовий стан. Відстрочені активи з податку на прибуток визнаються лише тією мірою, в якій існує ймовірність використання відповідного податкового кредиту. Оцінка майбутніх оподатковуваних прибутків та суми податкового кредиту, використання якого є можливим у майбутньому, базується на трирічному бізнес-плані, який готує керівництво, скоригованому з урахуванням податкових різниць, та на Програмі капіталізації. В основі бізнес-плану лежать очікування керівництва, що вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Ключові припущення, які формують основу очікувань керівництва, - це стабілізація економіки України та відновлення прибутковості банківського сектору у 2017 році, помірне зростання кредитного портфелю та зменшення резервів на покриття збитків за кредитами внаслідок очікуваного покращення економічної ситуації. З огляду на прогнозовані майбутні прибутки в 2017-2018 роках та той факт, що поточне законодавство України не встановлювало обмежень щодо терміну використання перенесених податкових збитків, керівництво вважає, що визнання відстроченого податкового активу є доречним.

5. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк визнає такі операційні сегменти (бізнес-напрями):

Роздрібний бізнес-напрямок	сегмент діяльності, спрямований на обслуговування клієнтів роздрібного бізнесу за повним переліком продуктів, та на продаж продуктів, які надаються переважно у стандартизованій формі (згідно із затвердженими тарифами та у стандартних процедурах) та не вимагають, як правило, індивідуального підходу.
Корпоративний бізнес-напрямок	сегмент діяльності, спрямований на обслуговування корпоративних клієнтів та продаж продуктів, які потребують індивідуального підходу і надаються переважно корпоративним клієнтам
Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок	сегмент діяльності, спрямований на надання послуг учасникам фінансових ринків (грошового, валютного, фондового тощо) та на продаж продуктів, пов'язаних з операціями на фінансових ринках.

Керівництво здійснює моніторинг операційних результатів діяльності кожного з підрозділів окремо для цілей прийняття рішень про розподіл ресурсів та оцінки результатів їх діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються з урахуванням доходів і витрат від інших сегментів, як видно з таблиці нижче.

До нерозподілених суми відносяться:

- дебіторська та кредиторська заборгованість з податку на прибуток, частка розподілених активів та витрат, пов'язаних з роботою ТОП-менеджменту Банку, тобто персоналу, який здійснює функції загального керівництва на рівні всієї системи банку та персоналу, що забезпечує роботу безпосередньо ТОП-менеджменту;
- результат від переоцінки відкритої валютної позиції банку;
- різниця між міжсегментними витратами та доходами усіх бізнес-напрямів, отриманими в результаті застосування трансферних ставок.

Для цілей сегментної звітності відсотки розподіляються на основі єдиних трансфертних ставок, що встановлюються КУАП на основі вартості позик для Банку.

Протягом дванадцяти місяців, що закінчилися 31 грудня 2015 та 2014 років, Банк мав доходи від операцій з одним зовнішнім клієнтом, які становили більше 10% відсотків від загальних доходів Банку, а саме: 3 371 185 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 2 111 974 тис. грн.). Доходи від операцій з цим зовнішнім клієнтом відображено у сегменті “Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок”.

Аналіз доходів Банку за банківськими продуктами та послугами подано в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) у статті “процентні доходи та витрати” та у Примітці 23.

Географічна інформація

Більшість доходів і капітальних інвестицій відносяться до України. Банк не отримує жодних суттєвих доходів з джерел за межами України. Аналіз активів та зобов'язань за географічним принципом подано у Примітці 25.

В таблиці нижче представлена інформація про доходи і прибутки, а також певні активи та зобов'язання операційних сегментів Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року:

	<i>Роздрібний бізнес- напрямок</i>	<i>Корпоратив- ний бізнес- напрямок</i>	<i>Міжбанків- ський та інвестицій- ний бізнес- напрямок</i>	<i>Нерозпо- ділені суми</i>	<i>Всього</i>
Зовнішні клієнти					
Процентні доходи	393 057	6 971 386	5 846 967	-	13 211 410
Комісійні доходи	424 391	658 165	20 034	-	1 102 590
Інші доходи	19 083	54 260	20 971	11 289	105 603
Чистий прибуток від операцій з іноземними валютами	237 507	172 539	652 525	-	1 062 571
Чистий прибуток від операцій з банківськими металами	458	-	8 849	-	9 307
Прибуток від інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу	-	-	32 871	-	32 871
Прибуток від інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	-	-	-	3 886 182	3 886 182
Сторнування резервів під зменшення корисності кредитів	-	-	400 401	-	400 401
Сторнування резервів під зменшення корисності інших активів та під покриття інших збитків	-	94 029	435 055	-	529 084
Доходи від інших сегментів	3 386 431	3 166 995	6 126 478	(12 679 904)	-
Всього доходи	4 460 927	11 117 374	13 544 151	(8 782 433)	20 340 019
Процентні витрати	(2 681 316)	(2 531 140)	(5 605 783)	-	(10 818 239)

	<i>Роздрібний бізнес- напрямок</i>	<i>Корпоратив- ний бізнес- напрямок</i>	<i>Міжбанків- ський та інвестицій- ний бізнес- напрямок</i>	<i>Нерозпо- ділені суми</i>	<i>Всього</i>
Комісійні витрати	(120 668)	(260 753)	(10 573)	(51)	(392 045)
Нарахування резервів під зменшення корисності кредитів	(221 803)	(10 504 823)	-	-	(10 726 626)
Чистий збиток від операцій з іноземними валютами	-	-	-	(7 008 178)	(7 008 178)
Чистий збиток від операцій з банківськими металами	-	-	-	(13 589)	(13 589)
Витрати на персонал	(412 835)	(260 327)	(79 038)	(112 749)	(864 949)
Знос та амортизація	(69 431)	(25 447)	(4 355)	(6 706)	(105 939)
Інші операційні витрати	(359 124)	(456 452)	(35 162)	(114 941)	(965 679)
Збитки від зменшення корисності цінних паперів наявних для продажу	-	(852 822)	(2 102 768)	-	(2 955 590)
Нарахування резервів під зменшення корисності інших активів та під покриття інших збитків	(29 504)	-	-	(511 541)	(541 045)
Збиток від зміни умов кредитів клієнтам	-	(18 484)	(149)	-	(18 633)
Витрати від інших сегментів	(328 477)	(7 469 872)	(6 062 729)	13 861 078	-
Результати сегментів	237 769	(11 262 746)	(356 406)	(2 689 110)	(14 070 493)
Доходи з податку на прибуток					6 721
Збиток за період					(14 063 772)
Активи та зобов'язання станом на 31 грудня 2015 року					
Активи сегменту	4 746 994	56 142 419	78 222 914		139 112 327
Нерозподілені активи				2 236 185	2 236 185
Всього активи					141 348 512
Зобов'язання сегменту	32 198 018	47 560 991	64 580 236		144 339 245
Нерозподілені зобов'язання				69 606	69 606
Всього зобов'язання					144 408 851
Інша інформація за сегментами					
Капітальні витрати	(28 582)	(8 220)	(1 470)	(2 264)	(40 536)

В таблиці нижче представлена інформація про доходи і прибутки, а також певні активи та зобов'язання операційних сегментів Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2014 року:

	<i>Роздрібний бізнес- напрямок</i>	<i>Корпора- тивний бізнес- напрямок</i>	<i>Міжбанків- ський та інвестицій- ний бізнес- напрямок</i>	<i>Нерозпо- ділені суми</i>	<i>Всього</i>
Зовнішні клієнти					
Процентні доходи	213 363	5 845 662	4 037 082	-	10 096 107
Комісійні доходи	329 686	250 473	18 011	-	598 170
Інші доходи	6 721	32 196	25 464	6 467	70 848
Чистий прибуток від операцій з іноземними валютами	139 116	1	580 297	-	719 414
Чистий прибуток від операцій з банківськими металами	6 081	-	17 670	7 003	30 754
Прибуток від інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу	-	-	13 944	-	13 944
Прибуток від інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки	-	-	8 747	3 331 930	3 340 677

	<i>Роздрібний бізнес- напря́м</i>	<i>Корпора- тивний бізнес- напря́м</i>	<i>Міжбанків- ський та інвестицій- ний бізнес- напря́м</i>	<i>Нерозпо- ділені суми</i>	<i>Всього</i>
Сторнування резервів під зменшення корисності інших активів та під покриття інших збитків	8 442	-	17 742	-	26 184
Доходи від інших сегментів	2 705 490	2 162 877	3 803 915	(8 672 282)	-
Всього доходи	3 408 899	8 291 209	8 522 872	(5 326 882)	14 896 098
Процентні витрати	(2 185 457)	(1 755 055)	(3 478 041)	-	(7 418 553)
Комісійні витрати	(92 829)	(64 021)	(11 261)	(248)	(168 359)
Нарахування резервів під зменшення корисності кредитів	(262 507)	(11 071 928)	(96 520)	-	(11 430 955)
Чистий збиток від операцій з іноземними валютами	-	(281 102)	-	(3 984 364)	(4 265 466)
Витрати на персонал	(415 876)	(272 731)	(89 051)	(122 302)	(899 960)
Знос та амортизація	(68 172)	(26 179)	(4 168)	(6 257)	(104 776)
Інші операційні витрати	(732 868)	(1 300 902)	(225 797)	(237 919)	(2 497 486)
Збитки від зменшення корисності цінних паперів наявних для продажу	-	(476 057)	(11 784)	(5 577)	(493 418)
Нарахування резервів під зменшення корисності інших активів та під покриття інших збитків	-	(1 838)	-	(3 782)	(5 620)
Збиток від зміни умов кредитів клієнтам	-	(53 278)	-	-	(53 278)
Витрати від інших сегментів	(238 110)	(6 127 910)	(3 978 334)	10 344 354	-
Результати сегментів	(586 920)	(13 139 792)	627 916	657 023	(12 441 773)
Доходи з податку на прибуток					1 192 456
Збиток за період					(11 249 317)
Активи та зобов'язання станом на 31 грудня 2014 року					
Активи сегменту	4 479 281	51 722 633	65 105 665		121 307 579
Нерозподілені активи				2 222 604	2 222 604
Всього активи					123 530 183
Зобов'язання сегменту	27 778 522	34 471 802	49 500 438		111 750 762
Нерозподілені зобов'язання				203 843	203 843
Всього зобов'язання					111 954 605
Інша інформація за сегментами					
Капітальні витрати	(66 415)	(23 156)	(4 015)	(6 028)	(99 614)

Основна частина прибутку за дванадцять місяців 2015 року від зміни справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, пов'язана з переоцінкою ОВДП, проіндексованих на зміну валютного курсу.

6. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Поточні рахунки в інших кредитних установах	9 593 295	10 598 929
Депозитні сертифікати Національному банку України строком до 90 днів	6 255 946	-
Депозити “овернайт” в інших кредитних установах	4 265 831	1 300 449
Поточний рахунок в Національному банку України (крім обов'язкового резерву з обмеженим використанням)	2 184 195	2 128 691

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Грошові кошти в касі	1 109 948	934 393
Строкові депозити в інших кредитних установах зі строком погашення до 90 днів	831 964	1 827 952
Грошові кошти та їх еквіваленти	24 241 179	16 790 414

Станом на 31 грудня 2015 року поточні рахунки в інших кредитних установах включають кошти в сумі 8 863 054 тис. грн., розміщені на поточних рахунках у п'яти банках країн-членів ОЕСР (31 грудня 2014 року: 10 348 146 тис. грн., розміщені на поточних рахунках у п'яти банках країн-членів ОЕСР та СНД). Ці банки є основними контрагентами Банку при здійсненні міжнародних розрахунків. Кошти розміщені на звичайних банківських умовах.

Станом на 31 грудня 2015 року депозити “овернайт”, розміщені в банках країн-членів ОЕСР під ринкові процентні ставки. Кошти в сумі 4 265 831 тис. грн. були розміщені в одному банку країн-членів ОЕСР (31 грудня 2014 року: 1 300 449 тис. грн.).

Фінансові операції, які не передбачали використання готівкових коштів та їх еквівалентів та були виключені з консолідованого звіту про рух грошових коштів, є наступними:

	<i>2014 рік</i>
Неготівкові фінансові операції	
Збільшення статутного капіталу через капіталізацію нерозподіленого прибутку	174 991
Випуск простих акцій в обмін на державні цінні папери	5 000 000
Неготівкові фінансові операції	5 174 991

Починаючи з серпня 2014 року встановлено, що банки України резервують і зберігають кошти обов'язкових резервів на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України. З січня 2015 року обсяг обов'язкових резервів, який має щоденно зберігатися на початок операційного дня на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України, повинен становити не менше ніж 40% від резервної бази (середньоарифметична сума коштів, яка обрахована за період визначення згідно з установленими на період утримання нормативами обов'язкового резервування), обчисленої для відповідного періоду утримання.

Починаючи з січня 2015 року банкам дозволялось зараховувати для покриття обов'язкових резервів, що мають формуватися та зберігатися на кореспондентському рахунку банку в НБУ, 50% залишку готівки в касі банку в національній валюті, з березня 2015 року – 100%, з листопада 2015 року – 75%, а також 100% коштів на кореспондентському рахунку, відкритому в ПАТ “Розрахунковий центр”. Станом на 31 грудня 2014 року ОВДП загальною балансовою вартістю 30 898 854 тис. грн. використовувалися Банком для виконання вимог НБУ щодо обов'язкового резерву (Примітка 9).

Починаючи з серпня 2008 року українські банки розміщували 20% коштів, залучених від нерезидентів в іноземній валюті на період до 183 днів, на окремому рахунку в НБУ у формі безпроцентного грошового депозиту. З серпня 2014 року НБУ ставку резервування коштів за залученими депозитами і кредитами (позиками) в іноземній валюті від нерезидентів встановлено у розмірі 0%. Станом на 31 грудня 2015 року кошти на такому рахунку не розміщувались.

Починаючи з 2009 року українські банки розміщували кошти у сумі, еквівалентній сумі резерву під зменшення корисності (визначеного згідно з вимогами нормативних актів НБУ), створеного під кредити, надані в іноземних валютах позичальникам, які не мають доходів в іноземній валюті, на окремому рахунку в НБУ у формі безпроцентного грошового депозиту. З лютого 2014 року НБУ тимчасово дозволив банкам України не здійснювати резервування таких коштів на окремому рахунку в Національному банку України.

Станом на 31 грудня 2015 та 31 грудня 2014 років Банк виконував вимоги НБУ щодо обов'язкових резервів.

7. Заборгованість кредитних установ

Заборгованість кредитних установ включає:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Кредити та депозити	4 525 511	1 960 403
Поточні рахунки в інших кредитних установах у банківських металах	106 968	116 908
Інша заборгованість кредитних установ	10	9 323
	4 632 489	2 086 634
Мінус – резерв під зменшення корисності	(548 746)	(118 983)
Заборгованість кредитних установ	4 083 743	1 967 651

Станом на 31 грудня 2015 року заборгованість кредитних установ за кредитами та депозитами включає гарантійні депозити на суму 229 419 тис. грн., розміщені, головним чином, з метою забезпечення операцій клієнтів, таких як акредитиви, гарантії виконання та операції з дорожніми чеками (31 грудня 2014 року: 130 417 тис. грн.).

Рух резервів під зменшення корисності коштів у кредитних установах був таким:

	<i>Кредити та депозити</i>
На 1 січня 2014 року	11 542
Нараховано	96 520
Курсові різниці	10 921
На 31 грудня 2014 року	118 983
Нараховано	415 941
Курсові різниці	13 822
На 31 грудня 2015 року	548 746

8. Кредити клієнтам

Кредити клієнтам включають:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Комерційні кредити	95 509 668	72 818 138
Овердрафти	273 354	304 580
Векселі	21 545	16 001
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою	143 547	22 182
	95 948 114	73 160 901
Мінус – резерв під зменшення корисності	(40 848 211)	(23 187 109)
Кредити клієнтам	55 099 903	49 973 792

Резерв під зменшення корисності кредитів клієнтам

Узгодження резерву під зменшення корисності кредитів клієнтам за категоріями є таким:

	<i>Комерційні кредити</i>	<i>Овердрафти</i>	<i>Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою</i>	<i>Векселі</i>	<i>Усього</i>
На 1 січня 2015 року	23 164 123	5 444	17 238	304	23 187 109
Нараховано за рік	9 891 540	18 101	498	145	9 910 284
Повернення раніше списаної заборгованості	5 475	-	-	-	5 475
Списання	(9 739)	-	-	-	(9 739)
Курсові різниці	7 754 711	371	-	-	7 755 082
На 31 грудня 2015 року	40 806 110	23 916	17 736	449	40 848 211
Зменшення корисності на індивідуальній основі	38 802 056	4 237	17 736	-	38 824 029

	<i>Комерційні кредити</i>	<i>Овердрафти</i>	<i>Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою</i>	<i>Векселі</i>	<i>Усього</i>
Зменшення корисності на сукупній основі	2 004 054	19 679	-	449	2 024 182
	40 806 110	23 916	17 736	449	40 848 211
Загальна сума кредитів, зменшення корисності яких визначено на індивідуальній основі, до вирахування суми резерву під зменшення корисності таких активів	57 213 119	20 558	27 147	-	57 260 824
			<i>Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою</i>		
	<i>Комерційні кредити</i>	<i>Овердрафти</i>		<i>Векселі</i>	<i>Усього</i>
На 1 січня 2014 року	8 711 816	6 684	10 608	29 621	8 758 729
Нараховано/(сторновано) за рік	11 358 590	(1 468)	6 630	(29 317)	11 334 435
Повернення раніше списаної заборгованості	39 057	-	-	-	39 057
Списання	(1 316 710)	-	-	-	(1 316 710)
Курсові різниці	4 371 370	228	-	-	4 371 598
На 31 грудня 2014 року	23 164 123	5 444	17 238	304	23 187 109
Зменшення корисності на індивідуальній основі	21 696 102	1 559	10 451	-	21 708 112
Зменшення корисності на сукупній основі	1 468 021	3 885	6 787	304	1 478 997
	23 164 123	5 444	17 238	304	23 187 109
Загальна сума кредитів, зменшення корисності яких визначено на індивідуальній основі, до вирахування суми резерву під зменшення корисності таких активів	29 693 265	10 425	10 452	-	29 714 142

Кредити, зменшення корисності яких визначено на індивідуальній основі

Станом за 31 грудня 2015 рік процентні доходи, нараховані за кредитами, стосовно яких був визнаний резерв під зменшення корисності на індивідуальній основі, становили 3 481 235 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 1 225 316 тис. грн.).

Згідно з українським законодавством, кредити можуть бути списані лише за умови затвердження такого списання Правлінням Банку.

Застава та інші інструменти зменшення кредитного ризику

Розмір та види застави, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банк запровадив основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Основні види отриманої застави включають:

- при наданні цінних паперів на умовах позики та операціях зворотного “репо” – грошові кошти або цінні папери;
- при комерційному кредитуванні – об’єкти нерухомого майна, запаси та торгова дебіторська заборгованість;
- при кредитуванні фізичних осіб – застava житла і транспортних засобів.

Банк здійснює моніторинг ринкової вартості застави, вимагає додаткової застави згідно з базовими угодами, а також здійснює моніторинг ринкової вартості застави, що отримана, при перевірці достатності резерву під зменшення корисності кредитів.

Станом на 31 грудня 2015 року кредити клієнтам балансовою вартістю 5 088 445 тис. грн. були передані у заставу за кредитами, отриманими від НБУ (31 грудня 2014 року: 6 899 998 тис. грн.) (Примітка 16).

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2015 року Банк мав концентрацію кредитів у розмірі 39 944 601 тис. грн., наданих десятиєм найбільшим позичальникам (41,63% загального кредитного портфелю) (31 грудня 2014 року: 28 336 489 тис. грн., або 38,73%). За цими кредитами було сформовано резерв у розмірі 15 330 275 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 8 181 234 тис. грн.).

Кредити та аванси клієнтам були видані таким категоріям клієнтів:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Юридичні особи	76 228 940	57 196 728
Державні підприємства	18 158 597	14 408 725
Фізичні особи	1 303 048	1 001 516
Муніципальні та комунальні підприємства	257 529	553 932
	95 948 114	73 160 901

Кредити надаються підприємствам, що здійснюють свою діяльність на території України в таких галузях:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>%</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>	<i>%</i>
Сільське господарство та харчова промисловість	16 779 746	17,5	12 247 792	16,7
Торгівля	11 303 278	11,8	8 817 828	12,1
Видобувна галузь	10 984 005	11,4	7 458 774	10,2
Нерухомість	8 846 650	9,2	5 361 050	7,3
Хімічна промисловість	8 827 769	9,2	6 339 970	8,7
Машинобудування	6 475 345	6,7	4 584 459	6,3
Металургія	5 561 073	5,8	3 848 349	5,3
Будівництво	4 771 851	5,0	6 836 398	9,3
Виробництво гумової та пластикової продукції	4 361 864	4,5	3 351 343	4,6
Виробництво будівельних матеріалів	3 973 268	4,1	3 108 739	4,2
Готелі та ресторани	3 596 452	3,7	22 914	0,0
Енергетика	2 614 353	2,7	2 243 804	3,1
Транспорт та зв'язок	1 911 787	2,0	2 034 848	2,8
Фізичні особи	1 303 048	1,4	1 001 516	1,4
Будівництво доріг	1 053 974	1,1	2 100 773	2,9
Целюлозно-паперова промисловість	1 033 578	1,1	977 997	1,3
Легка промисловість	493 310	0,5	328 957	0,4
Фінансові послуги	453 280	0,5	233 958	0,3
Охорона здоров'я	239 892	0,3	187 212	0,3
Деревообробна промисловість	220 159	0,2	166 633	0,2
Професійна, наукова та технічна діяльність	171 104	0,2	950 239	1,3
Металообробка	158 885	0,2	135 139	0,2
Інше	813 443	0,9	822 209	1,1
	95 948 114	100	73 160 901	100

В категорію “Інше” включена заборгованість клієнтів, які станом на 31 грудня 2015 року зареєстровані у вільній економічній зоні АР Крим.

Кредити юридичним особам включають дебіторську заборгованість за фінансовою орендою, яку можна проаналізувати таким чином:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Валові інвестиції у фінансову оренду, дебіторська заборгованість:		
До 1 року	84 653	13 481
Від 1 до 5 років	118 371	9 468
	203 024	22 949
Незароблені фінансові доходи майбутніх періодів за фінансовою орендою	(59 477)	(767)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	143 547	22 182

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Валові інвестиції у фінансову оренду, дебіторська заборгованість:		
До 1 року	56 470	13 072
Від 1 до 5 років	87 077	9 110
	143 547	22 182
Чисті інвестиції в фінансову оренду	143 547	22 182

9. Інвестиційні цінні папери

Станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, представлені ОВДП, основну суму яких буде проіндексовано з урахуванням збільшення між середнім міжбанківським обмінним курсом гривні до долара США за місяць, що передує місяцю випуску, та середнім обмінним курсом гривні до долара США за місяць, що передує місяцю настання строку погашення. Банк вирішив не відокремлювати вбудований похідний фінансовий інструмент і оцінити інструмент повністю за його справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки.

Інвестиційні цінні папери, доступні для продажу, включають:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
ОВДП	37 163 276	30 214 641
Облігації підприємств	2 388 565	7 156 304
Муніципальні облігації	1 628 039	3 043 563
Акції підприємств	11 690	11 691
Інвестиції, доступні для продажу	41 191 570	40 426 199

Станом на 31 грудня 2015 року інвестиційні цінні папери, доступні для продажу, балансовою вартістю 3 620 028 тис. грн. передані у заставу в якості забезпечення за кредитами, отриманими від НБУ (31 грудня 2014 року: 1 635 455 тис. грн.) (Примітка 16).

Станом на 31 грудня 2014 року інвестиційні цінні папери, доступні для продажу, балансовою вартістю 808 541 тис. грн. передані в заставу в якості забезпечення за договорами “репо” з НБУ (Примітка 16).

Станом на 31 грудня 2014 року ОВДП загальною балансовою вартістю 30 898 854 тис. грн. використані Банком для часткового виконання вимог НБУ щодо обов’язкового резерву (Примітка 6).

Інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення, включають:

	<i>31 грудня 2015 року</i>		<i>31 грудня 2014 року</i>	
	<i>Номінальна вартість</i>	<i>Балансова вартість</i>	<i>Номінальна вартість</i>	<i>Балансова вартість</i>
ОВДП	248 483	230 912	-	-
Облігації підприємств	-	-	776 183	820 866
Інвестиції, утримувані до погашення		230 912		820 866

Станом на 31 грудня 2014 року інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення балансовою вартістю 820 866 тис. грн. передані у заставу в якості забезпечення за кредитами, отриманими від НБУ (Примітка 16).

10. Інвестиційна нерухомість

Рух за статтями інвестиційної нерухомості був таким:

	2015 рік	2014 рік
Інвестиційна нерухомість станом на 1 січня	1 986 087	3 666 666
Переведення з категорії основних засобів	3 794	40 921
Надходження	-	6 937
Переведення до складу дебіторської заборгованості	-	(639)
Вибуття	(530)	(14 569)
Чистий збиток від коригування справедливої вартості	(422 409)	(1 713 229)
Інвестиційна нерухомість станом на 31 грудня	1 566 942	1 986 087

У 2015 році Банк продав об'єкт інвестиційної нерухомості з отриманням доходу на суму 185 тис. грн. (2014 рік: 136 тис. грн.).

У 2015 році Банк здійснив переоцінку інвестиційної нерухомості. Переоцінка була виконана незалежним оцінювачем з оцінки нерухомості, який має визнану відповідну професійну кваліфікацію і нещодавній досвід оцінки об'єктів нерухомості з аналогічним місцем розташування та аналогічної категорії. Основний принцип оцінки, на якому ґрунтується розрахунок справедливої вартості у звітах оцінювачів, є принцип найбільш ефективного використання. Принцип найбільш ефективного використання полягає в урахуванні залежності ринкової вартості об'єкта оцінки від його найбільш ефективного використання. Під найбільш ефективним використанням розуміється використання майна, в результаті якого вартість об'єкта оцінки є максимальною. При цьому розглядаються тільки ті варіанти використання майна, які є технічно можливими, дозволеними та економічно доцільними.

У 2015 році Банк відобразив результат коригування справедливої вартості інвестиційної нерухомості у розмірі 422 409 тис. грн. в інших операційних витратах (2014 рік: 1 713 229 тис. грн.).

Банк надав в оренду частину інвестиційної нерухомості за договорами операційної оренди. Майбутні мінімальні суми до отримання за договорами невідмовної операційної оренди включають таке:

	31 грудня 2015 року	31 грудня 2014 року
До 1 року	19 712	15 487
Від 1 до 5 років	17 951	20 106
Майбутні мінімальні суми до отримання за договорами операційної оренди, які не можуть бути розірвані	37 663	35 593

Протягом 2015 року Банк визнав орендний дохід у розмірі 34 305 тис. грн. (2014 рік: 29 942 тис. грн.), що включений до складу іншого доходу консолідованого звіту про прибутки і збитки (консолідованого звіту про фінансові результати).

11. Основні засоби

Рух основних засобів був таким:

	Будівлі	Поліп- шення орендова- ного майна	Комп'юте- ри та обладнан- ня	Меблі, інвентар та інші активи	Транспортні засоби	Незавер- шене будівництво	Усього
Історична або переоцінена вартість							
На 31 грудня 2014 року	1 873 417	12 314	420 141	212 790	28 831	138 088	2 685 581
Надходження	-	-	8 597	14 911	-	2 443	25 951

	Будівлі	Поліпшення орендованого майна	Комп'ютери та обладнання	Меблі, інвентар та інші активи	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Усього
Вибуття	(20)	(690)	(3 608)	(1 123)	-	(155)	(5 596)
Переведення до складу інвестиційної нерухомості	-	-	-	-	-	(3 794)	(3 794)
Переведення	3 349	653	-	-	-	(4 002)	-
На 31 грудня 2015 року	1 876 746	12 277	425 130	226 578	28 831	132 580	2 702 142

Накопичена амортизація

На 31 грудня 2014 року	-	(9 939)	(268 275)	(135 918)	(19 806)	-	(433 938)
Нараховано за рік	(31 511)	(1 591)	(45 823)	(17 456)	(3 739)	-	(100 120)
Вибуття	20	676	1 421	743	-	-	2 860
На 31 грудня 2015 року	(31 491)	(10 854)	(312 677)	(152 631)	(23 545)	-	(531 198)
Залишкова вартість:							
На 31 грудня 2014 року	1 873 417	2 375	151 866	76 872	9 025	138 088	2 251 643
На 31 грудня 2015 року	1 845 255	1 423	112 453	73 947	5 286	132 580	2 170 944

	Будівлі	Поліпшення орендованого майна	Комп'ютери та обладнання	Меблі, інвентар та інші активи	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Усього
На 31 грудня 2013 року	1 952 077	12 443	372 443	190 287	29 810	137 117	2 694 177
Надходження	-	-	58 499	29 147	-	41 599	129 245
Вибуття	(30)	(3 292)	(7 506)	(2 174)	(956)	(9 891)	(23 849)
Переведення до складу інвестиційної нерухомості	(40 553)	-	(3 295)	(4 470)	(23)	-	(48 341)
Переведення	15 322	3 163	-	-	-	(18 485)	-
Вирахування накопиченої амортизації при переоцінці	(65 981)	-	-	-	-	-	(65 981)
Збиток від коригування справедливої вартості основних засобів, відображений у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) (Примітка 24)	(157 039)	-	-	-	-	(11 925)	(168 964)
Переоцінка вартості основних засобів відображена в резерві переоцінки основних засобів в капіталі	169 621	-	-	-	-	(327)	169 294
На 31 грудня 2014 року	1 873 417	12 314	420 141	212 790	28 831	138 088	2 685 581

Накопичена амортизація

На 31 грудня 2013 року	(36 180)	(11 334)	(234 295)	(123 524)	(16 681)	-	(422 014)
Нараховано за рік	(30 804)	(1 688)	(44 334)	(17 918)	(4 085)	-	(98 829)
Вибуття	6	3 083	7 506	1 972	937	-	13 504
Переведення до складу інвестиційної нерухомості	997	-	2 848	3 552	23	-	7 420
Списання накопиченої амортизації при переоцінці	65 981	-	-	-	-	-	65 981

	Будівлі	Поліпшення орендованого майна	Комп'ютери та обладнання	Меблі, інвентар та інші активи	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Усього
На 31 грудня 2014 року	-	(9 939)	(268 275)	(135 918)	(19 806)	-	(433 938)
Залишкова вартість:							
На 31 грудня 2013 року	1 915 897	1 109	138 148	66 763	13 129	137 117	2 272 163
На 31 грудня 2014 року	1 873 417	2 375	151 866	76 872	9 025	138 088	2 251 643

Станом на 31 грудня 2015 року будівлі, поліпшення орендованого майна та інші об'єкти основних засобів включали активи з історичною або переоціненою вартістю у розмірі 276 792 тис. грн., які були повністю амортизовані (31 грудня 2014 року: 239 547 тис. грн.). Банк продовжує використовувати ці активи.

Станом на 31 грудня 2015 року Банк мав капітальні зобов'язання з придбання основних засобів у розмірі 20 059 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 94 566 тис. грн.).

Станом на 1 березня та на 1 серпня кожного року Банк проводить тестування справедливої вартості будівель. На основі такого тестування проводиться розрахунок відхилень справедливої вартості будівель від їхньої балансової вартості. Сума розрахованого відхилення аналізується на предмет суттєвості впливу на фінансову звітність Банку.

Станом на 1 березня та на 1 серпня 2015 року за результатами тестування справедливої вартості будівель суттєвого відхилення від балансової вартості таких об'єктів Банком виявлено не було.

У 2014 році Банк провів переоцінку будівель. Оцінка проводилась незалежними оцінювачами станом на 31 грудня 2014 року, і справедлива вартість визначалась порівняльним, дохідним та витратними методами, з урахуванням ринкової інформації. У разі відображення будівель за собівартістю балансова вартість була б такою:

	31 грудня 2015 року (за переоціненою вартістю)	31 грудня 2015 року (за собівартістю)	31 грудня 2014 року (за переоціненою вартістю)	31 грудня 2014 року (за собівартістю)
Вартість	1 876 746	1 037 183	1 873 417	1 033 854
Накопичена амортизація	(31 491)	(152 119)	-	(140 408)
Залишкова вартість	1 845 255	885 064	1 873 417	893 446

12. Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів був таким:

	Комп'ютерні програми та ліцензії
Історична вартість	
На 31 грудня 2014 року	60 229
Надходження	9 324
Вибуття	(4 768)
На 31 грудня 2015 року	64 785
Накопичена амортизація	
На 31 грудня 2014 року	(46 151)
Нараховано за рік	(5 819)
Вибуття	4 769
На 31 грудня 2015 року	(47 201)
Залишкова вартість:	
На 31 грудня 2014 року	14 078
На 31 грудня 2015 року	17 584

	<i>Комп'ютерні програми та ліцензії</i>
Історична вартість	
На 31 грудня 2013 року	54 900
Надходження	5 330
Вибуття	(1)
На 31 грудня 2014 року	60 229
Накопичена амортизація	
На 31 грудня 2013 року	(40 204)
Нараховано за рік	(5 948)
Вибуття	1
На 31 грудня 2014 року	(46 151)
Залишкова вартість:	
На 31 грудня 2013 року	14 696
На 31 грудня 2014 року	14 078

Станом на 31 грудня 2015 року нематеріальні активи вартістю 33 200 тис. грн. були повністю амортизовані (31 грудня 2014 року: 31 939 тис. грн.). Банк продовжує використовувати ці активи.

13. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Поточні податкові витрати	416 750	107 270
Відстрочений податок	(423 471)	(1 299 726)
Доходи з податку на прибуток	(6 721)	(1 192 456)

Станом на 31 грудня 2015 року податок на прибуток в Україні стягувався з оподаткованого прибутку за вирахуванням валових витрат за ставкою 18% (31 грудня 2014 року: 18%).

Поточні податкові активи та зобов'язання включають:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Поточні податкові активи	293 122	691 771
Відстрочені податкові активи	1 730 750	1 307 279
Податкові активи	2 023 872	1 999 050
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	-	25 181
Податкові зобов'язання	-	25 181

Ефективна ставка податку на прибуток відрізняється від офіційних ставок податку на прибуток. Узгодження сум витрат зі сплати податку на прибуток, розрахованих із застосуванням нормативної ставки, та фактично нарахованих сум є таким:

	<i>2015 рік</i>	<i>2014 рік</i>
Збиток до оподаткування	(14 070 493)	(12 441 773)
Нормативна ставка податку	18%	18%
Доходи з податку на прибуток за нормативною ставкою	(2 532 689)	(2 239 519)
Вплив зміни податкових ставок	-	1 867
Перегляд тимчасової різниці у зв'язку зі змінами податкового законодавства	2 099 935	314 454
Невизнаний відстрочений податковий актив	331 652	717 018

	2015 рік	2014 рік
Витрати, які не відносяться на валові:		
- заробітна плата і премії	-	4 136
- консультаційні послуги та маркетинг	660	862
- комунальні послуги	-	3 335
- ремонт і технічне обслуговування основних засобів	-	2 627
- благодійна діяльність	1 254	521
- оренда	-	425
- інші банківські операційні послуги	91 857	1 558
- інші витрати	610	260
Доходи з податку на прибуток	(6 721)	(1 192 456)

Відстрочені податкові активи та зобов'язання включають:

	Виникнення та сторнування тимчасових різниць				Виникнення та сторнування тимчасових різниць			
	У консолі- дованому звіті про прибутки та збитки (консолідо- ваному звіті про фінансовий результат)		В консо- лідованому звіті про сукупний дохід		У консолі- дованому звіті про прибутки та збитки (консолідо- ваному звіті про фінансовий результат)		В консо- лідованому звіті про сукупний дохід	
	1 січня 2014 року			31 грудня 2014 року				31 грудня 2015 року
Податковий ефект неоподатковуваних тимчасових різниць: Резерв під зменшення корисності активів та зобов'язань	-	1 369 104	-	1 369 104	1 035 241	-	2 404 345	
Нарахування	12 793	(12 620)	-	173	(173)	-	-	
Оцінка фінансових інструментів	205 849	550 535	(41 191)	715 193	(276 805)	101 042	539 430	
Інші активи / (зобов'язання)	143	(143)	-	-	2 257	-	2 257	
Відстрочені податкові активи	218 785	1 906 876	(41 191)	2 084 470	760 520	101 042	2 946 032	
Податковий ефект оподатковуваних тимчасових різниць: Резерв під зменшення корисності активів та зобов'язань	(72 428)	72 428	-	-	-	-	-	
Основні засоби та нематеріальні активи	(47 829)	25 883	(34 219)	(56 165)	(9 405)	-	(65 570)	
Інвестиційна нерухомість	(15 565)	15 565	-	-	-	-	-	
Інші активи / (зобов'язання)	-	(4 008)	-	(4 008)	4 008	-	-	
Відстрочені податкові зобов'язання	(135 822)	109 868	(34 219)	(60 173)	(5 397)	-	(65 570)	
Невизнаний відстрочений податковий актив	-	(717 018)	-	(717 018)	(331 652)	(101 042)	(1 149 712)	
Чисті відстрочені податкові активи / (зобов'язання)	82 963	1 299 726	(75 410)	1 307 279	423 471	-	1 730 750	

Банк не визнає відстрочений податковий актив у повній сумі та створив відповідний резерв оцінки відстроченого податкового активу станом на 31 грудня 2015 року. Інформація про професійні судження керівництва, застосовані щодо визнання відстрочених податків, наведена у Примітці 4.

14. Резерви під зменшення корисності та інші резерви

Рух резервів на покриття збитків від зменшення корисності та інших резервів був таким:

	<i>Інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення</i>	<i>Інші активи</i>	<i>Гарантії та зобов'язання</i>	<i>Усього</i>
На 1 січня 2014 року	18 236	44 157	-	62 393
Курсові різниці	-	4 098	7 258	11 356
Нараховано/(сторновано)	(18 236)	4 530	(6 858)	(20 564)
Переведення з інвестиційних цінних паперів	-	178 046	-	178 046
Списання	-	(136)	-	(136)
На 31 грудня 2014 року	-	230 695	400	231 095
Курсові різниці	-	4 898	30 664	35 562
Нараховано/(сторновано)	-	20 812	(8 851)	11 961
Списання	-	(1 101)	-	(1 101)
На 31 грудня 2015 року	-	255 304	22 213	277 517

У 2014 році інвестиційні цінні папери, доступні для продажу, не були виплачені на дату погашення емітентом та були рекласифіковані в сумі 178 046 тис. грн. до статті “Інші активи” і повністю зарезервовані.

Суми резервів під зменшення корисності активів вираховуються з балансової вартості відповідних активів. Резерви за гарантіями та зобов'язаннями визнаються в зобов'язаннях.

15. Інші активи та зобов'язання

Інші активи включають:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
<i>- інші фінансові активи:</i>		
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	210 074	199 584
Комісія за обслуговування фінансових гарантій	202 107	5 873
Транзитні рахунки стосовно операцій з платіжними картками	163 371	28 394
Інші нараховані доходи	29 106	21 405
Інше	-	70
	604 658	255 326
Мінус – резерв під зменшення корисності (Примітка 14)	(200 476)	(206 629)
Інші фінансові активи	404 182	48 697
<i>- інші активи:</i>		
Інші податкові активи, крім тих, що пов'язані з податком на прибуток	277 925	280 320
Банківські метали	62 587	50 712
Передоплати	53 087	44 885
Готівкові кошти, наявність яких не підтверджена	30 740	-
Запаси	21 425	16 105
Інше	2 135	1 635
	447 899	393 657
Мінус – резерв під зменшення корисності (Примітка 14)	(54 828)	(24 066)
Інші активи	393 071	369 591
Всього інші активи	797 253	418 288

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років інші податкові активи, крім тих, що пов'язані з податком на прибуток, переважно включають визнаний податковий кредит з ПДВ, що стосується інвестиційної нерухомості, отриманої у власність (Примітка 10), який буде зарахований проти зобов'язань з ПДВ, що будуть визнані в результаті майбутнього продажу інвестиційної нерухомості.

Станом на 31 грудня 2015 року передоплати включають залишки у сумі 8 648 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 2 456 тис. грн.) стосовно придбання основних засобів та нематеріальних активів, у сумі 4 775 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 4 029 тис. грн.) стосовно будівництва приміщень філій.

Інші зобов'язання включають:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
- <i>інші фінансові зобов'язання:</i>		
Нараховані витрати	42 735	9 341
Транзитні рахунки стосовно операцій з платіжними картками	30 963	49 439
Транзитні рахунки стосовно операцій з клієнтами	6 688	1 661
Зобов'язання по виданих фінансових гарантіях	5 895	5 888
Інші фінансові зобов'язання	86 281	66 329
- <i>інші зобов'язання:</i>		
Резерв під невикористані відпустки	68 476	56 913
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	52 875	42 164
Нарахована заробітна плата	24 504	13 530
Доходи майбутніх періодів	12 922	9 009
Нараховані пенсійні внески	830	1 148
Інше	46 499	34 853
Інші зобов'язання	206 106	157 617
Всього інші зобов'язання	292 387	223 946

16. Заборгованість перед Національним банком України

Станом на 31 грудня 2015 року заборгованість перед Національним банком України включає:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Заборгованість за кредитами перед Національним банком України	2 977 827	4 445 182
Кореспондентський рахунок	1 948	2 014
Договори “репо”	-	801 784
Заборгованість перед Національним банком України	2 979 775	5 248 980

Станом на 31 грудня 2014 року у Банк уклад договори “репо” з НБУ на суму 801 784 тис. грн., предметом цього договору були ОВДП справедливою вартістю 808 541 тис. грн. (Примітка 9).

Станом на 31 грудня 2015 року заборгованість за кредитами перед Національним банком України включає:

Дата договору	Дата погашення	Вид процентної ставки	Ефективна процентна ставка	Балансова вартість
19 березня 2009 року	10 червня 2020 року	Фіксована	20%	1 233 266
19 березня 2009 року	10 червня 2020 року	Фіксована	20%	1 744 561
Заборгованість за кредитами перед НБУ				2 977 827

Станом на 31 грудня 2014 року заборгованість за кредитами перед Національним банком України включає:

Дата договору	Дата погашення	Вид процентної ставки	Ефективна процентна ставка	Балансова вартість
19 березня 2009 року	12 листопада 2015 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + 0,5%)	14,5%	1 745 510

<i>Дата договору</i>	<i>Дата погашення</i>	<i>Вид процентної ставки</i>	<i>Ефективна процентна ставка</i>	<i>Балансова вартість</i>
19 березня 2009 року	12 листопада 2015 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + 0,5%)	14,5%	2 044 309
3 лютого 2010 року	24 січня 2016 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + 2%)	16%	655 363
Заборгованість за кредитами перед НБУ				4 445 182

Зазначені кредити первісно визнані за справедливою вартістю, що відповідає ринковим умовам на дату їх визнання.

Заборгованість за кредитами перед НБУ забезпечені кредитами клієнтам (Примітка 8) та інвестиційними цінними паперами (Примітка 9).

17. Заборгованість перед кредитними установами

Заборгованість перед кредитними установами включає:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Кредити міжнародних фінансових організацій	14 045 679	11 191 711
Кредити та депозити інших банків	4 100 747	3 440 923
Поточні рахунки	1 152 421	1 922 697
Інша заборгованість перед кредитними установами	23	1 124
Заборгованість перед кредитними установами	19 298 870	16 556 455
Забезпечення гарантій (Примітка 22)	29 705	44 557

Станом на 31 грудня 2015 року поточні рахунки включають 539 387 тис. грн., розміщені п'ятьма українськими банками (31 грудня 2014 року: 1 256 693 тис. грн., розміщені п'ятьма українськими банками). Ці кошти були отримані на звичайних банківських умовах.

Станом на 31 грудня 2015 року сума заборгованості перед кредитними установами включає 1 390 022 тис. грн., яка отримана від українських банків (31 грудня 2014 року: 2 153 130 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2015 року кредити та депозити інших банків, кредити міжнародних фінансових організацій включають 1 046 260 тис. грн., 569 333 тис. грн., отримані від банків країн-членів ОЕСР, міжнародних фінансових організацій відповідно, згідно з угодами про торгове та експортне фінансування (31 грудня 2014 року: 1 166 656 тис. грн., 848 391 тис. грн. відповідно). Ці кредити деноміновані в доларах США, євро та японських єнах, проценти за ними нараховуються за фіксованими та плаваючими ставками, і строки їх погашення співпадають зі строками погашення кредитів клієнтам, наданих Банком за цими програмами торгового та експортного фінансування.

Станом на 31 грудня 2015 року кредити міжнародних фінансових організацій включають кредити від Міжнародного банку реконструкції та розвитку (“МБРР”) в рамках Другого проекту розвитку експорту та Додаткового фінансування для Другого проекту розвитку експорту на загальну суму 5 437 942 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 3 544 973 тис. грн.). Загальна сума цих кредитів відповідно до кредитних угод становить 304 500 тис. дол. США. Кредити деноміновані в доларах США, отримані Банком під процентну ставку LIBOR+спред МБРР, що переглядається двічі на рік, та мають поточні процентні ставки: 0,86% та 1,15%, кредити підлягають погашенню у 2026 та 2041 роках.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають кредит від МБРР в рамках Проекту з енергоефективності на суму 2 473 662 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 1 220 425 тис. грн.). Сума кредиту відповідно до кредитної угоди становить 200 000 тис. дол. США. Кредит деномінований в доларах США, отриманий банком під процентну ставку LIBOR+спред МБРР, яка переглядається двічі на рік, має поточну процентну ставку: 1,07%, кредит підлягає погашенню у 2040 році.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають кредити від Європейського банку реконструкції та розвитку (“ЄБРР”) в рамках Програми енергоефективності в Україні на загальну суму 807 971 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 791 265 тис. грн.). Кредит деномінований в доларах США та підлягає погашенню у 2017 році, має плаваючу процентну ставку: LIBOR+ маржа ЄБРР, що переглядається двічі на рік та становить на поточну дату: 6,8708%.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають кредит від Європейського інвестиційного банку (“ЄІБ”) в рамках Позики “Укрексімбанку” для кредитування МСП та установ з середньою капіталізацією на загальну суму 3 289 579 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 2 158 200 тис. грн.). Сума кредиту відповідно до кредитної угоди еквівалентна 100 000 тис. євро. Кредит деномінований в доларах США та підлягає погашенню у 2023 році, має плаваючі процентні ставки для кожного траншу: LIBOR+ маржа ЄІБ, що переглядаються двічі на рік, та на поточну дату становлять відповідно: 4,031% та 4,3475%.

Для цілей представлення консолідованого звіту про рух грошових коштів Банк розподіляє кошти, залучені від кредитних установ, на кошти для операційної та фінансової діяльності. Кошти, залучені від українських банків, були включені до категорії коштів для операційної діяльності, а кошти від інших банків – для фінансової діяльності.

18. Заборгованість перед клієнтами

Заборгованість перед клієнтами включає:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Поточні рахунки		
- Юридичні особи	13 526 606	10 368 656
- Бюджетні організації	4 699 932	2 390 125
- Фізичні особи	3 002 802	2 479 182
- Заборгованість за коштами в управлінні Банку	13 718	17 055
	21 243 058	15 255 018
Строкові депозити		
- Юридичні особи	36 643 285	27 444 607
- Фізичні особи	21 431 600	19 295 504
	58 074 885	46 740 111
Заборгованість перед клієнтами	79 317 943	61 995 129
Забезпечення кредитів клієнтам	912 330	907 144
Забезпечення гарантій та авалів (Примітка 22)	535 733	291 110
Забезпечення акредитивів (Примітка 22)	444 464	188 135
Забезпечення зобов'язань з надання кредитів (Примітка 22)	1 978	19 932

Станом на 31 грудня 2015 року поточні рахунки юридичних осіб включали кошти десяти найбільших клієнтів у сумі 3 470 838 тис. грн. (25,7% від загальної суми поточних рахунків юридичних осіб) (31 грудня 2014 року: 2 494 286 тис. грн., або 24,1%).

Станом на 31 грудня 2015 року поточні рахунки фізичних осіб включали кошти десяти найбільших клієнтів у сумі 77 529 тис. грн. (2,6% від загальної суми поточних рахунків фізичних осіб) (31 грудня 2014 року: 61 918 тис. грн., або 2,5%).

Станом на 31 грудня 2015 року строкові депозити юридичних осіб включали кошти, залучені від п'яти клієнтів-юридичних осіб, в сумі 27 045 620 тис. грн. (73,8% від суми строкових депозитів юридичних осіб) (31 грудня 2014 року: 18 296 943 тис. грн., або 66,67%).

Станом на 31 грудня 2015 року строкові депозити фізичних осіб включали кошти, залучені від десятих клієнтів-фізичних осіб, у сумі 1 523 604 тис. грн. (7,1% від суми строкових депозитів фізичних осіб) (31 грудня 2014 року: 1 160 958 тис. грн., або 6,02%).

Станом на 31 грудня 2015 року строкові депозити юридичних осіб включали кошти, залучені в золоті, які обліковуються по справедливій вартості з відображенням змін через прибутки або збитки, у сумі 15 322 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 11 054 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2015 року строкові депозити фізичних осіб включали кошти, залучені в золоті, які обліковуються по справедливій вартості з відображенням змін через прибутки або збитки, у сумі 142 425 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 119 075 тис. грн.).

Відповідно до українського законодавства Банк зобов'язаний виплатити вклад із спливом строку, визначеного у договорі банківського вкладу. Повернення вкладників банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу

строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу.

Кошти в управлінні Банку

Банк виступає розпорядником коштів декількох фондів фінансування будівництва. Загальна інформація щодо заборгованості за коштами в управлінні Банку є такою:

	2015 рік	2014 рік
На 1 січня	17 055	1 069
Кошти, залучені від фізичних осіб	52 889	82 978
Інвестовані кошти	(56 226)	(66 992)
На 31 грудня	13 718	17 055

Аналіз рахунків клієнтів за галузями є таким:

	31 грудня 2015 року	%	31 грудня 2014 року	%
Сільське господарство та харчова промисловість	27 263 219	34,4	17 823 477	28,7
Фізичні особи	24 434 402	30,8	21 774 686	35,1
Торівля	6 234 324	7,9	6 147 434	9,9
Бюджетні організації	4 699 932	5,9	2 390 125	3,9
Транспорт і зв'язок	2 086 555	2,6	2 052 308	3,3
Професійна, наукова та технічна діяльність	2 003 401	2,5	1 005 284	1,6
Машинобудування	1 896 796	2,4	1 815 486	2,9
Фінансові послуги	1 820 697	2,3	2 305 178	3,7
Будівництво	1 259 118	1,6	580 222	0,9
Енергетика	1 130 043	1,4	396 968	0,6
Інформація та телекомунікації	779 643	1,0	471 275	0,8
Видобувна галузь	527 598	0,7	324 201	0,5
Металообробка	446 645	0,6	262 401	0,4
Хімічна промисловість	421 939	0,5	480 516	0,8
Нерухомість	365 163	0,5	1 055 002	1,7
Переробна діяльність	344 104	0,4	212 332	0,3
Виробництво гумової та пластикової продукції	313 646	0,4	192 251	0,3
Деревообробна промисловість	251 457	0,3	165 898	0,3
Виробництво будівельних матеріалів	219 211	0,3	350 607	0,6
Охорона здоров'я	160 222	0,2	77 042	0,1
Індивідуальні послуги	154 244	0,2	192 055	0,3
Металургія	122 606	0,2	418 182	0,7
Готелі та ресторани	99 974	0,1	58 114	0,1
Освіта	99 314	0,1	96 503	0,2
Легка промисловість	94 774	0,1	41 413	0,1
Целюлозно-паперова промисловість	92 645	0,1	98 687	0,2
Інше	1 996 271	2,5	1 207 482	2,0
Заборгованість перед клієнтами	79 317 943	100	61 995 129	100

В категорію “Інше” включена заборгованість перед клієнтами, які станом на 31 грудня 2015 року зареєстровані у вільній економічній зоні АР Крим.

19. Емітовані єврооблігації

	На 31 грудня 2015 року		На 31 грудня 2014 року	
	Номінальна вартість (тис.дол.США)	Балансова вартість	Номінальна вартість (тис.дол.США)	Балансова вартість
Емісія квітня 2010 року	500 000	12 158 478	500 000	7 998 928
Емісія жовтня 2010 року	250 000	6 079 239	250 000	3 999 464
Емісія січня 2013 року	500 000	12 403 814	500 000	8 138 406

	На 31 грудня 2015 року		На 31 грудня 2014 року	
	Номінальна вартість (тис.дол.США)	Балансова вартість	Номінальна вартість (тис.дол.США)	Балансова вартість
Емісія квітня 2013 року	100 000	2 480 763	100 000	1 627 681
Емітовані єврооблігації		33 122 294		21 764 479

У квітні 2010 року Банк, через “БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.” (структуроване підприємство, зареєстроване у Великій Британії), випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 500 000 тис. дол. США (3 996 500 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,375% річних і погашенням у квітні 2015 року.

У жовтні 2010 року Банк, через “БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.”, випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 250 000 тис. дол. США (1 998 250 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,375% річних і погашенням у квітні 2015 року. Облігації були консолідовані і становлять єдину серію з облігаціями, випущеними у квітні 2010 року.

Єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 750 000 тис. дол. США з погашенням у 2015 році були з 20 липня 2015 року перепрофільовані на наступних умовах:

- ставка купону – 9,625% річних;
- кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 27 квітня 2022 року, при цьому, 27 квітня 2019 року – погашення 50% суми єврооблігацій, решта 50% суми облігацій погашатиметься протягом 27 жовтня 2019 року – 27 квітня 2022 року щістьма рівними піврічними платежами.

Оскільки зміна умов не призвела до припинення визнання існуючих боргових інструментів, після внесення змін до умов випуску зазначених єврооблігацій Банк продовжив визнавати зазначені зобов'язання за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка здійснивши їй відповідний перерахунок.

У січні 2013 року Банк, через “БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.”, випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 500 000 тис. дол. США (3 996 500 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,75% річних і погашенням у січні 2018 року.

У квітні 2013 року Банк, через “БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.”, випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 100 000 тис. дол. США (799 300 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,75% річних і погашенням у січні 2018 року. Облігації були консолідовані і становлять єдину серію з облігаціями, випущеними у січні 2013 року.

Облігації були консолідовані і становлять єдину серію з облігаціями, випущеними у січні 2013 року.

Єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 600 000 тис. дол. США з погашенням у 2018 році були з 23 липня 2015 року перепрофільовані на наступних умовах:

- ставка купону – 9,75% річних;
- кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 22 січня 2025 року, при цьому, 22 січня 2021 року – погашення 50% суми єврооблігацій, решта 50% суми облігацій погашатиметься протягом 22 липня 2021 року – 22 січня 2025 року вісьмома рівними піврічними платежами.

Оскільки зміна умов не призвела до припинення визнання існуючих боргових інструментів, після внесення змін до умов випуску зазначених єврооблігацій Банк продовжив визнавати зазначені зобов'язання за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка здійснивши їй відповідний перерахунок.

Стосовно всіх єврооблігацій існують певні фінансові умови та обмеження (Примітка 22).

20. Субординований борг

У лютому 2006 року Банк отримав кредит у розмірі 95 000 тис. дол. США (2 280 063 тис. грн.) від “Credit Suisse International”. Станом на 31 грудня 2015 року балансова вартість цього кредиту становила 2 338 461 тис. грн. (на 31 грудня 2014 року - 1 526 527 тис. грн.). Цей кредит був профінансований шляхом випуску “Credit Suisse

International” облігацій участі в кредиті зі ставкою 8,4% без права зворотної вимоги виключно для цілей фінансування субординованого боргу Банку. В лютому 2011 року процентну ставку було змінено на 5,79% відповідно до строковості кредиту. Проценти сплачуються кожні півроку за попередній період 9 лютого та 9 серпня кожного року, починаючи з 9 серпня 2006 року.

У листопаді 2006 року Банк отримав ще один кредит у розмірі 30 000 тис. дол. США (720 020 тис. грн.) від “Credit Suisse International”. Станом на 31 грудня 2015 року балансова вартість цього кредиту становила 738 461 тис. грн. (на 31 грудня 2014 року - 482 061 тис. грн.). Цей кредит був профінансований шляхом випуску облігацій участі в кредиті зі ставкою 8,4% з подальшою консолідацією і формуванням єдиної серії з цінними паперами, випущеними у лютому 2006 року. В лютому 2011 року процентну ставку було змінено на 5,79% відповідно до строковості кредиту. Проценти сплачуються кожні півроку за попередній період 9 лютого та 9 серпня кожного року, починаючи з 9 серпня 2006 року.

29 травня 2015 року між Банком в якості позичальника, “Credit Suisse International” в якості кредитодавця та “Biz Finance Plc” в якості нового кредитодавця була укладена друга додаткова кредитна угода, за умовами якої, з дати її підписання було змінено кредитора з “Credit Suisse International” на “Biz Finance Plc” за вищезазначеними угодами.

9 липня 2015 року між Банком та “Biz Finance Plc” була підписана Угода про внесення змін та викладення у новій редакції кредитної угоди (Угоди про запозичення коштів на субординованих умовах у формі субординованого кредиту) на суму 125 000 тис. дол. США від 7 лютого 2006 року зі змінами та доповненнями, внесеними Додатковою кредитною угодою від 9 листопада 2006 року та Другою Додатковою кредитною угодою від 29 травня 2015 року, згідно із якою:

- процентна ставка з 9 серпня 2015 року встановлюється відповідно до умов угоди та складає 7% + 6-місячний ЛІБОР і на 31 грудня 2015 року становить 7,5091%;
- кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 9 лютого 2023 року, при цьому, 9 лютого 2020 року – погашення 50% суми кредиту, решта 50% суми кредиту погашатиметься протягом 9 серпня 2020 року – 9 лютого 2023 року щістьма рівними піврічними платежами.

Оскільки зміна умов не призвела до припинення визнання існуючих боргових інструментів, після внесення змін до умов випуску зазначеного субординованого боргу Банк продовжив визнавати зазначені зобов'язання за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка здійснивши її відповідний перерахунок.

У травні 2009 року Банк отримав кредит у розмірі 250 000 тис. дол. США (6 000 167 тис. грн.) від ЄБРР. Станом на 31 грудня 2015 року балансова вартість цього кредиту становила 6 298 447 тис. грн. (на 31 грудня 2014 року - 4 131 447 тис. грн.). Кредит підлягає погашенню у травні 2019 року. Процентна ставка на перші 5 років була фіксованою та складала 13,21% річних. Процентна ставка з 28 липня 2014 року та на наступні 5 років є плаваючою, встановлюється відповідно до умов угоди та складає 12% + 6-місячний ЛІБОР і на 31 грудня 2015 року становить 12,4697%. Проценти сплачуються кожні півроку за попередній період 28 липня та 28 січня кожного року починаючи з 28 липня 2009 року.

Стосовно субординованого боргу існують певні обмеження та фінансові умови (Примітка 22).

21. Капітал

Станом на 31 грудня 2015 року випущений статутний капітал Банку складався з 14 834 780 простих акцій (31 грудня 2014 року: 11 414 901 простих акцій) номінальною вартістю 1 462,04 гривень кожна (31 грудня 2014 року: 1 462,04 гривень кожна). Всі прості акції дають однакові права голосу. Станом на 31 грудня 2015 року 14 834 780 акцій були повністю сплачені та зареєстровані (31 грудня 2014 року: 11 414 901 акцій були повністю сплачені та зареєстровані).

Рух у статутному капіталі був таким:

	<i>Кількість акцій</i>	<i>Номінальна вартість, тис. грн.</i>	<i>Перерахована вартість, тис. грн.</i>
На 1 січня 2014 року	11 414 901	16 514 051	16 514 051
Випущені акції	-	174 991	174 991
На 31 грудня 2014 року	11 414 901	16 689 042	16 689 042
Випущені акції	3 419 879	5 000 000	5 000 000
На 31 грудня 2015 року	14 834 780	21 689 042	21 689 042

У грудні 2014 року згідно з Постановою Кабінету міністрів України від 29 грудня 2014 року №713 статутний капітал Банку було збільшено на 5 000 000 тис. грн. шляхом випуску 3 419 879 нових акцій номінальною вартістю 1 462,04 гривень кожна із збереженням у власності держави 100 відсотків таких акцій. Станом на 31 грудня 2014 року ці акції ще не були зареєстровані, тому ця сума була включена в статтю “Незареєстровані внески в статутний капітал”. У березні 2015 року, після реєстрації акцій, статутний капітал Банку було збільшено на 5 000 000 тис. грн.

У серпні 2014 року згідно з Постановою Кабінету міністрів України від 21 травня 2014 року №142 статутний капітал Банку було збільшено на 174 991 тис. грн. шляхом капіталізації частини чистого прибутку Банку за 2012 рік та нерозподіленого прибутку минулих років згідно з даними бухгалтерського обліку.

У травні 2014 року згідно з законодавством України Банк здійснив розподіл прибутку акціонеру в розмірі 100 310 тис. грн.

Рух резервів переоцінки

Рух у резервах переоцінки був таким:

	<i>Резерв переоцінки основних засобів</i>	<i>Нереалізовані прибутки/ (збитки) від інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу</i>	<i>Резерв переоцінки</i>
На 1 січня 2014 року	956 565	17 896	974 461
Переоцінка основних засобів	169 294	-	169 294
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків	(16 234)	-	(16 234)
Реалізований результат переоцінки, віднесений на нерозподілений прибуток	(16 516)	-	(16 516)
Чистий прибуток від інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу, перекласифікований до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати)	-	(13 944)	(13 944)
Зменшення корисності інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу, перекласифіковано до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати)	-	84 758	84 758
Чисті нереалізовані прибутки від інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу	-	149 186	149 186
Податковий ефект від переоцінки основних засобів, чистих доходів від цінних паперів, доступних для продажу та зміни ставки оподаткування	(34 219)	(41 191)	(75 410)
На 31 грудня 2014 року	1 058 890	196 705	1 255 595
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків	(18 627)	-	(18 627)
Чистий прибуток від інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу, перекласифікований до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати)	-	(31 205)	(31 205)
Чисті нереалізовані збитки від інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу	-	(540 940)	(540 940)
На 31 грудня 2015 року	1 040 263	(375 440)	664 823

Характер та призначення резервів

Резерв переоцінки основних засобів

Резерв переоцінки основних засобів використовується для відображення збільшення справедливої вартості будівель, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується збільшення вартості того ж самого активу, раніше відображеного у складі капіталу.

Нереалізовані збитки від інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу

Цей резерв відображає зміни справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу.

Резерви та інші фонди Банку

Резервний фонд створюється відповідно до Статуту до досягнення 25 відсотків розміру регулятивного капіталу станом на початок кожного року. Розмір відрахувань до резервного фонду становить не менш як 5 відсотків суми щорічного прибутку Банку. Резервний фонд формується на покриття непередбачених збитків за всіма статтями активів та позабалансових зобов'язань.

Резерви Банку, що підлягають розподілу, визначаються загальною сумою резервів відповідно до даних бухгалтерського обліку. Станом на 31 грудня 2015 року резерви Банку, що не підлягають розподілу, становили 827 749 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 1 491 305 тис. грн.). Резерви Банку, що не підлягають розподілу, представлені резервом переоцінки та загальним резервним фондом, який створюється для покриття загальних банківських ризиків, включаючи майбутні збитки та інші непередбачені ризики чи умовні зобов'язання.

22. Договірні та умовні зобов'язання

Операційне середовище

Економіка України вважається ринковою із певними ознаками перехідної економіки, характеризується низькою ліквідністю на ринках капіталу та наявністю обмежувального валютного контролю, що не дозволяє національній валюті бути ліквідним засобом платежу за межами України.

Стабілізація та подальше відновлення економіки України залежить від політики і рішень Уряду, Верховної Ради України та НБУ щодо проведення необхідних реформ, урегулювання конфлікту на сході країни, подальшого надходження міжнародної фінансової допомоги та кон'юнктури зовнішніх ринків.

Як наслідок, банківська діяльність в Україні характеризується високими ризиками, нетиповими для розвинених країн.

Українська економіка є відкритою й чутливою до змін на світових ринках товарів та капіталу. Значне погіршення умов економічної співпраці з Росією та загальної зовнішньоторговельної кон'юнктури спричинили падіння обсягів експорту товарів та послуг. Девальвація національної валюти, висока інфляція, падіння випуску продукції практично в усіх галузях економіки, зниження доходів населення, відтік капіталу мали негативний вплив на економіку України в 2015 році.

Згідно даних Державної служби статистики падіння ВВП в Україні у 2015 році поглибилось до 9,9%, споживча інфляція у 2015 році досягла 43,3%, падіння обсягів промислового виробництва прискорилось до 13,0%. Станом на 31 грудня 2015 року встановлений НБУ офіційний обмінний курс гривні щодо долара США становив 24,0007 гривні за 1 долар США порівняно з 15,7686 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2014 року.

Стабілізуючими факторами економічного середовища у 2015 році була активізація співпраці з МВФ (затвердження Радою директорів МВФ 11 березня 2015 року чотирирічної “Програми розширеного кредитування” (EFF) на загальну суму 17,5 млрд. дол. США) та міжнародними фінансовими організаціями, обмежуючі заходи з боку НБУ та Уряду, очищення банківської системи, досягнення домовленості з кредиторами щодо реструктуризації державного та гарантованого державою боргу України.

Запровадження режиму припинення вогню з 15 лютого 2015 року в окремих районах Донецької та Луганської областей (зоні проведення АТО) в результаті виконання “Комплексу заходів з виконання Мінських угод” не стало достатньою умовою відновлення повноцінної роботи там банківської системи України взагалі та нормального функціонування структурних одиниць Банку зокрема.

Окрім того, негативні фактори, що включають ріст безробіття в Україні, падіння ліквідності й ефективності діяльності підприємств, збільшення кількості випадків неплатоспроможності юридичних та фізичних осіб - негативно вплинули на можливість позичальників обслуговувати свою заборгованість перед Банком й спричинили падіння вартості заставного забезпечення за кредитами. Залежно від надходження негативної інформації, Банк здійснює оперативний перегляд оцінки майбутніх грошових потоків.

Уряд та керівництво “Укресімбанку” вживають необхідні заходи для підтримки його стабільної діяльності, проте можливе подальше погіршення ситуації у вищезазначених сферах матиме негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Банку.

Юридичні аспекти

В ході звичайного ведення операцій Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку.

Виконання вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності, включаючи правила валютного й митного контролю, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто нечіткі, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства не поодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Банку, є правильним, і діяльність Банку здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює його діяльність, і що Банк нарахував та сплатив усі належні податки.

У той же час, існує ризик того, що операції і правильність тлумачень, які не були піддані сумніву контролюючими органами в минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Однак цей ризик з часом значно зменшується. Визначення сум та ймовірності негативних наслідків можливих незаявлених позовів є недоцільним.

З 1 вересня 2013 року набрали чинності правила трансфертного ціноутворення. Ці правила передбачають, що у разі здійснення операцій з пов'язаними сторонами і в деяких випадках з непов'язаними сторонами (контрольовані операції) не за ринковою ціною, суб'єкти господарювання повинні нараховувати додаткові податкові зобов'язання. Банк здійснює операції, що є контрольованими, виключно за ринковими цінами. У Банку впроваджено необхідний внутрішній контроль для дотримання вимог законодавства з трансфертного ціноутворення.

Договірні та умовні фінансові зобов'язання

Договірні та умовні фінансові зобов'язання Банку включали таке:

	31 грудня 2015 року	31 грудня 2014 року
Гарантії	5 866 577	2 215 425
Акредитиви	463 133	536 425
Зобов'язання з надання кредитів	181 127	259 545
Авалювання векселів	34 184	39 835
	6 545 021	3 051 230
Мінус – Резерви (Примітка 14)	(22 213)	(400)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання (до вирахування вартості застави)	6 522 808	3 050 830
Мінус – грошові кошти, утримувані як забезпечення акредитивів, авалів, гарантій та кредитних зобов'язань (Примітка 17, Примітка 18)	(1 011 880)	(543 734)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	5 510 928	2 507 096

Станом на 31 грудня 2015 року Банк видав акредитиви на суму 418 043 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 399 374 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 504 008 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 155 718 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2015 року Банк видав гарантії на суму 4 823 056 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 360 708 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 1 442 633 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 63 447 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2015 року зобов'язання Банку з кредитування за відкритими кредитними лініями для проведення операцій з платіжними картками становили 182 595 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 160 047 тис. грн.).

Фінансові умови договорів

Банк є стороною різних договорів з іншими кредитними організаціями, які містять умови щодо фінансових показників діяльності та загальної структури ризику Банку. У відповідності до таких умов, Банк має дотримуватись мінімального міжнародного показника достатності капіталу на рівні 10%, обмежувати кредитний ризик на одного позичальника та забезпечувати певний рівень операційної діяльності. Ці фінансові зобов'язання можуть обмежити здатність Банку слідувати певним бізнес-стратегіям та брати участь в інших значних операціях у майбутньому.

23. Чисті комісійні доходи

Чисті комісійні доходи включають:

Комісійні доходи

Розрахунково-касове обслуговування
 Гарантії та акредитиви
 Операції з банками
 Комісії за обслуговування кредитів
 Інше

Комісійні витрати

Гарантії та акредитиви
 Розрахунково-касове обслуговування
 Операції з конвертації валют
 Інше

Чисті комісійні доходи

	2015 рік	2014 рік
Комісійні доходи		
Розрахунково-касове обслуговування	547 741	396 489
Гарантії та акредитиви	417 850	90 540
Операції з банками	98 239	82 160
Комісії за обслуговування кредитів	13 028	11 339
Інше	25 732	17 642
	1 102 590	598 170
Комісійні витрати		
Гарантії та акредитиви	(195 103)	(27 244)
Розрахунково-касове обслуговування	(189 825)	(134 787)
Операції з конвертації валют	(3 835)	(4 053)
Інше	(3 282)	(2 275)
	(392 045)	(168 359)
Чисті комісійні доходи	710 545	429 811

24. Витрати на персонал та інші операційні витрати

Витрати на персонал та інші операційні витрати включають:

Заробітна плата та премії
 Нарахування на фонд заробітної плати

Витрати на персонал

Збиток від переоцінки справедливої вартості інвестиційної нерухомості
 Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб
 Ремонт та обслуговування основних засобів
 Операційні податки
 Утримання приміщень
 Оренда приміщень
 Охорона
 Витрати на інкасацію готівкових коштів
 Витрати на комп'ютерну обробку інформації
 Юридичні та консультаційні послуги
 Господарські витрати
 Послуги зв'язку
 Витрати на відрядження та супутні витрати
 Благодійна діяльність
 Маркетинг та реклама
 Витрати на утримання представництв
 Інше
 Збиток від коригування справедливої вартості основних засобів

Інші операційні витрати

	2015 рік	2014 рік
Заробітна плата та премії	661 462	704 138
Нарахування на фонд заробітної плати	203 487	195 822
Витрати на персонал	864 949	899 960
Збиток від переоцінки справедливої вартості інвестиційної нерухомості	422 409	1 713 230
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	210 813	147 968
Ремонт та обслуговування основних засобів	81 670	54 796
Операційні податки	30 694	224 935
Утримання приміщень	29 105	23 257
Оренда приміщень	26 455	21 637
Охорона	26 398	25 684
Витрати на інкасацію готівкових коштів	25 134	22 608
Витрати на комп'ютерну обробку інформації	23 777	17 324
Юридичні та консультаційні послуги	18 683	7 223
Господарські витрати	17 848	17 632
Послуги зв'язку	9 250	7 734
Витрати на відрядження та супутні витрати	7 898	4 960
Благодійна діяльність	7 474	3 306
Маркетинг та реклама	7 342	10 216
Витрати на утримання представництв	7 295	5 977
Інше	13 434	20 035
Збиток від коригування справедливої вартості основних засобів	-	168 964
Інші операційні витрати	965 679	2 497 486

Витрати на внески до недержавного пенсійного фонду у 2015 році склали 10 142 тис. грн. (2014 рік: 11 046 тис. грн.).

25. Управління ризиками

Вступ

Банк у своїй діяльності наражається на ризики, а саме кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик (який поділяється на процентний ризик, валютний ризик та ризик торгового портфелю), операційні ризики, а також стратегічний та ризики репутації, які постійно ідентифікуються, оцінюються та контролюються у процесі управління ризиками. Процес управління ризиками є вирішальним для забезпечення ефективної та прибуткової діяльності Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за дотримання правил і процедур управління ризиками в ході виконання своїх службових обов’язків.

Банк дотримується наступних основних принципів управління ризиками:

- централізація ліквідності, управління процентним та валютним ризиками здійснюється на рівні Головного офісу;
- уніфікація процедур аналізу та моніторингу кредитних проектів, оцінка кредитоспроможності кожного позичальника та встановлення кредитного рейтингу і правил нарахування резерву під зменшення корисності кредитів по всіх філіях Банку;
- чітке визначення функцій усіх учасників процесу управління ризиками, а також взаємовідносин між цими учасниками;
- встановлення лімітів ризику на суму операцій: посадовою особою Банку чи філії, лімітів ризику по кредитах окремим позичальникам, зв’язаним сторонам, лімітів концентрації кредитного портфелю (за галузями, групами контрагентів, окремими операціями / статтями балансу тощо);
- забезпечення постійного моніторингу та контролю ризику, а також дотримання всіх встановлених лімітів;
- уникнення конфлікту інтересів;
- забезпечення внутрішнього контролю за дотриманням політик та процедур.

Процес управління ризиками включає чотири етапи: ідентифікація ризику, його джерел та сфер ризику; оцінка рівня ризику, мінімізація чи обмеження ризику до прийнятних рівнів, постійний моніторинг ризикових позицій.

Незалежний процес контролю за ризиками не стосується ризиків ведення діяльності, таких, наприклад, як зміни у середовищі, технологіях чи галузі. Ці ризики контролюються Банком в процесі стратегічного планування.

Структура управління ризиками

Загальну відповідальність за встановлення та затвердження цілей у сфері управління ризиками та капіталом несе Наглядова рада. При цьому Банк має окремі незалежні підрозділи, які відповідають за управління ризиками та їх контроль. За управління ризиками в Банку відповідають такі органи: Правління, Комітет з питань управління активами і пасивами (КУАП), Кредитний комітет, Комітет роздрібного бізнесу, Управління контролю ризиків, Управління казначейства, Управління цінних паперів, Управління внутрішнього аудиту.

Наглядова рада

Наглядова рада відповідає за загальний підхід до управління ризиками та затвердження стратегії та принципів управління ризиками.

Правління

Правління несе загальну відповідальність за розробку стратегії управління ризиками та впровадження принципів, концепцій, політик та лімітів для Банку. Фундаментальні питання управління ризиками розглядаються та контролюються шляхом прийняття відповідних рішень стосовно ризиків на основі квартальних звітів, підготовлених Управлінням контролю ризиків, КУАП, Кредитним комітетом та Комітетом з роздрібного бізнесу. Правління затверджує політику управління ризиками.

Комітет з питань управління активами і пасивами (КУАП)

КУАП несе загальну відповідальність за впровадження принципів, концепцій, політик та лімітів щодо ризику ліквідності та ринкового ризику в Банку, а також забезпечення дотримання лімітів ризику, затверджених Правлінням. КУАП підзвітний Правлінню.

Кредитний комітет і Комітет роздрібного бізнесу

Кредитний комітет і Комітет роздрібного бізнесу несуть загальну відповідальність за впровадження принципів, концепцій, політик і лімітів стосовно кредитного ризику в Банку та забезпечують знаходження показників кредитного ризику в межах, затверджених Правлінням. Зазначені комітети підзвітні Правлінню.

Управління контролю ризиків

Управління контролю ризиків несе відповідальність за контроль, моніторинг, аналіз та надання інформації щодо ключових показників ризику, пов'язаних з діяльністю Банку. Управління контролю ризиками також розробляє та здійснює нагляд за впровадженням та дотриманням методів, норм і процедур з управління ризиками, здійснює оцінку всіх банківських продуктів та структурованих операцій. Управління контролю ризиками підзвітне Правлінню.

Управління казначейства та Управління цінних паперів

Управління казначейства відповідає за управління ліквідністю Банку шляхом здійснення операцій на грошовому ринку, а Управління цінних паперів - за управління ліквідністю Банку шляхом здійснення операцій на ринку капіталу. Управління казначейства та Управління цінних паперів підзвітні Правлінню.

Управління внутрішнього аудиту

Процеси управління ризиками в Банку щорічно перевіряються Управлінням внутрішнього аудиту, яке перевіряє як достатність процедур, так і дотримання Банком цих процедур. Результати аудиту, висновки та рекомендації надаються на розгляд Правлінню та Наглядовій раді.

Системи оцінки ризиків та система підготовки звітності

Ризики Банку оцінюються за допомогою методів, які ґрунтуються як на очікуваних збитках, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачуваних збитках, що є попередньою оцінкою остаточних фактичних збитків на основі статистичних моделей. У моделях використовуються ймовірності, отримані з історичного досвіду та скориговані для відображення економічного середовища. Крім цього, Банк відпрацьовує кризові сценарії, що настануть у результаті надзвичайних подій, ймовірність настання яких дуже низька, але настання яких можливе. Банк також здійснює тестування моделей на основі даних попередніх періодів та перевіряє їх адекватність.

Моніторинг та контроль ризиків переважно здійснюється на основі лімітів, встановлених Банком. Ці ліміти відображають бізнес-стратегію та ринкове середовище Банку, а також рівень ризику, що Банк готовий прийняти, в т.ч. за певними галузями. Крім цього, Банк контролює та оцінює загальну здатність протистояти ризикам у відношенні сукупного впливу всіх типів ризиків та в усіх видах діяльності.

Щомісяця Комітет з питань управління активами та пасивами отримує інформацію стосовно структури балансу, достатності капіталу, дотримання лімітів і показників, встановлених Комітетом з питань управління активами та пасивами, а також стосовно договірних зобов'язань Банку. Щоквартально Правління отримує детальний звіт про ризики, що має на меті надати всю необхідну інформацію для того, щоб Правління могло оцінити ризики Банку та зробити відповідні висновки.

На всіх рівнях у системі Банку складаються та розповсюджуються спеціальні звіти щодо ризиків з метою забезпечення доступу всіх підрозділів до детальної, необхідної та актуалізованої інформації.

Зниження ризику

Банк не використовує похідні фінансові інструменти для управління ризиками, пов'язаними зі змінами у процентних ставках, обмінних курсах, кредитному ризику, а також ризику ліквідності, оскільки ринку для таких фінансових інструментів в Україні ще не існує.

Банк активно використовує заставу для зниження кредитного ризику (більш детальна інформація наведена нижче).

Надмірна концентрація ризиків

Концентрація виникає в разі якщо декілька контрагентів здійснюють однакову господарську діяльність або діяльність в одному географічному регіоні або мають подібні економічні характеристики, що обумовлюють їх здатність виконувати договірні зобов'язання, які зазнають однакового впливу змін в економічних, політичних або інших умовах. Концентрація вказує на відповідну чутливість результатів діяльності Банку до змін, що мають вплив на конкретну галузь чи географічний регіон.

З метою уникнення надмірної концентрації ризиків, внутрішні політики і процедури Банку включають конкретні інструкції щодо зосередження уваги на збереженні диверсифікованого портфелю. За виявленою концентрацією ризиків здійснюється відповідний контроль і управління.

Кредитний ризик

Банк розглядає кредитний ризик як вірогідність несвочасного та/або неповного повернення коштів клієнтами (контрагентами) за їх зобов'язаннями.

Управління кредитним ризиком спрямоване переважно на забезпечення виконання зобов'язань клієнтами (контрагентами) Банку у формі, обсязі та протягом періоду часу, достатніх для підтримання коефіцієнтів ліквідності, доходності та достатності капіталу в межах лімітів, прийнятних для Банку.

В процесі управління кредитним ризиком Банк розглядає поєднання таких заходів:

- структурне (стратегічне) управління – достатній рівень структури та обсягу кредитного портфелю (балансовий та позабалансовий) у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі з урахуванням можливих та непередбачених змін у фінансовому та економічному середовищі;
- поточне (оперативне) управління – прийнятні якості та обсяги окремих кредитів та кредитних зобов'язань з урахуванням можливих та непередбачених змін у фінансовому та економічному середовищі;
- структурне (стратегічне) та поточне (оперативне) управління впливом резервів під зменшення корисності на показник достатності капіталу Банку у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі з урахуванням прогнозованих та непередбачуваних змін у якості окремих кредитів, кредитних портфелів та кредитного портфелю в цілому.

Банк здійснює управління та контроль кредитного ризику на основі таких принципів:

- встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) ключових значень кредитного ризику;
- надання кредитів або прийняття кредитних зобов'язань виключно згідно із затвердженою кредитною політикою та внутрішніми положеннями Банку;
- створення та підтримання резервів під кредитні операції в сумі, яка є не нижчою за найкращі оцінки Банку;
- постійного моніторингу фактичних ключових показників кредитного ризику на рівні окремих кредитів/зобов'язань, кредитних портфелів та загального кредитного портфелю;
- вжиття ефективних заходів, якщо показники кредитного ризику сягають їх критичного та/або граничного значення.

Ключові показники кредитного ризику, їх цільові, критичні та граничні значення коригуються принаймні один раз на рік та затверджуються Правлінням Банку.

Індивідуальний кредитний ризик

Індивідуальний кредитний ризик – це ризик, що стосується окремої операції або контрагента.

Банк управляє індивідуальним кредитним ризиком на основі класифікації кредитів і клієнтів (або контрагентів) за допомогою системи внутрішнього кредитного рейтингу, який визначається на основі кредитоспроможності клієнтів (контрагентів) та оцінки якості погашення кредитів, оцінки та моніторингу вартості застави та ліквідності, а також встановлення лімітів кредитного ризику та здійснення контролю за дотриманням лімітів та створення достатнього резерву під зменшення корисності активів.

Кредитна політика Банку визначає вид необхідної застави стосовно індивідуальних операцій, галузей або клієнтів.

Основні види застави включають гарантії провідних банків, депозити в Банку, нерухомість і заставу обладнання або транспортних засобів. Банк потребує обов'язкового страхування застави, що надається клієнтом.

Для обмеження індивідуального кредитного ризику Банк встановлює такі ліміти: максимальний обсяг кредитних операцій (кредити, цінні папери, дебіторська заборгованість) на кожного контрагента (або групу зв'язаних контрагентів), включаючи позабалансові зобов'язання, а також максимальний обсяг кредитних операцій (кредити, цінні папери, дебіторська заборгованість) на кожного інсайдера, включаючи позабалансові зобов'язання.

Кредитний ризик за портфелем

Кредитний ризик за портфелем – це ризик, типовий для групи кредитних операцій (кредити, цінні папери, дебіторська заборгованість) і групи контрагентів з подібними кредитними характеристиками.

Управління кредитним ризиком, пов'язаним із кредитним портфелем, здійснюється шляхом галузевої класифікації на основі внутрішньої системи кредитних рейтингів, які характеризують систематичний ризик у галузі, моніторингу структури кредитного портфелю (за категорією клієнтів, галузями, а також кредитними рейтингами клієнтів та кредитів), встановлення лімітів концентрації та їх відповідного моніторингу і контролю, а також диверсифікації кредитного портфелю (як за галуззю, так і за категорією клієнтів).

Диверсифікація кредитного портфелю (як за галуззю, так і за категорією клієнтів) забезпечується шляхом встановлення таких лімітів: за галуззю, за максимальним загальним обсягом “великих” кредитів (що становлять 10% або більше регулятивного капіталу Банку стосовно кожного контрагента або групи зв'язаних контрагентів), за максимальним загальним обсягом кредитів, наданих клієнтам, за концентрацією кредитного портфелю за категорією клієнтів, за загальною заборгованістю 5 найбільших клієнтів, за загальною заборгованістю 10 найбільших клієнтів, а також за загальною заборгованістю 20 найбільших клієнтів.

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам гарантії, за якими від Банку може вимагатися здійснити платежі від імені відповідних клієнтів. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Банк зобов'язаний здійснити платіж проти надання документів, які відповідають умовам акредитиву. Непокриті акредитиви наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Максимальні показники кредитного ризику за статтями консолідованого звіту про фінансовий стан (консолідований баланс) без урахування ефекту зниження ризику шляхом укладання договорів застави найкраще представлені їх балансовою вартістю.

У разі відображення фінансових інструментів за справедливою вартістю, їх суми являють собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних Примітках.

Кредитна якість за категоріями фінансових активів

У 2015 році банк запровадив систему розрахунку ймовірності дефолту (PD) для корпоративних позичальників, яка передбачає розрахунок ймовірності дефолту (PD) та рейтингового класу (PD-Rate) від 1 до 17 (17 градацій). У таблиці нижче для кредитів, які не є простроченими і такими, що їх корисність не зменшилась на індивідуальній основі, високий рейтинг означає мінімальний рівень кредитного ризику. Інші позичальники з добрим фінансовим станом і якісним станом обслуговування боргу включені до кредитів із стандартним рейтингом. Рейтинг нижче стандартного передбачає нижчу в порівнянні з попередніми рейтингами кредитну якість, проте кредити, включені до цієї категорії, не обов'язково є індивідуально знеціненими. Для кредитів, які є прострочені і такі, що їх корисність зменшилась на індивідуальній основі, рейтинг стандартний та нижче стандартного означає, що існує ймовірність несвочасного погашення кредитної заборгованості внаслідок дії несприятливих змін комерційних, фінансових та економічних умов. Низький рейтинг означає, що існує висока ймовірність непогашення кредитної заборгованості, діяльність позичальників незадовільна і є збитковою або припинена. Для заборгованості іноземних кредитних установ високий рейтинг еквівалентний рейтингу Fitch BBB - та вище, стандартний рейтинг – рейтингу нижче BBB-, але вище CCC+, рейтинг нижче стандартного – CCC+ та нижче.

	Не прострочені і такі, що їх корисність не зменшилась на індивідуальній основі				Прострочені і такі, що їх корисність зменшилась на індивідуальній основі		
	При- мітки	Високий рейтинг	Стандарт- ний рейтинг	Нижче стандартно го рейтингу	Стандарт- ний та нижче стандарт- ного рейтингу	Низький рейтинг	Усього
На 31 грудня 2015 року							
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	24 241 179	-	-	-	-	24 241 179
Заборгованість іноземних кредитних установ	7	336 366	-	-	-	-	336 366
Заборгованість українських кредитних установ	7	20	-	3 745 874	2 965	547 264	4 296 123
Інвестиційні цінні папери:	9						
- які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки		9 924 610	-	-	-	-	9 924 610
- доступні для продажу		37 163 276	4 028 294	-	-	-	41 191 570
- утримувані до погашення		230 912	-	-	-	-	230 912
Кредитування юридичних осіб:	8						
Комерційні кредити		9 318 389	18 832 198	7 170 623	22 363 090	36 522 320	94 206 620
Овердрафти		48 188	64 111	140 497	20 558	-	273 354
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою		51 033	63 361	2 006	15 331	11 816	143 547
Векселі		12 390	-	9 155	-	-	21 545
		9 430 000	18 959 670	7 322 281	22 398 979	36 534 136	94 645 066
Кредитування фізичних осіб	8	9 581	71 755	152 582	28 572	1 040 558	1 303 048
Усього		81 335 944	23 059 719	11 220 737	22 430 516	38 121 958	176 168 874
Резерв під зменшення корисності		(105 330)	(756 712)	(757 782)	(7 067 120)	(32 710 013)	(41 396 957)
Усього за вирахуванням резерву під зменшення корисності		81 230 614	22 303 007	10 462 955	15 363 396	5 411 945	134 771 917

У 2014 році Банк використовував внутрішню систему кредитних рейтингів від А+ до F (16 градацій), де найвищий рейтинг А+ характеризується надзвичайно високою здатністю позичальника виконувати свої боргові зобов'язання, а найгірший рейтинг F отримують позичальники, які припинили діяльність та/або визнані банкрутами. У таблиці нижче для кредитів, які не є простроченими і такими, що їх корисність не зменшилась на індивідуальній основі, рейтинг А та В означає мінімальний рівень кредитного ризику. Інші позичальники з добрим фінансовим станом і якісним станом обслуговуванням боргу включені до кредитів із рейтингом С. Рейтинг D та нижче передбачає нижчу в порівнянні з попередніми рейтингами кредитну якість, проте кредити, включені до цієї категорії, не обов'язково є індивідуально знеціненими. Для кредитів, які є прострочені і такі, що їх корисність зменшилась на індивідуальній основі, рейтинг D та вище означає, що існує ймовірність несвоечасного погашення кредитної заборгованості внаслідок дії несприятливих змін комерційних, фінансових та економічних умов. Рейтинг E та F або відсутність рейтингу означає, що існує висока ймовірність непогашення кредитної заборгованості, діяльність позичальників незадовільна і є збитковою або припинена. Для заборгованості іноземних кредитних установ рейтинг А та В еквівалентний рейтингу Fitch BBB- та вище, рейтинг С – рейтингу нижче BBB-, але вище CCC+, і рейтинг D та нижче – CCC+ та нижче.

	Не прострочені і такі, що їх корисність не зменшилась на індивідуальній основі				Прострочені і такі, що їх корисність зменшилась на індивідуальній основі		
	При- мітки	Рейтинг A та B	Рейтинг C	Рейтинг D та нижче	Рейтинг D та вище	Рейтинг E та F або рейтинг відсутній	Усього
На 31 грудня 2014 року							
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	16 754 230	14 677	21 507	-	-	16 790 414
Заборгованість іноземних кредитних установ	7	247 315	-	-	-	-	247 315
Заборгованість українських кредитних установ	7	9 332	554 998	771 693	503 296	-	1 839 319
Інвестиційні цінні папери:	9						
- які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки		6 882 115	-	-	-	-	6 882 115
- доступні для продажу		31 068 551	6 042 067	2 839 524	476 057	-	40 426 199
- утримувані до погашення		-	-	820 866	-	-	820 866
Кредитування юридичних осіб:	8						
Комерційні кредити		5 382 773	16 824 599	18 260 493	15 376 714	15 972 826	71 817 405
Овердрафти		97 868	184 064	11 440	10 425	-	303 797
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою		-	11 097	633	-	10 452	22 182
Векселі		6 740	-	9 261	-	-	16 001
		5 487 381	17 019 760	18 281 827	15 387 139	15 983 278	72 159 385
Кредитування фізичних осіб	8	20 989	103 363	182 893	26 095	668 176	1 001 516
Усього		60 469 913	23 734 865	22 918 310	16 392 587	16 651 454	140 167 129
Резерв під зменшення корисності		(37 807)	(239 092)	(1 147 495)	(8 886 208)	(12 995 490)	(23 306 092)
Усього за вирахуванням резерву під зменшення корисності		60 432 106	23 495 773	21 770 815	7 506 379	3 655 964	116 861 037

Політика Банку передбачає підтримання чітких та послідовних кредитних рейтингів за кредитним портфелем. Система рейтингів підтримується фінансовими методами аналізу з урахуванням обробленої ринкової інформації для встановлення основних припущень для оцінки ризику сторони під час укладення угоди. Усі внутрішні категорії ризиків визначені згідно з політикою присвоєння рейтингу Банку. Відповідні ризик-рейтинги регулярно аналізуються та переглядаються.

Аналіз за строками прострочених кредитів, корисність яких не зменшилась, є таким:

На 31 грудня 2015 року	До 30 днів	Від 31 до 60 днів	Від 61 до 90 днів	Усього
Кредити клієнтам:				
Кредитування юридичних осіб	1 574 277	1 123 307	16 108	2 713 692
Кредитування фізичних осіб	22 390	3 009	2 330	27 729
Усього	1 596 667	1 126 316	18 438	2 741 421

<i>На 31 грудня 2014 року</i>	<i>До 30 днів</i>	<i>Від 31 до 60 днів</i>	<i>Від 61 до 90 днів</i>	<i>Понад 90 днів</i>	<i>Усього</i>
Кредити клієнтам:					
Кредитування юридичних осіб	2 154 058	85 530	20 342	62 075	2 322 005
Кредитування фізичних осіб	23 067	2 667	1 432	1 375	28 541
Усього	2 177 125	88 197	21 774	63 450	2 350 546

У таблиці нижче вказана вартість забезпечення, що приймається Банком до врахування при оцінці зменшення корисності активів, в сумі що не перевищує балансову вартість кредиту. При розрахунку зменшення корисності банком не враховуються деякі види застави, зокрема торгова дебіторська заборгованість, запаси, рухоме майно.

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
За кредитами юридичним особам	47 700 338	35 485 759
За кредитами фізичним особам	298 578	550 993
Усього	47 998 916	36 036 752

Аналіз зменшення корисності

Основними судженнями при оцінці зменшення корисності кредитів є визначення того, чи прострочені виплати основної суми заборгованості або процентів за кредитом більш ніж на 90 днів, чи відомо про будь-які труднощі з огляду на грошові потоки контрагентів, зниження кредитного рейтингу або порушення первісних умов відповідного договору. Банк здійснює аналіз зменшення корисності у двох напрямках: створення резерву під зменшення корисності на індивідуальній і сукупній основі (на основі портфелю).

Концентрація за географічною ознакою

Нижче наведена географічна концентрація фінансових активів та зобов'язань Банку:

	<i>31 грудня 2015 року</i>			
	<i>Україна</i>	<i>Країни – члени ОЕСР</i>	<i>Країни СНД та інші країни – не члени ОЕСР</i>	<i>Усього</i>
Активи:				
Грошові кошти та їх еквіваленти	10 552 282	13 482 723	206 174	24 241 179
Заборгованість кредитних установ	3 747 379	299 716	36 648	4 083 743
Кредити клієнтам	55 099 903	-	-	55 099 903
Інвестиційні цінні папери:				
- які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки	9 924 610	-	-	9 924 610
- доступні для продажу	41 191 570	-	-	41 191 570
- утримувані до погашення	230 912	-	-	230 912
Інші фінансові активи	402 036	1 361	785	404 182
	121 148 692	13 783 800	243 607	135 176 099
Зобов'язання:				
Заборгованість перед Національним банком України	2 979 775	-	-	2 979 775
Заборгованість перед кредитними установами	1 390 026	17 905 990	2 854	19 298 870
Заборгованість перед клієнтами	78 011 047	397 151	909 745	79 317 943
Емітовані єврооблігації	-	33 122 294	-	33 122 294
Субординований борг	-	9 375 369	-	9 375 369
Інші фінансові зобов'язання	41 275	44 714	292	86 281
	82 422 123	60 845 518	912 891	144 180 532
Чиста позиція	38 726 569	(47 061 718)	(669 284)	(9 004 433)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання (Примітка 22)	5 494 694	4 234	12 000	5 510 928

31 грудня 2014 року				
	Країни СНД та інші країни – не члени ОЕСР			
	Україна	Країни – члени ОЕСР	Україна та інші країни – не члени ОЕСР	Усього
Активи:				
Грошові кошти та їх еквіваленти	4 964 362	11 679 419	146 633	16 790 414
Заборгованість кредитних установ	1 711 488	243 544	12 619	1 967 651
Кредити клієнтам	49 973 792	-	-	49 973 792
Інвестиційні цінні папери:				
- які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки	6 882 115	-	-	6 882 115
- доступні для продажу	40 426 199	-	-	40 426 199
- утримувані до погашення	820 866	-	-	820 866
Інші фінансові активи	47 094	821	782	48 697
	104 825 916	11 923 784	160 034	116 909 734
Зобов'язання:				
Заборгованість перед Національним банком України	5 248 980	-	-	5 248 980
Заборгованість перед кредитними установами	2 153 131	14 368 836	34 488	16 556 455
Заборгованість перед клієнтами	60 998 151	283 785	713 193	61 995 129
Емітовані сврооблігації	-	21 764 479	-	21 764 479
Субординований борг	-	6 140 035	-	6 140 035
Інші фінансові зобов'язання	58 409	7 872	48	66 329
	68 458 671	42 565 007	747 729	111 771 407
Чиста позиція	36 367 245	(30 641 223)	(587 695)	5 138 327
Договірні та умовні фінансові зобов'язання (Примітка 22)	2 492 389	2 781	11 926	2 507 096

Ризик ліквідності

Банк розглядає ризик ліквідності як ризик неможливості фінансувати збільшення активів Банку та виконання його власних зобов'язань у встановлені строки.

Основна мета управління ризиком ліквідності полягає у забезпеченні безумовної спроможності Банку виконати свої зобов'язання у встановлені строки шляхом підтримання прийнятних (якими можна управляти) розривів ліквідності.

В процесі управління ризиком ліквідності Банк розглядає поєднання таких заходів:

- структурне (коротко- та довгострокове) управління активами та зобов'язаннями, спрямоване на забезпечення належного рівня ліквідності у коротко- та довгостроковій перспективі;
- поточне (короткострокове) управління активами та зобов'язаннями, спрямоване на забезпечення належного рівня миттєвої та поточної ліквідності з урахуванням можливих та непередбачених змін у грошових потоках.

Управління ризиком ліквідності ґрунтується на прийнятних рівнях розривів строковості (за валютою) і таких принципах:

- встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) рівня ключових значень ризику ліквідності;
- постійний моніторинг фактичних ключових показників ризику ліквідності;
- вжиття відповідних коригуючих дій, якщо ключові показники ризику ліквідності сягають їх критичного та/або граничного значення.

Ключові показники ризику ліквідності, їх цільові, критичні та граничні значення коригуються принаймні один раз на рік та затверджуються Правлінням Банку.

Оцінка ліквідності

Дотримання внутрішніх лімітів, встановлених Банком, відповідає стандартам ризику ліквідності, встановлених Національним банком України. Банк оцінює ліквідність, спираючись на певні коефіцієнти ліквідності, встановлені НБУ.

Ліквідність, оцінена за допомогою відповідних нормативів ліквідності, встановлених НБУ, була такою:

	<i>31 грудня 2015 року, %</i>	<i>31 грудня 2014 року, %</i>
Н4 “Норматив миттєвої ліквідності” (кошти в касі, залишки на рахунках ностро в банках та необтяжені депозитні сертифікати Національного банку / залишки на поточних рахунках клієнтів) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 20%)	64,68	61,03
Н5 “Норматив поточної ліквідності” (кошти в касі, кошти на рахунках в інших банках, банківські метали, платіжні вимоги до банку з кінцевим строком погашення до 31 дня і необтяжені державні облігації / кошти на поточних рахунках клієнтів, строкові депозити, боргові зобов’язання та зобов’язання з надання кредитів з кінцевим строком погашення до 31 дня) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 40%)	123,09	134,69
Н6 “Норматив короткострокової ліквідності” (кошти в касі, кошти на рахунках в інших банках, банківські метали, платіжні вимоги до банку з кінцевим строком погашення до 1 року і необтяжені державні облігації / кошти на поточних рахунках клієнтів, строкові депозити, боргові зобов’язання та зобов’язання з надання кредитів з кінцевим строком погашення до 1 року) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 60%)	136,98	114,29

Аналіз фінансових зобов’язань за контрактними строками до погашення

У наведеній нижче таблиці відображено види і строки погашення фінансових зобов’язань Банку на основі договірних недисконтованих зобов’язань з виплати коштів. Зобов’язання, що підлягають погашенню до 3 місяців, вважаються такими, що підлягають виплаті на найбільш ранню дату. Однак Банк розраховує на те, що багато клієнтів не вимагатимуть виплат на найбільш ранню дату, коли Банк мав би здійснити відповідну виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, розраховані Банком на основі інформації стосовно вимог виплати вкладів за попередні періоди.

Фінансові зобов’язання станом на 31 грудня 2015 року	<i>До 3 місяців</i>	<i>Від 3 до 12 місяців</i>	<i>Від 1 до 5 років</i>	<i>Понад 5 років</i>	<i>Усього</i>
Заборгованість перед НБУ	150 436	551 739	3 961 332	-	4 663 507
Заборгованість перед кредитними установами	2 066 080	873 065	7 507 242	14 740 143	25 186 530
Заборгованість перед клієнтами	66 144 071	12 979 150	1 272 008	72 127	80 467 356
Емітовані єврооблігації	702 020	2 437 806	24 561 115	21 640 812	49 341 753
Субординований борг	495 054	490 898	10 753 945	1 392 851	13 132 748
Інші зобов’язання	86 281	-	-	-	86 281
Договірні та умовні фінансові зобов’язання	1 385 403	3 359 641	1 799 716	261	6 545 021
Усього недисконтовані фінансові зобов’язання	71 029 345	20 692 299	49 855 358	37 846 194	179 423 196

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2014 року	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Усього
Заборгованість перед НБУ	930 965	4 239 156	644 913	-	5 815 034
Заборгованість перед кредитними установами	2 961 992	2 568 992	5 634 357	9 374 767	20 540 108
Заборгованість перед клієнтами	48 845 903	12 815 917	1 288 392	168 626	63 118 838
Емітовані єврооблігації	414 533	12 735 573	11 532 583	-	24 682 689
Субординований борг	306 831	302 642	7 869 876	-	8 479 349
Інші зобов'язання	66 329	-	-	-	66 329
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	812 812	1 062 464	1 175 693	261	3 051 230
Усього недисконтовані фінансові зобов'язання	54 339 365	33 724 744	28 145 814	9 543 654	125 753 577

У наведеній вище таблиці відображено строки закінчення договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами. Банк не очікує на те, що йому доведеться виконати всі договірні та умовні зобов'язання до закінчення строку їх дії. З метою обмеження ризику ліквідності, що виникає через асиметричні платежі та дострокове погашення строкових активів і зобов'язань, Банк включає у стандартні договори з клієнтами такі положення, які мотивують клієнтів не застосовувати вищевказані можливості.

Ринковий ризик

Банк розглядає ринковий ризик як сукупність процентного та валютного ризиків, тобто неспроможність забезпечення перевищення доходів (включаючи процентні доходи) над витратами (включаючи процентні витрати) за валютами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку.

Управління ринковим ризиком здійснюється у систематичному поєднанні:

- управління процентним ризиком;
- управління валютним ризиком.

Процентний ризик

Банк розглядає процентний ризик як неспроможність забезпечення перевищення процентних доходів над процентними витратами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку з виплати процентів та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку. Банк вважає, що основним джерелом процентного ризику є невідповідність процентних надходжень та процентних платежів за сумами та датами.

Банк розглядає управління процентним ризиком як невід'ємну частину діяльності Банку, включаючи негативний вплив внутрішніх та зовнішніх факторів.

Управління процентним ризиком здійснюється у систематичному поєднанні таких заходів:

- структурне (стратегічне) і поточне (оперативне) управління процентними активами, спрямоване на досягнення прийнятної структури та обсягів процентних доходів у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі з урахуванням можливих та непередбачених змін у процентних ставках;
- структурне (стратегічне) і поточне (оперативне) управління процентними зобов'язаннями, спрямоване на досягнення прийнятної структури та обсягів процентних витрат у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі з урахуванням можливих та непередбачених змін у процентних ставках.

Управління процентним ризиком спрямоване на забезпечення перевищення процентних доходів над процентними витратами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку з виплати процентів та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку, і здійснюється шляхом:

- встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) ключових значень процентного ризику;
- постійного моніторингу фактичних ключових показників процентного ризику;
- вжиття ефективних заходів, якщо показники процентного ризику сягають їх критичного та/або граничного значення.

Ключові показники процентного ризику, їх цільові, критичні та граничні значення коригуються принаймні один раз на рік та затверджуються Правлінням Банку.

Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих змін у процентних ставках, при незмінному значенні всіх інших перемінних консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати) Банку.

Чутливість консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати) відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, визначений на основі плаваючої процентної ставки за неторговими фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями, наявними станом на звітну дату.

31 грудня 2015 року					
Валюта	Основа процентної ставки	Збільшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування	Зменшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня	НБУ	+100	3 144	-100	(3 144)
Дол. США	LIBOR	+75	(117 288)	-75	117 288
Євро	LIBOR	+75	31	-75	(31)
Євро	Euribor	+75	(1 049)	-75	907
Інше	LIBOR	+75	542	-75	(542)
Інше	Euribor	+75	3	-75	(3)
Усього			(114 617)		114 475

31 грудня 2014 року					
Валюта	Основа процентної ставки	Збільшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування	Зменшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня	НБУ	+100	(8 727)	-100	8 727
Дол. США	LIBOR	+75	(56 649)	-75	53 781
Євро	LIBOR	+75	37	-75	(37)
Євро	Euribor	+75	3 901	-75	(3 901)
Інше	LIBOR	+75	423	-75	(418)
Інше	Euribor	+75	2	-75	(2)
Усього			(61 013)		58 150

Чутливість капіталу обчислюється шляхом переоцінки доступних для продажу фінансових активів з фіксованою ставкою станом на 31 грудня, з метою оцінки можливих наслідків від припустимих змін процентних ставок. Для цінних паперів, що віднесені до 1 та 2 рівнів ієрархії джерел справедливої вартості активу застосовується метод модифікованої дюрації, для цінних паперів, що віднесені до 3 рівня ієрархії – метод змін кривої дохідності, з наступними припущеннями: для корпоративних облігацій +/- 400 б.п., для ОВДП номінованих в національній валюті +/- 300 б.п., для ОВДП в доларах США - +/- 200 б.п., для корпоративних облігацій 3 рівня ієрархії – зміна процентної ставки +/- 20%. Загальний вплив змін станом на 31 грудня 2015 року на капітал Банку складає: (1 169 741) тис. грн./1 169 741 тис. грн. (31 грудня 2014 року: (1 532 772) тис. грн./1 532 772 тис. грн.).

Чутливість чистого прибутку/(збитку) від інвестиційних цінних паперів, оцінюваних за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, розраховується шляхом переоцінки фінансових інструментів, що мають фіксовану процентну ставку та переоцінюються через прибутки/(збитки), станом на 31 грудня 2015 року на предмет впливу припустимих змін у процентних ставках з застосуванням методу модифікованої дюрації. Ефект від змін процентної ставки +/- 200 б.п. по ОВДП на прибуток Банку становить (113 405) тис. грн./113 405 тис. грн. (31 грудня 2014 року: (163 839) тис. грн./163 839 тис. грн.).

Валютний ризик

Банк розглядає валютний ризик як неспроможність забезпечити перевищення притоку грошових коштів в іноземній валюті над відтоком грошових коштів в іноземній валюті (за валютою) у сумі, необхідній для підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятих для Банку. Банк вважає, що основним джерелом валютного ризику є непослідовність коливань обмінних курсів іноземних валют.

Управління валютним ризиком здійснюється у систематичному поєднанні таких заходів:

- структурне (стратегічне) і поточне (оперативне) управління активами за валютою, спрямоване на досягнення

прийнятної структури та обсягів надходжень грошових коштів в іноземній валюті у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі з урахуванням можливих та непередбачених змін в обмінних курсах іноземних валют;

- структурне (стратегічне) і поточне (оперативне) управління зобов'язаннями, спрямоване на досягнення прийнятної структури та обсягів відтоку грошових коштів в іноземній валюті у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі з урахуванням можливих та непередбачених змін в обмінних курсах іноземних валют.

Управління валютним ризиком спрямоване на забезпечення перевищення притоку грошових коштів в іноземній валюті над відтоком грошових коштів в іноземній валюті у сумі, прийнятній для Банку та необхідній для підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку, і здійснюється шляхом:

- встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) ключових значень валютного ризику;
- постійного моніторингу фактичних ключових показників валютного ризику;
- вжиття ефективних заходів, якщо показники валютного ризику сягають їх критичного та/або граничного значення.

Ключові показники валютного ризику, їх цільові, критичні та граничні значення коригуються принаймні один раз на рік та затверджуються Правлінням Банку.

У наведених нижче таблицях зазначені валюти, що наражають Банк на значний ризик станом на 31 грудня 2015 року, з огляду на неторгові монетарні активи та зобов'язання та прогнозовані грошові потоки. Аналіз полягає у визначенні впливу можливих поміркованих змін в обмінних курсах іноземних валют до гривні, при незмінному значенні всіх інших змінних у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) Банку (через наявність неторгових монетарних активів та зобов'язань, справедлива вартість яких є чутливою до змін обмінних курсів валют). Вплив на капітал не відрізняється від впливу на консолідований звіт про прибутки та збитки (консолідований звіт про фінансові результати). Наведене у таблиці від'ємне значення відображає потенційне чисте зменшення у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) або у складі капіталу, а позитивні значення відображають потенційне чисте збільшення.

Валюта	31 грудня 2015 року		31 грудня 2014 року	
	Зміна обмінного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування	Зміна обмінного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня/дол. США	+40,00%	(6 051 942)	+40,00%	(1 567 516)
Гривня/євро	+40,00%	(680 689)	+40,00%	(1 278 795)
Усього		(6 732 631)		(2 846 311)
Гривня/дол. США	-30,00%	4 538 956	-30,00%	1 175 637
Гривня/євро	-30,00%	510 517	-30,00%	959 097
Усього		5 049 473		2 134 734

Взаємозалік фінансових активів і фінансових зобов'язань

На 31 грудня 2014 року договори “репо” у сумі 801 784 тис. грн включали кредити отримані від Національного Банку України, які попадали під дію юридично обов'язкової основної угоди про взаємну компенсацію або подібної угоди.

26. Передача фінансових активів

Операції передачі фінансових активів, які не відповідають критеріям припинення визнання фінансового активу в повному обсязі

Договори продажу та зворотнього викупу

Станом на 31 грудня 2014 року Банк має інвестиційні цінні папери, доступні для продажу, які представлені ОВДП, балансовою вартістю 808 541 тис. грн., відносно яких Банк мав зобов'язання по викупу по заздалегідь визначеній фіксованій ціні.

Інформація щодо балансової вартості зобов'язань за операціями продажу та зворотнього викупу наведена в Примітці 9 та Примітці 16.

	<i>31 грудня 2014 року</i>	
	<i>Балансова вартість активів</i>	<i>Балансова вартість зобов'язань</i>
Інвестиційні цінні папери, доступні для продажу:		
ОВДП	808 541	801 784
Усього	808 541	801 784

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань

Процедури оцінки справедливої вартості

Процедура оцінки справедливої вартості для таких категорій інструментів: торгові та наявні для продажу цінні папери, що не котируються на біржі; похідні фінансові інструменти, що не котируються на біржі регулюється Обліковою політикою Банку, Уніфікованими процедурами з управління портфелями цінних паперів та здійснюються на періодичній основі. Для цілей такої оцінки використовуються основні вхідні дані, що були отримані у ході останніх оцінок та інша релевантна інформація. Щомісяця здійснюється переоцінка активів у вигляді цінних паперів та затверджується Кредитним комітетом Банку.

Банк здійснює тестування справедливої вартості об'єктів інвестиційної нерухомості та будівель двічі на рік із залученням внутрішніх оцінювачів, які мають відповідні сертифікати та/або значний досвід роботи в даній галузі. Рішення щодо проведення переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості та будівель приймає Правління банку на підставі результатів проведеного тестування у випадку відхилення справедливої вартості об'єктів інвестиційної нерухомості від їх балансової вартості, та у разі суттєвого відхилення справедливої вартості будівель від їх балансової вартості. Оцінка будівель та об'єктів інвестиційної нерухомості здійснюється зовнішніми (незалежними) оцінювачами, які акредитовані Банком та мають знання ринку, репутацію, незалежність та відповідність професійним стандартам відповідно до рішення Правління.

Рівні ієрархії справедливої вартості

Для цілей розкриття інформації про справедливую вартість, Банк визначає класи активів та зобов'язань виходячи з природи, характеристик та ризиків активу чи зобов'язання та рівні ієрархії справедливої вартості як вказано нижче:

31 грудня 2015 року					
Використана оцінка справедливої вартості					
Дата оцінки	Котирувальні ціни активного ринку (Рівень 1)	Оцінка на основі припущень, підтверджених спостережуваними даними (Рівень 2)	Оцінка на основі припущень не підтверджених спостережуваними даними (Рівень 3)	Усього	
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Поточні рахунки в інших кредитних установах у банківських металах	31.12.2015	-	106 968	-	106 968
Інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки:					
ОВДП	31.12.2015	-	9 924 610	-	9 924 610
Інвестиційні цінні папери, доступні для продажу:					
ОВДП	31.12.2015	-	37 163 276	-	37 163 276
Облігації підприємств	31.12.2015	-	2 388 565	-	2 388 565
Муніципальні облігації	31.12.2015	-	1 628 039	-	1 628 039
Акції підприємств	31.12.2015	-	-	11 690	11 690

31 грудня 2015 року

Використана оцінка справедливої вартості

	Дата оцінки	Котирувальні ціни активного ринку (Рівень 1)	Оцінка на основі припущень, підтверджених спостережува- ними даними (Рівень 2)	Оцінка на основі припущень не підтверджених спостережува- ними даними (Рівень 3)	Усього
Інвестиційна нерухомість	01.11.2015	-	-	1 570 736	1 570 736
Будівлі	31.12.2014	-	-	1 845 255	1 845 255
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Заборгованість перед клієнтами у банківських металах	31.12.2015	-	184 758	-	184 758
Активи, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31.12.2015	3 294 142	20 947 037	-	24 241 179
Кредити та депозити, інша заборгованість кредитних установ	31.12.2015	-	3 976 775	-	3 976 775
Кредити клієнтам	31.12.2015	-	-	52 878 035	52 878 035
Цінні папери, утримувані до погашення	31.12.2015	-	225 113	-	225 113
Інші активи	31.12.2015	-	404 182	-	404 182
Зобов'язання, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Заборгованість перед Національним банком України	31.12.2015	-	2 979 775	-	2 979 775
Кошти інших банків	31.12.2015	-	19 298 870	-	19 298 870
Заборгованість перед клієнтами	31.12.2015	-	79 184 522	-	79 184 522
Емітовані Єврооблігації	31.12.2015	30 124 193	-	-	30 124 193
Субординований борг	31.12.2015	2 359 991	6 298 447	-	8 658 438
Інші зобов'язання	31.12.2015	-	86 281	-	86 281

31 грудня 2014 року

Використана оцінка справедливої вартості

	Дата оцінки	Котирувальні ціни активного ринку (Рівень 1)	Оцінка на основі припущень, підтверджених спостережу- ваними даними (Рівень 2)	Оцінка на основі припущень не підтверджених спостережува- ними даними (Рівень 3)	Усього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Поточні рахунки в інших кредитних установах у банківських металах	31.12.2014	-	116 908	-	116 908
Інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки:					
ОВДП	31.12.2014	-	6 882 115	-	6 882 115
Інвестиційні цінні папери, доступні для продажу:					
ОВДП	31.12.2014	-	30 214 641	-	30 214 641
Облігації підприємств	31.12.2014	-	6 680 247	476 057	7 156 304
Муніципальні облігації	31.12.2014	-	3 043 563	-	3 043 563
Акції підприємств	31.12.2014	-	-	11 691	11 691
Інвестиційна нерухомість	31.12.2014	-	-	1 986 087	1 986 087
Будівлі	31.12.2014	-	-	1 873 417	1 873 417

31 грудня 2014 року

Використана оцінка справедливої вартості

		Котирувальні ціни активного ринку (Рівень 1)	Оцінка на основі припущень, підтверджених спостережу- ваними даними (Рівень 2)	Оцінка на основі припущень не підтверджених спостережува- ними даними (Рівень 3)	Усього
Зобов’язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Заборгованість перед клієнтами у банківських металах	31.12.2014	-	168 562	-	168 562
Активи, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31.12.2014	3 063 084	13 727 330	-	16 790 414
Кредити та депозити, інша заборгованість кредитних установ	31.12.2014	-	1 850 743	-	1 850 743
Кредити клієнтам	31.12.2014	-	-	47 710 209	47 710 209
Цінні папери, утримувані до погашення	31.12.2014	-	808 989	-	808 989
Інші активи	31.12.2014	-	48 697	-	48 697
Зобов’язання, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Заборгованість перед Національним банком України	31.12.2014	-	5 248 980	-	5 248 980
Кошти інших банків	31.12.2014	-	16 556 455	-	16 556 455
Заборгованість перед клієнтами	31.12.2014	-	61 800 361	-	61 800 361
Емітовані сврооблігації	31.12.2014	15 474 116	-	-	15 474 116
Субординований борг	31.12.2014	1 028 109	4 131 446	-	5 159 555
Інші зобов’язання	31.12.2014	-	66 329	-	66 329

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань не оцінених за справедливою вартістю

Нижче представлено порівняння фінансових інструментів Банку, які не відображені за справедливою вартістю у консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі), за категоріями балансової вартості та справедливої вартості. Таблиця не відображає справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	31 грудня 2015 року			31 грудня 2014 року		
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний прибуток/ (збиток)	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний прибуток/ (збиток)
Фінансові активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	24 241 179	24 241 179	-	16 790 414	16 790 414	-
Кошти в інших банках	3 976 775	3 976 775	-	1 850 743	1 850 743	-
Кредити клієнтам	55 099 903	52 878 035	(2 221 868)	49 973 792	47 710 209	(2 263 583)
Цінні папери, утримувані до погашення	230 912	225 113	(5 799)	820 866	808 989	(11 877)
Інші активи	404 182	404 182	-	48 697	48 697	-
Фінансові зобов'язання						
Заборгованість перед Національним банком України	2 979 775	2 979 775	-	5 248 980	5 248 980	-
Кошти інших банків	19 298 870	19 298 870	-	16 556 455	16 556 455	-
Заборгованість перед клієнтами	79 133 185	79 184 522	(51 337)	61 826 567	61 800 361	26 206
Емітовані сврооблігації	33 122 294	30 124 193	2 998 101	21 764 479	15 474 116	6 290 363

	31 грудня 2015 року			31 грудня 2014 року		
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний прибуток/ (збиток)	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний прибуток/ (збиток)
Субординований борг	9 375 369	8 658 438	716 931	6 140 035	5 159 555	980 480
Інші зобов'язання	86 281	86 281	-	66 329	66 329	-
Усього невизнані зміни в нереалізованій справедливій вартості			1 436 028			5 021 589

Нижче описані методики та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які ще не відображені за справедливою вартістю у річній консолідованій фінансовій звітності.

Активи, справедлива вартість яких приблизно дорівнює балансовій вартості

Вважається, що балансова вартість ліквідних або короткострокових (до трьох місяців) фінансових активів та фінансових зобов'язань приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів за вимогою, ощадних депозитів без визначеного строку погашення та фінансових інструментів зі змінною процентною ставкою.

Фінансові інструменти з фіксованою ставкою

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань з фіксованою ставкою, що відображаються за амортизованою вартістю, визначається шляхом порівняння ринкових процентних ставок на дату їх первісного визнання з поточними ринковими ставками, що пропонуються на аналогічні фінансові інструменти. Оціночна справедлива вартість процентних депозитів з фіксованою ставкою визначається на основі дисконтованих грошових потоків із застосуванням існуючих на грошовому ринку процентних ставок за борговими зобов'язаннями з аналогічними характеристиками кредитного ризику та строками погашення. Справедлива вартість випущених боргових інструментів, що котируються на біржі, визначається на основі встановлених ринкових цін. Якщо для випущених цінних паперів, що котируються, не існує ринкових цін, використовується модель дисконтованих грошових потоків на основі кривої доходності за поточною процентною ставкою з урахуванням залишкового періоду до погашення.

Інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки та інвестиційні цінні папери, доступні для продажу

Вартість цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки та інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу (за винятком акцій), оцінюється по котируваннях на ринку. Цінні папери, доступні для продажу, вартість яких визначається за допомогою методики оцінки або моделей ціноутворення, представлені головним чином акціями. Вартість цих цінних паперів визначається за допомогою моделей, які включають виключно дані, що не спостерігаються на ринку. Вихідні дані моделей, що не спостерігаються на ринку, включають припущення щодо майбутніх фінансових результатів об'єкта інвестицій, характеру його ризиків, а також економічні припущення, що стосуються галузі та географічного місцезнаходження, де об'єкт інвестицій здійснює свою діяльність, рівня гудвілу підприємства, його керівництва і засновників/акціонерів.

Інвестиційна нерухомість

Основний принцип оцінки, на якому ґрунтується розрахунок справедливої вартості у звітах оцінювачів, є принцип найбільш ефективного використання. При цьому розглядаються тільки ті варіанти використання майна, які є технічно можливими, дозволеними та економічно доцільними.

Інші принципи оцінки використовуються у відповідності до обраних підходів з оцінки із врахуванням положень Національного стандарту №1 “Загальні засади оцінки майна і майнових прав”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2003 року №1440.

Для оцінки земельних ділянок застосовується порівняльний підхід, заснований на співставленні цін продажу подібних об'єктів.

Для оцінки нерухомості використовується, в залежності від наявної ринкової інформації та найбільш ефективного використання, порівняльний підхід або доходний підхід (заснований на принципі очікування майбутніх вигод від користування об'єктом оцінки).

Будівлі

Справедлива вартість будівель була визначена з використанням переважно порівняльного підходу, в окремих випадках використовувалися витратний, дохідний підходи або їх комбінування.

Зміни у категорії активів 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю

У таблиці нижче представлено узгодження визнаних на початок і кінець звітного періоду сум за активами 3-го рівня, які обліковуються за справедливою вартістю:

	Станом на 1 січня 2015 року	Збиток визнаний у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати)	Придбання	Розрахунки	Станом на 31 грудня 2015 року
Інвестиційні цінні папери, доступні для продажу	487 748	(452 702) ^(a)	-	(23 356) ^(b)	11 690
Інвестиційна нерухомість	1 986 087	(422 224) ^(b)	3 794 ^(c)	(715) ^(a)	1 566 942
Будівлі	1 873 417	(31 511) ^(e)	3 349 ^(e)	-	1 845 255
Усього активи	4 347 252	(906 437)	7 143	(24 071)	3 423 887

	Прибуток / (збиток) визнаний у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати)			В консолі дованому звіті про сучасний дохід	Придбання	Розрахунки	Переве- дення на 3-й рівень	Станом на 31 грудня 2014 року
	Станом на 1 січня 2014 року							
Інвестиційні цінні папери, доступні для продажу	17 268	(4 983) ^(a)	-	-	(594) ^(b)	476 057		487 748
Інвестиційна нерухомість	3 666 666	(1 713 093) ^(b)	-	47 858 ^(c)	(15 344) ^(a)	-		1 986 087
Будівлі	1 915 897	(187 843) ^(e)	169 621	15 322 ^(e)	(39 580) ^(ж)	-		1 873 417
Усього активи	5 599 831	(1 905 919)	169 621	63 180	(55 518)	476 057		4 347 252

^(a) Прибуток у 580 тис. грн. включений до статті “Інші доходи”, прибуток у розмірі 19 649 тис. грн. включений до статті “Процентний дохід від інвестиційних цінних паперів, крім тих, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки”, а збиток у розмірі 472 931 тис. грн. включений до статті “Збитки від зменшення корисності інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу” (2014 рік: прибуток у розмірі 594 тис. грн. включений до статті “Інші доходи”, а збиток у розмірі 5 577 тис. грн. включений до статті “Збитки від зменшення корисності інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу”).

^(b) Розрахунки у розмірі 23 356 тис. грн. включають: 23 356 тис. грн. погашень (2014 рік: розрахунки у розмірі 594 тис. грн. включають: 594 тис. грн. погашень).

^(b) Збиток з переоцінки інвестиційної нерухомості у розмірі 422 409 тис. грн. включений до статті “Інші операційні витрати”, а прибуток з продажу інвестиційної нерухомості у розмірі 185 тис. грн. включений до статті “Інші доходи” (2014 рік: з переоцінки інвестиційної нерухомості у розмірі 1 713 229 тис. грн. включений до статті “Інші операційні витрати”, а прибуток з продажу інвестиційної нерухомості у розмірі 136 тис. грн. включений до статті “Інші доходи”).

^(c) Придбання інвестиційної нерухомості в 2015 році включають: 3 794 тис. грн. переведення основних засобів до складу інвестиційної нерухомості (2014 рік: придбання у розмірі 47 858 тис. грн. включають: 6 937 тис. грн. придбання та 40 921 тис. грн. переведення основних засобів до складу інвестиційної нерухомості).

^(a) Розрахунки у розмірі 715 тис. грн. включають: 715 тис. грн. продажів (2014 рік: розрахунки у розмірі 15 344 тис. грн. включають: 14 705 тис. грн. продажів та 639 тис. грн. переведення до складу дебіторської заборгованості).

^(e) Збиток розмірі 31 511 тис. грн. включений до статті “Знос та амортизація” (2014 рік: збиток розмірі 30 804 тис. грн. включений до статті “Знос та амортизація”, а збиток з переоцінки основних засобів у розмірі 157 039 тис. грн. включений до статті “Інші операційні витрати”).

(с) Придбання у розмірі 3 349 тис. грн. включають: 3 349 тис. грн. переведення зі складу капітальних інвестицій до категорії основних засобів (2014 рік: придбання у розмірі 15 322 тис. грн. включають: 15 322 тис. грн. переведення зі складу капітальних інвестицій до категорії основних засобів).

(ж) Розрахунки у розмірі 39 580 тис. грн. включають: 24 тис. грн. вибуття та 39 556 тис. грн. переведення до складу інвестиційної нерухомості.

Прибутки або збитки за активами 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю, які включені до складу прибутків або збитків за звітний період, становлять:

	2015 рік		
	Реалізовані прибутки	Нереалізовані збитки	Усього
Інвестиційні цінні папери, доступні для продажу	14 741	(467 443)	(452 702)
Інвестиційна нерухомість	185	(422 409)	(422 224)
Будівлі	-	(31 511)	(31 511)
Усього	14 926	(921 363)	(906 437)

	2014 рік		
	Реалізовані прибутки	Нереалізовані збитки	Усього
Інвестиційні цінні папери, доступні для продажу	594	(5 577)	(4 983)
Інвестиційна нерухомість	136	(1 713 229)	(1 713 093)
Будівлі	-	(187 843)	(187 843)
Усього	730	(1 906 649)	(1 905 919)

У таблицях нижче представлено кількісну інформацію станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року про суттєві неспостережувані на ринку вхідні дані, що використовуються для визначення справедливої вартості активів, віднесених до рівня 3 ієрархії джерел справедливої вартості:

На 31 грудня 2015 року	Балансова вартість	Метод оцінки	Неспостережуваний параметр	Діапазон значень параметра
Інвестиційні цінні папери, доступні для продажу	11 690	дисконтованих грошових потоків	Очікувана дохідність Коефіцієнт ризику	Корпоративні: 5,00% - 32,00% Корпоративні: 0 - 1,0
Інвестиційна нерухомість:				
-нерухомість	651 275	порівняльний, дохідний	кв.м	1 тис.грн. - 36 тис.грн.
-земельні ділянки	915 667	порівняльний	сотка	6 тис.грн. - 2 596 тис.грн.
Будівлі:				
-нерухомість	1 843 617	порівняльний	кв.м	1 тис.грн. - 34 тис.грн.
-земельні ділянки	1 638	порівняльний	сотка	56 тис.грн. - 194 тис.грн.

На 31 грудня 2014 року	Балансова вартість	Метод оцінки	Неспостережуваний параметр	Діапазон значень параметра
Інвестиційні цінні папери, доступні для продажу	487 748	дисконтованих грошових потоків	Очікувана дохідність Коефіцієнт ризику	Корпоративні: 6,78% - 25,16% Корпоративні: 0 - 1,0
Інвестиційна нерухомість:				
-нерухомість	859 977	порівняльний	кв.м	1 тис.грн. - 39 тис.грн.
-земельні ділянки	1 126 110	порівняльний	сотка	2 тис.грн. - 1 577 тис.грн.
Будівлі:				
-нерухомість	1 871 779	порівняльний	кв.м	1 тис.грн. - 35 тис.грн.
-земельні ділянки	1 638	порівняльний	сотка	56 тис.грн. - 194 тис.грн.

Для визначення можливих альтернативних припущень Банк скоригував ключові неспостережувані на ринку вхідні дані для моделей таким чином:

- Стосовно акцій Банк скоригував припущення щодо можливого банкрутства або збитків, які використовувались для визначення кредитного компоненту справедливої вартості. Коригування було здійснено для збільшення припущення до 100% з урахуванням індивідуальних характеристик об'єкта інвестицій;
- Стосовно боргових цінних паперів, що можуть бути віднесені до 3-го рівня, Банк скоригував припущення щодо зміни процентних ставок, застосовуваних для дисконтування грошових потоків від боргових цінних паперів, в межах +/-30% (31 грудня 2014 року: +/-30%) від рівня станом за кінець звітного періоду.

28. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз фінансових активів та зобов'язань за строками їх погашення або очікуваного відшкодування. Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку стосовно погашення наведена у Примітці 25.

	31 грудня 2015 року			31 грудня 2014 року		
	До одного року	Понад один рік	Усього	До одного року	Понад один рік	Усього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	24 241 179	-	24 241 179	16 790 414	-	16 790 414
Заборгованість кредитних установ	2 854 695	1 229 048	4 083 743	507 627	1 460 024	1 967 651
Кредити клієнтам	30 713 229	24 386 674	55 099 903	20 950 203	29 023 589	49 973 792
Інвестиційні цінні папери:						
- які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки	6 798 950	3 125 660	9 924 610	671 260	6 210 855	6 882 115
- доступні для продажу	33 727 611	7 463 959	41 191 570	25 811 418	14 614 781	40 426 199
- утримувані до погашення	59 097	171 815	230 912	820 866	-	820 866
Податкові активи	293 122	-	293 122	-	691 771	691 771
Інвестиційна нерухомість	-	1 566 942	1 566 942	-	1 986 087	1 986 087
Основні засоби	-	2 170 944	2 170 944	-	2 251 643	2 251 643
Нематеріальні активи	-	17 584	17 584	-	14 078	14 078
Відстрочені податкові активи	-	1 730 750	1 730 750	-	1 307 279	1 307 279
Інші активи	797 253	-	797 253	418 288	-	418 288
Усього	99 485 136	41 863 376	141 348 512	65 970 076	57 560 107	123 530 183
Зобов'язання						
Заборгованість перед Національним банком України	1 948	2 977 827	2 979 775	4 593 617	655 363	5 248 980
Заборгованість перед кредитними установами	2 168 271	17 130 599	19 298 870	4 924 349	11 632 106	16 556 455
Заборгованість перед клієнтами	78 143 111	1 174 832	79 317 943	60 688 209	1 306 920	61 995 129
Емітовані єврооблігації	982 002	32 140 292	33 122 294	12 365 831	9 398 648	21 764 479
Субординований борг	426 947	8 948 422	9 375 369	257 151	5 882 884	6 140 035
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	-	-	-	25 181	-	25 181
Резерв під покриття інших збитків	22 213	-	22 213	400	-	400
Інші зобов'язання	292 387	-	292 387	223 946	-	223 946
Усього	82 036 879	62 371 972	144 408 851	83 078 684	28 875 921	111 954 605
Чиста сума	17 448 257	(20 508 596)	(3 060 339)	(17 108 608)	28 684 186	11 575 578

Аналіз за строками погашення не відображає історичної стабільності поточних рахунків. Закриття таких рахунків відбувається протягом більшого періоду часу, ніж зазначено у таблицях вище. Ці залишки включаються до сум, належних до сплати протягом одного року. Заборгованість перед клієнтами включає строкові депозити фізичних осіб. Відповідно до українського законодавства Банк зобов'язаний виплатити вклад із спливом строку, визначеного у

договорі банківського вкладу. Повернення вкладникові банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу.

29. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Активи за категоріями оцінки станом на 31 грудня 2015 року:

	<i>Кредити та дебіторська заборгован- ність</i>	<i>Активи доступні для продажу</i>	<i>Активи, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням змін як прибутки або збитки</i>	<i>Активи, які утримуються до погашення</i>	<i>Всього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	24 241 179	-	-	-	24 241 179
Кошти в інших банках	3 976 775	-	106 968	-	4 083 743
Кредити клієнтам	55 099 903	-	-	-	55 099 903
Інвестиційні цінні папери: відображенням переоцінки через прибутки або збитки	-	-	9 924 610	-	9 924 610
- доступні для продажу	-	41 191 570	-	-	41 191 570
- утримувані до погашення	30 128	-	-	200 784	230 912
Інші фінансові активи	404 182	-	-	-	404 182
Усього	83 752 167	41 191 570	10 031 578	200 784	135 176 099

Активи за категоріями оцінки станом на 31 грудня 2014 року:

	<i>Кредити та дебіторська заборгованість</i>	<i>Активи доступні для продажу</i>	<i>Активи, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням змін як прибутки або збитки</i>	<i>Всього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	16 790 414	-	-	16 790 414
Кошти в інших банках	1 850 743	-	116 908	1 967 651
Кредити клієнтам	49 973 792	-	-	49 973 792
Інвестиційні цінні папери: відображенням переоцінки через прибутки або збитки	-	-	6 882 115	6 882 115
- доступні для продажу	-	40 426 199	-	40 426 199
- утримувані до погашення	820 866	-	-	820 866
Інші фінансові активи	48 697	-	-	48 697
Усього	69 484 512	40 426 199	6 999 023	116 909 734

На 31 грудня 2015 року та на 31 грудня 2014 року всі фінансові зобов'язання Банку відображаються по амортизованій собівартості, за виключенням залучених депозитів в золоті, які обліковуються за справедливою вартістю з відображенням змін як прибутки або збитки.

30. Операції зі зв'язаними сторонами

Згідно з МСБО 24 “Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін”, зв'язаними вважаються сторони, які знаходяться під спільним контролем, або одна з яких має можливість контролювати або у значній мірі впливати на операційні та фінансові рішення іншої сторони. При розгляді кожного можливого випадку відносин зі зв'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

Зв'язані сторони можуть здійснювати операції, які не здійснювалися б між незв'язаними сторонами. Умови таких операцій можуть відрізнятися від умов операцій між незв'язаними сторонами.

Обсяги операцій та залишки за операціями зі зв'язаними сторонами являють собою операції з підприємствами, які контролюються державою (прямо чи опосередковано, або такими, що зазнають суттєвого впливу з боку держави), та ключовим управлінським персоналом.

Залишки за розрахунками з ключовим управлінським персоналом станом на 31 грудня 2015 та 2014 роки, а також відповідні доходи і витрати за 2015 та 2014 роки, є такими:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	<i>Ключовий управлінський персонал</i>
Кредити клієнтам, загальна сума	170	-
Мінус - резерв під зменшення корисності	(23)	-
Кредити клієнтам, чиста сума	147	-
Поточні рахунки	21 758	18 160
Строкові депозити	2 666	6 016
Заборгованість перед клієнтами	24 424	24 176

	<i>2015 рік</i>	<i>2014 рік</i>
	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	<i>Ключовий управлінський персонал</i>
Процентний дохід за кредитами	2	1
Процентні витрати за депозитами клієнтів	(153)	(854)
Курсові різниці	(10 466)	(8 210)

У 2015 році, сукупна сума винагороди та інших виплат ключовому управлінському персоналу склала 24 400 тис. грн. (платежі до недержавного пенсійного фонду – 314 тис. грн.) (2014 рік: 29 530 тис. грн. (платежі до недержавного пенсійного фонду – 365 тис. грн.)).

В ході звичайної діяльності Банк укладає договірні угоди з українським урядом та підприємствами, які контролюються державою прямо чи опосередковано, або такими, що зазнають суттєвого впливу з боку держави. Банк надає таким підприємствам повний спектр банківських послуг, зокрема кредитування, розміщення депозитів, надання гарантій, операції з цінними паперами, розрахунково-касові операції.

Залишки за операціями з підприємствами, які контролюються державою, що є суттєвими з огляду на балансову вартість, станом на 31 грудня 2015 року були такими:

<i>Клієнт</i>	<i>Галузь</i>	<i>Грошові кошти та їх еквіваленти</i>	<i>Заборгованість перед кредитними установами</i>	<i>Кредити клієнтам</i>	<i>Заборгованість перед клієнтами</i>	<i>Заборгованість перед НБУ</i>	<i>Заборгованість перед кредитними установами</i>	<i>Видані гарантії</i>
Клієнт 1	Державні підприємства	-	-	-	1 958 950	-	-	-
Клієнт 2	Державні підприємства	-	-	-	1 838 815	-	-	-
Клієнт 3	Сільське господарство та харчова промисловість	-	-	-	25 459 305	-	-	-
Клієнт 4	Фінансові послуги	8 440 141	-	-	-	2 979 775	-	-
Клієнт 5	Фінансові послуги	-	2 262 063	-	-	-	-	-
Клієнт 6	Видобувна галузь	-	-	9 436 665	-	-	-	-
Клієнт 7	Видобувна галузь	-	-	1 080 080	-	-	-	-
Клієнт 8	Торгівля	-	-	538 455	851 219	-	-	1 538 646

<i>Клієнт</i>	<i>Галузь</i>	<i>Грошові кошти та їх еквіва- ленти</i>	<i>Заборго- ваність кредит- них установ</i>	<i>Кредити клієнтам</i>	<i>Заборго- ваність перед клієн- тами</i>	<i>Заборго- ваність перед НБУ</i>	<i>Заборго- ваність перед кредит- ними устано- вами</i>	<i>Видані гарантії</i>
Клієнт 9	Торгівля	-	-	-	-	-	-	722 621
Клієнт 10	Машинобудування	-	-	2 002 138	-	-	-	472 454
Клієнт 11	Енергетика	-	-	1 543 572	-	-	-	-
Клієнт 12	Будівництво доріг	-	-	1 053 974	-	-	-	-
Інші	-	-	-	560 884	6 828 540	-	238 378	-

Залишки за операціями з підприємствами, які контролюються державою, що є суттєвими з огляду на балансову вартість, станом на 31 грудня 2014 року були такими:

<i>Клієнт</i>	<i>Галузь</i>	<i>Грошові кошти та їх еквівален- ти</i>	<i>Заборго- ваність кредитних установ</i>	<i>Кредити клієнтам</i>	<i>Заборго- ваність перед клієнтами</i>	<i>Заборго- ваність перед НБУ</i>	<i>Видані гарантії</i>
Клієнт 1	Державні підприємства	-	-	-	1 395 399	-	-
Клієнт 3	Сільське господарство та харчова промисловість	-	-	-	16 507 911	-	-
Клієнт 4	Фінансові послуги	2 128 691	-	-	-	5 248 980	-
Клієнт 5	Фінансові послуги	-	790 000	-	-	-	-
Клієнт 6	Видобувна галузь	-	-	6 214 992	-	-	-
Клієнт 7	Видобувна галузь	-	-	708 723	-	-	-
Клієнт 12	Будівництво доріг	-	-	2 067 172	-	-	-
Клієнт 9	Торгівля	-	-	-	-	-	168 001
Клієнт 8	Торгівля	-	-	-	518 716	-	650 822
Клієнт 13	Торгівля	-	-	-	448 793	-	-
Клієнт 11	Енергетика	-	-	1 330 652	-	-	36 482
Клієнт 10	Машинобудування	-	-	1 044 373	-	-	315 295
Клієнт 14	Транспорт та зв'язок	-	-	712 751	-	-	-
Клієнт 15	Транспорт та зв'язок	-	-	-	467 988	-	-
Інші	-	-	-	603 443	4 243 958	-	-

Протягом дванадцяти місяців, що закінчилися 31 грудня 2015 року, за суттєвими операціями з підприємствами, які контролюються державою, Банк визнав 2 332 037 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 1 455 920 тис. грн.) процентних доходів, в тому числі за операціям з депозитними сертифікатами НБУ строком до 90 днів - 247 309 тис. грн. (дванадцять місяців 2014 року: 14 795 тис. грн.) процентних доходів, а також 2 628 673 тис. грн. (31 грудня 2014 року: 2 154 307 тис. грн.) процентних витрат.

Станом на 31 грудня 2015 та 2014 років інвестиції Банку в боргові цінні папери, випущені урядом або підприємствами, які контролюються державою, були такими:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Інвестиційні цінні папери, доступні для продажу	39 562 151	34 585 181
Інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки	9 924 610	6 882 115
Інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення	230 912	820 866

Інформація щодо балансової вартості ОВДП, які включені до інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки та до інвестиційних цінних паперів, доступних для продажу, розкрито в Примітці 9.

Протягом дванадцяти місяців, що закінчилися 31 грудня 2015 року, по операціям з ОВДП Банк визнав 3 371 185 тис. грн. (дванадцять місяців 2014 року: 2 111 974 тис. грн.) процентних доходів, за операціями з іншими інвестиційними цінними паперами 816 307 тис. грн. (дванадцять місяців 2014 року: 880 392 тис. грн.) процентних доходів.

31. Достатність капіталу

Банк здійснює активне управління рівнем достатності капіталу для захисту від ризиків, притаманних його діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням нормативів, встановлених НБУ та Базельською угодою щодо капіталу 1988 року.

Основною метою управління капіталом Банку є забезпечення дотримання зовнішніх вимог стосовно капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних нормативів капіталу, необхідних для провадження діяльності та максимізації акціонерної вартості.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та характеристиках ризиків, пов'язаних з його діяльністю.

Протягом 2015 року з причин значної девальвації національної валюти та погіршення економічної ситуації в Україні рівень достатності капіталу як Банку, так і всієї банківської системи України, значно зменшився. В 2014 році Банк повністю дотримався всіх зовнішніх встановлених вимог щодо капіталу.

Норматив достатності капіталу згідно з вимогами НБУ

НБУ у 2015 році проведено діагностичне обстеження 20 найбільших банків України, Банк також підлягав діагностичному обстеженню. До банків, які брали участь у діагностичному обстеженні, застосовуються окремі вимоги, щодо мінімального допустимого значення нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Примітка 2).

Станом на 31 грудня норматив достатності капіталу Банку був таким:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Основний капітал	1 141 141	10 918 490
Додатковий капітал, розрахований	8 709 529	5 646 643
Додатковий капітал, який враховується до розрахунку капіталу (обмежений сумою основного капіталу)	1 141 141	5 646 643
Усього капітал	2 282 282	16 565 133
Активи, зважені за ризиком	94 789 952	89 483 029
Норматив достатності капіталу	2,41%	18,51%

Регулятивний капітал включає капітал першого рівня (основний капітал), що складається з оплаченого зареєстрованого статутного капіталу, резервних фондів за вирахуванням очікуваних збитків, та капітал другого рівня (додатковий капітал), що складається з резервів за кредитними операціями найвищої категорії якості, резерву переоцінки активів, поточного прибутку, субординованого боргу та нерозподіленого прибутку. Для цілей розрахунку регулятивного капіталу капітал другого рівня обмежений сумою капіталу першого рівня у розмірі до 100%.

Норматив достатності капіталу згідно з Базельською угодою 1988 року

Показник достатності капіталу Банку, розрахований згідно з положеннями Базельської угоди 1988 року, становив:

	<i>31 грудня 2015 року</i>	<i>31 грудня 2014 року</i>
Капітал першого рівня	(3 725 162)	10 319 983
Капітал другого рівня, розрахований	664 823	4 803 520
Капітал другого рівня, який враховується до розрахунку капіталу	-	4 803 520
Усього капітал	(3 725 162)	15 123 503
Активи, зважені за ризиком	89 889 011	84 901 881
Показник достатності капіталу першого рівня	-4,14%	12,16%
Показник достатності капіталу, усього	-4,14%	17,81%

Як вказано у Примітці 9, портфель цінних паперів Банку включає інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, і які представлені ОВДП, номінальну вартість яких буде проіндексовано з урахуванням збільшення курсу між середнім міжбанківським обмінним курсом гривні до долара США за місяць, що передує місяцю випуску, та середнім обмінним курсом гривні до долара США за місяць, що передує місяцю настання строку погашення. В 2015 році відбулось погашення частини цих облігацій. Відповідна курсова різниця була компенсована Банку грошовими коштами. Враховуючи вищезазначене, Банк розглядає ці облігації як інструмент хеджування валютного ризику та включає їх до розрахунку показника достатності капіталу.

Показники капіталу та достатності капіталу на кінець року набули від’ємних значень, причиною цього стали: значна девальвація національної валюти та погіршення економічної ситуації в Україні, що має суттєвий негативний вплив на кредитний портфель Банку, спричиняє значне збільшення резервів на покриття можливих втрат за активними операціями, і, як наслідок, збільшення непокритого збитку Банку.

32. Події після звітного періоду

У січні 2016 року згідно з Постановою Кабінету міністрів України від 27 січня 2016 року №33 статутний капітал Банку було збільшено на 9 318 999 тис. грн. шляхом випуску 6 373 970 нових акцій номінальною вартістю 1 462,04 гривень кожна із збереженням у власності держави 100 відсотків таких акцій.

Придбання державою акцій додаткової емісії, при збільшенні статутного капіталу Банку, було здійснене в обмін на ОВДП з індексованою вартістю в розмірі 9 319 000 тис. грн. із строком обігу 10 років та відсотковою ставкою доходу на рівні 6 відсотків річних.

Станом на 1 лютого 2016 року норматив достатності капіталу Банку згідно з вимогами НБУ становив 10,47%.